

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Računi pri pošti. Ček. zavodila: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto
78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—,
za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo

Francosko-turški sporazum

Sporazum, ki se je sklenil pravkar med Francijo in Turčijo, se zdi dokončen; podoba je, da se ne bodo odslej vedno znova ponavljale vesti o novih konfliktih v Aleksandrijskem sandžaku. Stvarna vsebina sporazuma sicer ni do kraja znana, toda v glavnih potezih je stvar likvidirana na način, ki zadovoljuje obe strani.

Nekako obenem s tem sporazumom se je zgodil tudi konflikt med mednarodno komisijo in Turčijo, ono komisijo, ki je imela nalogo, da v imenu Društva narodov pripravi ljudsko glasovanje v Aleksandrijski pokrajini. Ozadje tega incidenta najbolje osvetli oni del francosko-turškega sporazuma, ki govori o tem, da bo v bodoči zbornici samoupravnega sandžaka, ki naj se zanjo šele pripravijo volitve, od 40 poslanskih mest 22 rezerviranih za Turke. Tako se odmerja Turkom v sandžaku večina, potrebna za upravno vodstvo dežele, še preden se je dognalo koliki delež prebivalstva pripada posameznim narodnim in konfesionalnim skupinam. Najnovejša poročila iz kroga mednarodne komisije celo zatrjujejo, da doslej dosežene ugotovitve nikakor ne potrjujejo domneve, da bi bili Turki v sandžaku v večini.

Vsa poročila o dejanskem stanju v Aleksandrijskem sandžaku pa so še nepopolna. Relativno večino imajo Turki brez dvoma, toda med njimi samimi so hudi nasprotniki Kemalove Turčije, ki se nikakor ne morejo sprijazniti z radikalnimi reformami novega režima v Ankari in ki se že po zunanosti, po obleki, ločijo od kemalistično razporejenih. Zato bi moglo glasovanje dati kaj paradokсне rezultate, tako da ne bi bilo zrcalo narodne pripadnosti, marveč političnega razporejenosti, simpatij in antipatij do sodobne Turčije.

Za razumevanje najnovejšega okreta v aleksandrijskem problemu je koristno, spomniti se na povsem svojevrstno vlogo, ki jo je imel Aleksandrijski sandžak v medvojnih načrtih, izdelanih med Rusijo, Veliko Britanijo in Francijo. Osnovati bi se imela posebna armenska država pod ruskim protektoratom. Ta nova Armenija bi obsegala vse prostrano gorato ozemlje od ruske meje v Transkavkaziji pa tja do Sredozemskega morja v Kilikiji. Pripadal bi ji tudi Aleksandrijski sandžak in mesto Aleksandrija ali Iskenderun, kakor se turško imenuje, bi bila njena poglavitna luka na Sredozemskem morju, predstavljajoč spričo dogovorjenega ruskega protektorata rusko okno v vzhodno Sredozemlje.

Zgodovina je vse te načrte prevrnila in vse medvojne zasnove postavila na glavo. Boljševiška revolucija je storila svoje s tem, da je vsaj začasno pokopala smernice stare carske zunanje politike. Turki so izvršili že med vojno eno najgrozotnejših operacij, kar jih pozna zgodovina, ko so poklali preko milijon armenskega prebivalstva. Obnova Turčije pod vodstvom Kemala je obnovila tudi oblast nad vzhodno Anatolijo, ki so ji karte s prvih časov pariške mirovne konference še obdržavale meje samostojne Armenije. Francozi, ki jim je Društvo narodov podelilo mandat nad Sirijo, so bili svojem mandatnemu ozemlju sprva vključili tako Aleksandrijski sandžak kakor tudi Kilikijo. A prav za ti dve obmejni pokrajini so se ves čas vršila pogajanja z novo Turčijo, ki si jih je lastila z utemeljevanjem, da je večina prebivalstva v njih turška. Že zgodaj je Francija popustila in prepuстила Kemalu Kilikijo, a glede Aleksandrete privolila v avtonomno uredbo. Po gospodarski obnovi se je Turčija razen na narodno načelo sklicevala tudi na gospodarske razloge; zakaj Aleksandrete je zares prirodna luka za vso vzhodno Anatolijo in za vse ono turško ozemlje, ki je bilo nekdanj odmerjeno za Armenijo. V tem pogledu je bila turška politika ves povojni čas dosledna in prav tako na francoski strani ves čas razpoloženje za kompromis, za zadovoljitev turškim stremeljenjem.

Pravkar doseženi sporazum med Francijo in Turčijo pomeni potem takem likvidaciji starega problema ali vsaj uvod vanjo. Soglasno pa pripovedujejo dobro informirani krogi, da je ta sporazum v glavnem delo — Velike Britanije. Anglija razvija v zadnji dobi izredno živahno delovanje v južno-vzhodni Evropi in vzhodnem območju Sredozemskega morja. Čim dalje bolj se kaže, da je to sistematična politika, ki stremi k cilju, imeti na svoji strani niz držav, ležečih v tem delu bližnjega vzhoda ter važnih ali po geografski legi ali pa po gospodarskih vrednotah, ki jih predstavljajo. Anglija je upodprla Turčijo z izdatnimi in zelo ugodnimi posojili in ima že dalj časa zelo velik diplomatski vpliv v Ankari. V Londonu se zavedajo, kako važen člen v celotni situaciji na obalah vzhodnega Sredozemskega morja tvori Turčija, pa jo hočejo zategadelj privezati nase s čim trdnjšimi vezmi. Spričo tega se ni čuditi, da je angleški nasvet tudi v Parizu

PRVI PODATKI O NARODNOSTNEM STATUTU NA ČEŠKOSLOVAŠKEM

Obnovljeni bodo med drugim tudi bivši deželni zbori, ki bodo imeli znatna zakonodajna pooblastila

Praga, 12. julija. h. Delo za sestavo narodnostnega statuta in zakonov, ki so z njim v zvezi, se nadaljuje. Ker gre za dalekosežne novosti, proučujejo načrte z vso skrbnostjo. Popoldne so se sestali politični ministri in predsedništvo poslanske zbornice zaradi določitve programa bližnjega poletnega zasedanja parlamenta. Ministrski predsednik dr. Hořža bo bržkone jutri sprejel zastopnike opozicijskih strank, da nadaljuje z njimi pogajanja. Jutri bo sprejel vnovič tudi odbor šestih koalicijskih strank. Dr. Hořža bo odboru predložil načrt reforme javne uprave, ki je pogoj za ureditev narodnostnega vprašanja. Načrt je bil v zadnjih dneh ponovno redigiran.

Parlamentarni odbor šestorice bo jutri začel svoja posvetovanja. Najvažnejši cel te novele, katere vsebina se medtem obravnava še zaupno, vsebuje obnovo prejšnjih deželnih zborov, torej v Pragi, Brnu, Bratislavi in Užhorodu z znatnimi zakonodajnimi pooblastili. Dočim je bila dosedaj tretjina deželnih poslancev imenovana od vlade, bodo zastopniki bodočih deželnih zborov izvoljeni v celoti in ne bo nihče imenovan. Poslanci se bodo združevali v narodne kurije, v katerih bodo imeli poslanci posameznih dežel glede občinskih in okrajnih vprašanj samostojno zakonodajno moč.

Znotrajpolitčnega vidika je ta osnutek gotovo precej smel poskus in je zato pričakovati, da bosta parlamentarni

odbor šestorice in parlament izvršila nekatere spremembe, slično, kakor je parlamentarni odbor storil tudi pri osnutku narodnostnega statuta v novehi k jezikovnemu zakonu. Politični odbor vlade je danes razpravljajl tudi o tej noveli.

Vlada bo zahtevala gospodarska pooblastila

Praga, 12. julija. d. Vlada namerava zahtevati od parlamenta gospodarska pooblastila, ki naj bi veljala do konca marca 1939, da bi se vlada izognila morebitnim kasnejšim ustavnopravnim težkočam, kakršne so se pojavile po zmanjšanju sodniških plač. Novi pooblastilni zakon naj bi imel značaj ustavnega zakona. Oficiozno izjavljajo, da bo novi pooblastilni zakon

popolnoma nepolitičen in da bo sestavljen na pobudo gospodarskih krogov, katerih mnenje zastopa v vladi finančni minister dr. Kalfus. Gospodarski krogi so namreč izrazili željo, da bi se uredila gotova vprašanja gospodarske uprave. Pooblastila ne bodo razširjena niti na davke niti na socialno-politične zadeve.

Načrt zakona daje vladi pravico do izvajanja represalij proti državam, ki bi iz kakršnihkoli razlogov češkoslovaškim državljanom zaplenile njihovo imetje na svojih ozemljih.

Rumunski general o praškem zletu

Praga, 12. jul. AA. Rumunski general Manolescu, ki je ostal v Pragi še po 10. veseolskolem zletu, je odpotoval danes skupno z rumunskimi telovadci nazaj v Rumunijo. Na postaji so se poslovili od njega predstavniki češkoslovaškega ministrstva za narodno zdravje, mesta Prage ter mnogoštevilno praško meščanstvo. General Manolescu je ob slovesu izjavil, da mu bodo dnevi, ki jih je preživel na Češkoslovaškem, ostali trajno v spominu. Podčrtal je tudi prijateljske zveze med Rumunijo in Češkoslovaško.

Hughes prispel v Moskvo in odletel takoj v Omsk

Ameriški letalec Howard Hughes prispel na poletu okrog sveta že nad Sibirijo

Pariz, 12. julija. d. Ameriški letalec in milijonar Howard Hughes, ki je včeraj na poti okoli sveta prispel iz New Yorka v Pariz, je ob 0.24 zjutraj nadaljeval svojo pot preko Berlina in Varšave v Moskvo.

Svoj polet iz New Yorka v Pariz je izvršil v rekordnem času 16 ur in 25 minut in je prvo preletel hitreje kakor je sam pričakoval. Nekaj časa se je že bal za svojo usodo, ker je menil, da mu bo zmanjkalo bencina. Lindbergh je svojčas porabil za polet iz New Yorka v Pariz 33 ur. Poudariti pa je treba, da je Lindbergh letel sam, dočim ima Hughes s seboj kot spremljevalce štiri strokovnjake.

Howard Hughes je star 33 let ter je v starosti 20 let podedoval od svojega očeta, lastnika tovarne strojev, nad 750 milijonov din. Leta 1926. je ustanovil lastno filmsko družbo, pozneje pa se je začel zanimati za letalstvo ter je dosegel več rekordov v prekoameriških poletih.

Odbor, ki pripravlja svetovno razstavo v New Yorku, je sklenil z njim pogodbo, kakršne gotovo še ni bilo v zgodovini. Prosil ga je, naj poleti v Evropo in morda okoli sveta, da bi državnim poglavarjem in drugim vodilnim osebnostim vsega sveta izročil pisma s povabilom, naj obiščejo svetovno razstavo. Letalo, ki mu ga je podelil razstaveni odbor, je tipa Lockheed in ima najmodernejšo napravo. Med drugim ima tri brezžične oddajne postaje in pripravo za samostojno vodstvo letal. Razen Hughesa potujejo okoli sveta pilota povojni Thomas Thurlow in Harry Connor, inž. Edvard Lund ter radijski strokovnjak Richard Stottard. Letalo ima s seboj tudi aparat s kisikom, dva čolna iz gumija, padala, ribiške priprave in orožje. Za prehrano ima mnogo sveže vode, prekajenega mesa, sira, kruha, pečene perutnine, mleka in kave.

Hughes je odletel iz New Yorka včeraj zjutraj ob 0.20 po evropskem času ter je prispel v Pariz ob 16.45, šest ur prej kakor je sam računal. 4600 km dolgo progo je preletel s povprečno brzino

260 km na uro. Uradnike na letališču v Le Bourgetu je njegov nenadni prihod zelo presenetil, ker priprave zlj sprejem še niso bile končane.

Kakor trdijo v New Yorku, namerava mladi filmski magnat prekositi tudi svetovni rekord Willyea in Posta, ki sta za polet okoli sveta rabila 7 dni, 18 ur in 19 minut.

Iz Moskve namerava Hughes leteti preko Sibirije, preko Bringovega preliva, Aljaske in Kanade nadalje v New York.

Pred poletom iz Pariza v Moskvo je Hughes v meteorološkem zavodu na letališču pregledal vremensko poročila ter izjavil: Startali bomo, kakor hitro bo vse jasno, ter bomo dosegli Moskvo v 7 do 8 urah, če bo trajal sedanjí veter. Ravnal se bom po nasvetu vodje meteorološkega inštituta ter letel v višini 6000 m, da čimbolje izkoristim vetrovno smer.

Dve uri počitka v Moskvi

Moskva, 12. jul. a. Ameriški letalec Hughes je prispel danes na poletu okrog sveta, ob 11.15 iz Pariza v Moskvo. Pri poletu do Moskve je dosegel povprečno brzino 209 milj na uro. V Moskvi je ostal samo 2 uri, da je kosil in napolnil rezervoarje z bencinom. Takoj zatem je ob 13.15 moskovskega časa odletel proti Omsku. Hughes namerava preleteti razdaljo 2.500 km od Moskve do Omska, ne da bi vmes pristal. Za Omskom bo pristal samo še v Jakutsku, odkoder bo odletel naravnost na Fairbanks na Aljaski.

Pariz, 12. jul. AA. V pariških letalskih krogih živo komentirajo dejstvo, da je letalec Hughes preletel progo od New Yorka do Moskve približno v 33 urah. Tako je Hughes z veliko razliko, prekosil rekord, ki ga je dosegel letalec Post s 50 urami.

Moskva, 12. jul. AA. Ameriški letalec Hughes, ki je odletel iz Moskve ob 11.30, je prispel ob 17. do Sverdlovska, ki je oddaljen 1.600 km od Moskve.

Angleško-ameriška trgovinska pogajanja

London, 12. jul. AA. Ameriški krogi v Londonu smatrajo, da je prezgodnja vest, ki jo je objavil »Matic« in po kateri naj bi bil ameriški zunanji minister Cordell Hull izjavil, da bi se morali začeti monetarni razgovori med Veliko Britanijo in Zedinjenimi državami. Tudi Angleški poluradni krogi so zelo rezervirani nasproti verzijam o teh monetarnih pogajanjih ter o bližnjih razgovorih za trgovinski sporazum. Po zadnjih poročilih iz Londona more imeti trgovinska pogodba praktično vrednost samo v primeru stabilnosti deviz zainteresiranih držav, oziroma tedaj, če bi bil diagram fluktuacije deviz teh držav omejen. V svoji včerajšnji izjavi je Cordell Hull naglasil dejstvo, da je namen angleško-ameriških trgovinskih pogajanj čim tesnejše gospodarsko sodelovanje, ki mora biti zgrajeno na zdravi podlagi. Kakor trdijo v ameriških krogih v Londonu, je Hull zavrnil razpravo o finančnih vprašanjih, ki spadata v resor Morgenthaya.

Parlamentarne počitnice na Madžarskem

Budimpešta, 12. julija. h. Poslanska zbornica je bila danes po kratki formalni seji odgođena za nedoločen čas. Parlamentarne počitnice bodo letos prekinjene zaradi svečanega zasedanja v Stolnem Belemgradu o priliki proslave sv. Stefana na dan 18. avgusta.

silil na kompromis z Ankaro v aleksandrijskem vprašanju. Vrh tega je Francija glede Turčije povsem enako zainteresirana in sporazum se mora potem takem smatrati kot izraz sodobnega francosko-angleškega sodelovanja.

Letalski napad na Hankov

Hankov, 12. jul. AA. Hankov je napadlo 34 japonskih letal. Protiletalsko topništvo je preprečilo, da bi priletela nad mesto, ni pa moglo preprečiti bombardiranja okolice. Kmalu nato so se japonska letala vrnila nad mesto in odvrkla večje število bomb.

Bombe japonskih letal so pobile ali ranile okoli 200 ljudi v Vusangu, ki je ob cesti proti Hankovu. Bombe so porušile tudi del pokrajinske bolnišnice v Vusangu. Mnogo bolnikov in bolničarjev je bilo ubitih. Danes je bil bombardiran tudi Kanton. Ubitih je bilo 23 ljudi, 38 pa ranjenih.

Sagunt v razvalinah

London, 12. jul. d. Čete generala Franca so po poročilu poselnega dopisnika »Daily Telegraph« oddaljene od Valence le še 30 angleških milj. Po zavzetju mesta je sledila zgodovinskega obalnega mesta, ki je samo še kup razvalin, so republikanci sedaj ustavili njihovo prodiranje. V tem se skoraj vsak dan nadaljujejo letalski napadi na Sagunt, ki so se pričeli že meseca decembra. Tudi to mesto, čigar grad se je pred 2000 leti uspešno upiral Hanibalu, je skoro samo še kup razvalin. Poveljnik obalne divizije, ki brani Sagunt, je neki 30-letni glasbenik, ki je delal za državljansko vojsko za film.

Mussolini — dve uri v zraku

Rim, 12. julija. h. Danes dopoldne je ministrski predsednik Mussolini s svojim trimotornim bombnim letalom preletel tirensko obalo in pontinski arhipel ter po dvehurnem letu pristal na letališču v Guidonije, kjer je nato prisostvoval poskusnim poletom novega lovškega letala.

Lord Perth — grof Ciano

Pogajanja med Italijo in Anglijo za uveljavljenje sklenjenega sporazuma — Umik prostovoljcev iz Španije pred 1. januarjem 1939 nemogoč

Rim, 12. jul. d. Snoči sta se ponovno sestala angleški poslanik lord Perth in zunanji minister Ciano, ki sta ob tej priliki razpravljala o možnosti uveljavljenja angleško-italijanskega dogovora. Kakor trdijo, sta v razgovoru prišla na jasno, da izvedba umika tujih prostovoljcev iz Španije ne bo mogoča pred 1. januarjem 1939. V rimskih razgovorih skušajo najti način, kako bi se zadostilo angleškemu pogoju za uveljavljanje sporazuma, ne da bi bilo treba čakati na dejansko izvedbo angleškega načrta glede Španije v polni meri. V dosedanjih razgovorih v Rimu so bile označene angleške pobude v taki smeri, da jim Italija ne more ugoditi. Angleži pričakujejo, da bo Italija nekoliko popustila in so zato obnovili pogajanja, da bi se dosegel vsaj umik manjšega kontingenta italijanskih prostovoljcev iz Španije kot prijateljski dokaz dobre volje za sporazum. Kakor se čuje, je angleški poslanik na včerajšnjem sestanku z zunanjim ministrom Cianom predložil nove pobude svoje vlade in se bodo razgovori nadaljevali.

Italija ne misli odpovedati sporazuma

London, 12. jul. o. »Daily Mail« poroča obširno o položaju, ki je nastal po angleški zavrnitvi italijanske zahteve, da naj bi se italijansko-angleški sporazum uveljavil ne glede na razvoj razmer v Španiji. Po nekih informacijah so vplivni fašistični voditelji skušali pregovoriti Mussolinija, da bi odpovedal angleško-italijanski pakt, češ da je za Italijo pod

Italija ne misli odpovedati sporazuma

častjo sleherno nadaljnje čakanje na londonsko odločitev. Nadaljnji razvoj mednarodnih razmer v tej smeri bi mogle dovesti le do ponizanja Italije. Politični krogi v Rimu zatrjujejo, da se Mussolini doslej še ni vdal njihovim zahtevam.

Rim, 12. jul. o. Italijanski listi so nocoj odločno demantirali vesti, po katerih naj bi nekateri fašistični voditelji, med njimi tajnik fašistične stranke Starace in zunanji minister Ciano, svetovali Mussoliniju, naj odpove italijansko-angleški sporazum.

Lord Perth bo zapustil Rim

London, 12. julija. h. Kakor pravijo, bo angleški poslanik v Rimu lord Perth zapustil Rim, čim bo stopil v veljavo angleško-italijanski sporazum. Za njegovega naslednika je baje izbran dosedanj angleški poslanik v Ankari, sir Percy Loraine.

Diplomatski obed v Londonu

London, 12. jul. h. Nemški poslanik von Drexler je bil danes skupno z vojvodo Devonshirjem, lordom Plymouthom, sirom Johnom Simonom in Malcolmom Macdonaldom gost ministrskega predsednika Chamberlaina na svečanem kosilu. Kljub temu, da je to običajni londonski družabni dogodek, je povabilo nemškega poslanika v zvezi z govoricami, da gre za nov poskus obnove angleško-nemških pogajanj, vendar le vzdujlo v diplomatskih krogih precejšnjo pozornost.

Boji z Arabci v Palestini

Bitka angleškega vojaštva z Arabci ob gori Tabor Kočljiv položaj v Haifi

Jeruzalem, 12. jul. d. Izgredi v Palestini so se razvili tako daleč, da je včeraj nastala pri Dabourieh, na vznožju gore Tabor, prava bitka med angleškimi četami in arabskimi nacionalisti, v kateri je bilo ubitih več angleških vojakov in Židov. Podrobnosti niso znane, ker je bilo ponoči prerezanih mnogo telefonskih zvez, zlasti z Nazaretom in Tiberijo. Baje je do bitke prišlo zaradi napada Arabcev na židovsko kolonijo Divatao, kamor so bile odposlane angleške čete na pomoč.

Ceprav se nemiri pojavljajo v vseh krajih dežele in je celo v Jeruzalemu prišlo do streljanja, je vendar še vedno Haifa slej ko prej središče izgrediv. Tu so zaprte vse arabske trgovine, po glavnih cestah pa patrolirajo angleški mornarji in policisti.

Včeraj je bilo v raznih krajih Palestine ubitih 12 ljudi, 35 pa huje ranjenih. Najhujši so bili incidenti v Haifi, Nazare-

tu, Tiberiji in Tunkaremu. Pri incidentih v Tunkaremu so oddelki angleškega vojaštva le s težavo obvladali arabske teroriste, ki so bili zelo dobro oboroženi. Sele angleški bombniki so Arabce pregnali z njihovih postojank.

Davi je bil v Jeruzalemu umorjen imam Omarove mušee šejk Abinuel Hatia. Ta umor je Arabce silno razburil. Sirijo se glasovi, da je bila porušena židovska kolonija Masa v severni Palestini ter ubiti vsi njeni prebivalci, kar pa je treba sprejeti s pridržkom. Ker je bolnišnica v Haifi prepolna, so morali nove ranjence namestiti v neko bližnjo šolo. Policija je aretirala mnoge Arabce, ki so osumljeni, da so sodelovali pri zadnjih požarih. Med žrtvami raznih atentatov je tudi židovski trgovec in znani industrijec Tobijas, ki ga je neka arabska skupina potegnila iz avtomobila in ga s pestmi pobila do smrti.

Kralj Leopold III. v Dolomitih

Innsbruck, 12. jul. v. Belgijski kralj Leopold je prispel v Bolcan, odkoder bo odšel v Dolomite, kjer namerava izvesti nekaj planinskih tur.

Odkritje spomenika kralju Albertu v Parizu

Paris, 12. jul. h. Belgijski kralj Leopold bo meseca oktobra prispel v Pariz, kjer se bo udeležil odkritja spomenika svojemu očetu, kralju Albertu I.

Švedski prestolonaslednik v Ameriki

Boston, 12. jul. AA. Švedski prestolonaslednik je odpotoval v Washington.

General Pariani v Monakovu

Monakovo, 12. jul. d. Kancelar Hitler je sprejel včeraj vrhovnega poveljnika in šefa generalnega štaba italijanske vojske generala Parianija, ki je pred tem položil vence na spomenik padlim vojakom v vojni muzeju ter na spominske plošče žrtev narodno-socialističnega gibanja.

Beckov odhod v Rigo

Varšava, 12. jul. AA. Zunanji minister Beck bo jutri z letalom odpotoval na uradni obisk v Rigo, kjer bo ostal dva dni. Beck bo avgusta uradno obiskal Oslo, nato pa Kodanj.

Zboljšanje zdravja angleškega kralja

London, 12. jul. AA. Uradno objavljajo, da se je zdravstveno stanje angleškega kralja Jurija VI. zboljšalo in da je popolnoma zadovoljivo, vendar pa še ne more zapustiti postelje.

Madžarsko investicijsko posojilo

Budimpešta, 12. jul. AA. Kakor znano, je finančni minister dobil pooblastilo, da razpiše notranje državno investicijsko posojilo 400 milijonov pengov. Prva tranša posojila v višini 125 milijonov pengov bo emitirana 15. julija. Amortizacijski rok je 30 let z obrestno mero 50%. Vplačilo posojila bo izvršeno v treh obrokih in sicer 15. julija, 10. septembra in 10. novembra.

Angleška „Bela knjiga“

O načrtu odbora za nevmešavanje glede umika tujih prostovoljcev iz Španije

London, 12. julija. d. Angleški načrt za umik prostovoljcev iz Španije, ki ga je nedavno odobril odbor za nevmešavanje, je bil sredi objavljene v obliki »Bela knjige«. V splošnem je znan, v podrobnostih pa vsebuje marsikaj novega.

Tako se n. pr. izčrpo bavi s posledicami, ki bi nastale v gotovem času zaradi priznanja pravic vojujočih se strank obema španskima taboroma. Med drugim vsebuje tudi seznam tihotapskega blaga.

Prvotni dogovor o nevmešavanju se razširja v dveh smereh. Na eni strani se določa v soglasju z nemško-italijansko zahtevom, da ne sme dopuščati nobena vlada odhoda agitatorjev v Španijo. Na drugi strani dokazuje Bela knjiga, da so se države, ki so zastopane v odboru za nevmešavanje, načelno zedinile, da uvedejo nad španskimi mejami na kopnem in na morju letalsko nadzorstvo, če se bo pokazalo potrebno in izvedljivo. Precejšnjo pomena je tudi preko objavljene pogodbe sklenjeni dogovor, po katerem prizadele države ne bodo dovolile nobeni ladji pod svojo zastavo, da bi prevzela oškoderkoli v Španijo nedopustno blago.

Načrt navaja v uvodu sklep, ki naj bi ga sprejele prizadele države, kakor hitro bi pristala sprta tabora v Španiji na angleške predloge. Po tem sklepu potrjujejo dogovore dogovora o nevmešavanju, da bodo poskrbele za umik tujih prostovoljcev iz Španije za priznanje vojnih pravic obema strankama v Španiji v gotovih okoliščinah

in za nadzorstvo nad španskimi mejami na kopnem in na morju.

Sprejem tega sklepa bo znak za izvedbo načrta, ki bo poverjena uradu za nevmešavanje pod predsedstvom nizozemskega admirala Dulma. V tem uradu bodo zastopniki Nemčije, Anglije, Italije, Francije, Norveške, Grške, Poljske, Portugalske in Rusije. Sto dni po sprejemu načrta bodo morali nešpanski bojevniki zapustiti Španijo. Če bo ta sklep sprejet v danem primeru 1. septembra, bi 5. septembra prispele v Španijo oba števna odbora. Dne 15. oktobra bi bila pripravljena zbirališča za odposilnike prostovoljcev. 20. oktobra bi morali zapustiti Španijo prvi prostovoljci, 10. decembra pa poslednji. Za popolno izvedbo načrta bi bila potrebna še nadaljnja dva meseca.

V angleškem načrtu se ponovno poudarja brezizjemno sodelovanje vseh prizadetih držav. Ako bi na podlagi poročil števnih odborov ugotovili, da je na eni strani več prostovoljcev kakor na drugi, bi morali vsak dan na drugi strani odposiljati tisoč, na prvi pa primerno višje število prostovoljcev. Da bi se preprečil zastoj, bi morali vrhovni poveljstvi obljubiti, da bosta imeli vakokrat za pet dni izločeno svojo kvoto z dejanskega bojišča. Ko bodo prostovoljci vkrcali, jih bodo prepeljali v London, Hamburg, Lizbono, Marseille in Genovo, od koder jih bodo poslali bodisi v njihovo domovino, ali pa v take države, kjer bodo lahko našli zavetišče.

Beleške

O beograjskem obisku dr. Mačka

Beograjski listi poročajo, da je v ponedeljek obiskal dr. Mačka v Kupincu dr. Mile Budak, ki se je pred dnevi vrnil iz prostovoljne emigracije v Italijo, kjer je živel od 1. 1934. Dr. Mile Budak se je zelo dolgo razgovarjal z dr. Mačkom. Za dr. Budakom se je javil dr. Mačku senator dr. Milan Kostić in ga obvestil o sklepih vodstva beograjske združene opozicije v zvezi z njegovim obiskom v Beogradu.

O tem obisku se razpravljali tudi voditelji združene opozicije v Beogradu. Manjkal je samo Ljuba Davidović, ki se zdravi v Vrnjački banji. Njegov namestnik Božidar Vlačić je poročal o pripravah beograjskih pristave združene opozicije za sprejem dr. Mačka.

Nemški književnik o zletu sokolske mladine

Oscar Maria Graf odposlanec nemške skupine Pen-klub objavila v »Pariser Zeitung« poročilo o poteku kongresa Pen-klubov v Pragi. V svojem poročilu pravi, da je bil kongres pod srečno zvezdo.

Vreme je bilo čudovito. Praga pa je bila vsa slavnostno okrašena in proslavo pritekla vesokolskega zleta. Nastopi sokolskega naraščaja so bili prežeti borbenega optimizma, ki ga je mogla pokazati samo tako demokratska republika, kakor je CSR, po resnih nedavnih tednih. Ti nastopi sokolske mladine bodo ostali vsem udeležencem kongresa za vedno nepozabni.

Izjava glasila zagrebskih jezuitov

V Zagrebu izdajajo tamošnji jezuiti revijo »Život«, ki jo urejuje član jezuitskega reda T. Poglajen. V zadnji številki objavlja »Život« izjavo uredništva, ki pravi:

»Na željo in po sklepu katoliškega episkopata, ki smo ga vedno pripravljali poslušati in verno slediti njegovim navodilom, ustavljamo vsako polemiko o delu katoliške akcije. Zaradi tega ne bomo sprejemali v bodoče več člankov bodisi načelnega ali osebnega značaja, ki bi mogli izvesti spore med organiziranimi hrvatskimi katoličani.«

Revolta Vladka Radića

Vedno češče in vedno bolj vidno se oglašja proti vodstvu HSS tudi sin pokojnega Stjepana Radića g. Vladko Radić. V svojem tedniku »Narodni val« priobčuje članek »Ali bomo še dolgo čakali?« V njem trdi, da vsa hrvatska domovina pozna službeno mišljenje vodstva HSS, ki pravi ljudstvu, da je treba še čakati, saj so se Hrvati borili skozi stoletja se z vse močnejšimi sovražniki, pa so kljub temu bili zmagovalci. Nato beremo dalje:

»Oni v vodstvu neprestano ponavljajo, da je treba čakati. Med mlajšimi, ki so bolj vročerkoviti, pa je mogoče slišati očitke, da so bili zamujeni zelo prikladni dnevi v nedavni hrvatski preteklosti, dnevi, v katerih bi bilo mogoče marsikaj doseči. Ti borbeni ljudje v stranki žele za vsako ceno, da se prične akcija velikega obsega, ki bi dovedla do resničnih in pozitivnih uspehov. Obstoji med Hrvati še tretja skupina, ki je tudi proti politiki čakanja in priporoča stvarno delo z aktivnim sodelovanjem v državni politiki. Človek v življenju in politiki mora vedeti, na kaj čaka in kaj bo dočkal. Čakati tja v en dan pomeni izgubiti bitko že v naprej.«

Ostro pisanje

„Samouprave“

V nedeljo je bil na Sušaku občni zbor tamošnjega društva Jugoslovenskega učiteljskega združenja. Po končanih poročilih je bila med drugim z večino glasov sprejeta resolucija, naj se JUU federalistično preuredi, banovinska sekcija JUU za savsko banovino pa prekrsti v »Hrvatsko učiteljsko združenje«.

Službeno glasilo JRZ »Samouprava« zaradi tega ostro kara učiteljske delegatke in med drugim pravi: »Ako delajo kaj takega že učitelji, ki jim je izročila država v vzgojo svojo mladino, up in nado naroda, potem je nastopil čas, da se resno zamislimo. Gospodje učitelji na Sušaku se kruto varajo, če mislijo, da bodo lahko rušili osnovne zakone naše države. Država ne bo mogla preiti molče preko takih sklepov, ki jih mora najostreje obsoditi sleherni njen verni sin. Če so gospodje isti državne službe, potem naj lepo dajo ostavke na svoja mesta. Saj je danes 1500 vsega spoštovanja vrednih učiteljev Jugoslovenov brez posla. Gospodje učitelji na Sušaku naj ne pozabijo, da so prisegli in da se taki koraki, kakor je bil njihov, zelo strogo kaznujejo in to ne samo z upokojitvijo. Prav tako pa naj tudi ne pozabijo, da je država dosti močnejša, kakor oni vsi skupaj s svojimi prišepetanci in vsemi mogočimi pokreti.«

Nemški očitki Poljakom

Znano je, da je poljska vlada delala velike težkoče poljskim Sokolom za udeležbo na praškem zletu. Dovolila je odhod v Prago le obema tekmovalnim vrstama za mednarodne tekmovalne tekme in manjšemu odposlanstvu sokolskega vodstva. Hitlerjevski listi se sedaj pritožujejo, da delajo poljske oblasti velike ovire tudi poljskim Nemcem, ki bi se hoteli udeležiti velikega zleta nemških telovadcev v Vratislavi. Graška »Tagespost«, ki je po priključitvi postala službeno glasilo nacionalno socialistične stranke za Štajersko, poroča v večernejši številki, da so oblasti izdale potne liste le za 300 udeležencev, vsem ostalim pa so jih odklonile. Notranje ministrstvo v Varšavi je za ukrep potrdilo, »Tagespost« navaja nato še več primerov, kako poljske oblasti ovirajo potovanja v Nemčijo, in pravi, da kažejo ti neprijazni ukrepi situacijo v jasni luči...

Kam z židi

Znani ideolog nemškega nacionalnega socializma Alfred Rosenberg je ob priliki mednarodne konference v Evianu, ki razpravlja o političnih beguncih, napisal o tem problemu uvodnik v glavnem glasilu sedanje Nemčije »Völkischer Beobachter«. Rosenberg je prepričan, da se bo protizidovski pokret stalno širil in da bo prej ali slej zajel vso Evropo. V asimilacijo Židov ne

Zbor učiteljstva

Glavna skupščina ljubljanske sekcije Jugosl. učiteljskega združenja je večeraj končala delo

Ljubljana, 12. julija

Snoči ob 20. se je spet napolnila dvorana Delavske zbornice. Pred prehodom na dnevni red je skupščina aklamirala medtem došlega upokojenega sokolskega nadzornika g. Matija Senkovića iz Maribora, predsednik g. Kumelj pa mu je čestital k 70-letnici rojstva in 50-letnici delovanja na pedagoškem polju. Skupščina so pozdravile učiteljske organizacije iz Beograda, Sarajeva, Skoplja in drugod.

Plenum se je najprej pečal s poročilom odseka učitelj. Predsednica odseka g. Krista Lukić iz Most je govorila o nujni potrebi, da se izenačijo prejemki poročenih učiteljev z ostalimi. Statistika zadnjih let kaže, da je število rojstev po družinah poročenih učiteljev znatno padlo, kar je gotovo posledica nezadostnih prejemkov. Tudi celibat naj se ukine. Učiteljice se naj pripravljajo že na učiteljski šoli za pouk v gospodinjstvu in negi dojenčkov. Na učiteljski naj se zopet sprejemajo tudi dekleta.

Referent za manjšinsko in obmejno šolstvo g. Mirko Vauda od Sv. Marjete ob Pesnici je poročal o žalostnem stanju šolstva ob meji. Skupščina se je soglasno izrekla, naj dobi Mežiška dolina, ki je zelo oddaljena od mariborskega in celjskega kulturnega centra, lastno gimnazijo. S svojo bogato industrijo dolina mnogo doprinese k javnim davkom. Z ustanovitvijo gimnazije v Dravogradu se bi naš narodni položaj ob severni meji močno izboljšal. Posebna pažnja se naj posveča šolskim zgradbam v obmejnih in narodnostno mešanih krajih. JUU priporoča anketo, kjer naj se ugotove potrebe obmejnega šolstva. Ob tej priliki je bila sprejeta kratka resolucija o slovenskih narodnih manjšinah v inozemstvu.

O delu učiteljskega pevskega zbora je poročal g. Lovro Korencan. Šolski upravljavec v Retečah pri Škofji Loki. UPZ je izdal glasbeni priročnik »Materinski dan«. Na pobudo UPZ prirejajo šolski in drugi odri Ribčevski mladinski igrski »V kraljestvu palčkov«. UPZ posoja vsem interesentom potrebne rekvizite.

O delu odseka za organizacijo in pravila je poročal g. France Rant iz šmartna pri Kranju. Po novih pravilih bo centrala razbremenjena, sekcije pa bodo dobile večjo samostojnost. Ponovno je bila poudarjena potreba po stalnosti na službenem mestu.

Predsednik »Učiteljskega pokreta« g. Martin Mencej iz Šoštana je izjavil, da je Učiteljski pokret dokazal upravičenost svojega obstoja. Med letom je zbral sodelavce iz raznih krajev naše banovine in jih povezal v tesno delovno enoto. Izvedli so anketo o obmejnem šolstvu, o stanovanjskih prilikah in o zaposlitvi šolarja.

O nadaljevalnem šolstvu je poročal referent g. Tit Grčar, šolski upravljatelj na Barju pri Ljubljani. Banska uprava naj bi organizirala za brezposlene učiteljske abituriente in abiturientke praktične kmetijske in gospodinske tečaje. Prav tako naj bi priredila praktične tečaje za učiteljice, ki imajo veselje do dela v gospodinjstvu nadaljevalnih šol. O strokovno nadaljevalnem šolstvu je poročal g. Vilko Menard iz Novega mesta. Predložil je načrt za izpremembo organizacije strokovnega šolstva.

Skupščina je iznesla nato še nekatere želje, med drugim, naj bi se število delegatov za banovinske skupščine zvišalo, za državne skupščine pa znižalo.

Sinočna skupščina je bila pred polnočjo zaključena, nadaljevala pa se je davi ob 8. S posebnim zanimanjem je bilo sprejeto poročilo odseka za tisk, ki ga je podal g. Oskar Hudales iz šmartna ob Paki. »Naš rod« bo povečal število izhajanj. Prva številka bo izšla redno že takoj ob začetku šolskega leta, v juniju pa bodo izšle knjige Mladinske matice. Zborovalci so podčrtali potrebo po realni vsebini. Mladina, ki zapusti po končanem 14. življenjskem letu ljudsko šolo, izgubi stik z dobro literaturo. Zato naj Mladinska matica preskrbi dobro čtivo tudi mladini od 14. do 18. leta. »Naš rod« stopa v jubilejno leto; ob tej priliki bo nagradila Mladinska matica vnete poverjenike in naročnike. Zanimiva je bila razprava o »Učiteljskem tovarišu«.

Za 20-letnico obstoja naše države bo izšel »Popotnik« v povečani izdaji. Objavil bo vrsto člankov o stanju našega šolstva pred osvoboditvijo in o napredku v 20 letih svobode. Skupščina je nato odobrila potrebne kredite za povečanje »Popotnika«, ki stoji s prihodnjim šolskim letom v jubilejno 60. leto. V daljšem referatu je urednik »Popotnika« g. Matija Senković iz

veruje nihče več, zato Židom končno ne bo preostalo drugega, kakor da zapuste Evropo.

Toda kje naj se Židje naselijo? Rosenberg meni, da jih nobena civilizirana država ne bo mogla in ne hotela sprejeti v večjem številu. Tudi da bi se naselili v Palestini, se je že sedaj izkazalo za nemogoče. Preostajajo zato samo afriške kolonije, kjer je še dovolj prostora in kjer je tudi klima primerna. Rosenberg predlaga kot najprimernejši ozemlji za naselitev Židov angleško kolonijo Ugando in francoski otok Madagaskar.

Ustanovitev podružnice NSZ v Slovenjem Gradcu

Kakor poročajo iz Slovenjgradca, je bil tam v nedeljo dopoldne v kinodvorani hotela Goll ustanovni občni zbor podružnice Narodne strokovne zveze. Potreba po delavski organizaciji na nacionalnem programu se je že dolgo občutila. Zato je bila tudi udeležba delavstva iz vseh slovenjskih obratov zelo velika. V imenu pripravljalnega odbora je ustanovni občni zbor otvoril in vodil g. Bogdan Pušenjak. V izčrpnem govoru je orisal zgodovino NSZ, ki ravno letos slavi 30-letnico svojega obstoja in dela. Razložil je program in cilje te delavske strokovne organizacije ter govoril o glavnih nalogah nove slovenjske podružnice. Njegova izvajanja so bila sprejeta od vseh poslušalcev z velikim aplavzom.

Pri volitvah je bil soglasno izvoljen prvi odbor slovenjskega podružnice NSZ z g. Pušenjakom kot predsednikom. Sedel je še zanimiv razgovor o bodočem delu podružnice, kakor je predsednik z nekaterimi bodrilimi besedami zaključil nad 2 uri trajajočo zborovanje.

Maribora podal zanimivo sliko o sodobnem stanju pedagogike kot internacionalne znanosti.

Končno so poročali še nekateri drugi odseki. Podčrtala se je potreba po avtomatskem napredovanju in izboljšanju službenih prejemkov. Treba bo namestiti bresposlene učiteljske abituriente, znižati število otrok v razredih in otvoriti nove razrede, uzakoniti zvanje šolskih upraviteljev itd. Pri vseh poročilih so se vršile izčrpne, stvarne debate. Predložene resolucije so bile sprejete soglasno. Ob zaključku so misli vseh pohitele še enkrat do mladega vladarja kralja Petra II. Vsa delegacija je spontano zapela državno himno. Z ovacijami kraljevskemu domu in Jugoslaviji se je pričela dvorana prazniti.

Resolucija

Opolnomočeni predstavniki učiteljstva, včlanjenega v 34 sreskih učiteljskih društvih Jugoslovenskega učiteljskega združenja, sekcije za dravsko banovino, smo na VIII. banovinski skupščini v Ljubljani 11. in 12. julija 1938 razpravljali o vseh važnih vprašanjih, ki zadevajo šolo, narodno prosveto, učiteljski stan in organizacijo.

Vztrajamo na vseh dosedanjih zahtevah prosvetnega, pravnega in materialnega značaja, ki smo jih opetovano poudarjali v svojih dosedanjih resolucijah in sklepih. Poleg tega pa se ugotavljamo:

1. Nevarne sile v obmejnem in narodnostno mešanem ozemlju odtujujejo našo mladino. Pozivamo vso našo javnost, da v velikih življenjskih vprašanjih našega naroda nastopa složno in skupni fronti.

2. Učiteljstvo najbolj pozna življenje našega otroka, zato opozarja vso javnost in njene činitelje na njegov izredno težki gospodarski in socialni položaj. Potrebna je nujna pomoč, ker je v nevarnosti zdrava življenjska bodočnost našega naroda.

3. Za duševno zdravje naše mladine je nujno potrebno, da oblast prepreči z vsami zakonitimi sredstvi razširjanje »šund-literature«, ki se zadnje čase vedno bolj širi med našo mladino.

4. Normalni razvoj šolstva zahteva, da se pri sprejemu na učiteljska že v letošnjem letu pod enakimi pogoji upoštevajo v isti meri ženski kakor moški prosilci.

Gornje ugotovitve sporočamo naši javnosti in jih predajemo v ureditev merodajnim činiteljem s pozivom, da se nujno obravnavajo in ugodno rešijo.

Budge — poražen

Beograd, 12. julija

Na igrišču BTK je bil danes velik športni dogodek, kajti nastopila sta slavna teniška igralca Budge in Mako. Oba ameriška mojstra raketa sta prišla v prestolnico sinoči in ju je na kolodvoru sprejela velika množica športne publike. Naša dva igralca Punčec in Kukuljević sta dospela šele danes, in sicer Punčec iz Birminghama, Kukuljević pa iz Holandske (tamkaj je v zadnjih dnevih osvojil teniško prvenstvo), tako da sta bila v današnjih igrah že precej izmučena. Na igriščih se je zbralo preko 2000 ljudi, ki so bili priča zelo lepim in napetim teniškim borbam, obenem pa tudi velike senzacije, kajti svetovni mojster Budge je bil prvič v svoji športni karieri — poražen.

V prvi igri je Punčec nastopil proti Maku in zmagal v treh setih 4:6, 6:3, 9:7. Nato sta se srečala Budge in Kukuljević. Zanimivo je, da je Amerikanec že pred tekmo izjavil, da je Kukuljević njegov najnevarnejši nasprotnik na svetu in edini, proti kateremu je že enkrat izgubil dva seta. Po zelo postrvovani in borbeni igri je Kukuljević zmagal v dveh setih s 15:13, 7:5.

V doblu sta nastopila Kukuljević in češkoslovaški igralec Drobný proti Američanoma Budge in Maku ter izgubila v dveh setih 3:6, 2:6.

Jutri bo igral Drobný proti Maku, Punčec pa proti Budge, v doblu pa Kukuljević in Punčec proti Američanoma. V četrtek se bosta ameriška mojstra pokazala še v Zagrebu.

Avtokatastrofa

Tiszovega nečaka

Budimpešta, 12. julija. w. Danes ponoči je postal žrtev avtomobilske nezgode 21-letni grof Josip Tisza, nečak pokojnega madžarskega ministrskega predsednika Stefana Tisze. V Bekesu se je udeležil teniške prireditve, nato pa elitnega plesa, s katerega se je v zgodnjih jutranjih urah s svojim avtomobilom vračal v Budimpešto. Baje je za volanom zaspal in zadel med vožnjo ob drevo ob cesti. Karambol je bil tako hud, da je mladenič udru prsi ko in je bil takoj mrtev.

Venezuela bo izstopila

iz Društva narodov

Zeneva, 12. jul. AA. Vlada v Venezueli je poslala tajništvo Društva narodov predhodno obvestilo, da namerna izstopiti iz Društva narodov.

Samomor teniškega

prvaka Cramma

London, 12. jul. b. »Daily Herald« je objavil vest iz Berlina, da je v tamkašnjih zaporih izvršil samomor bivši nemški in svetovni teniški prvak von Cramm.

Iz državne službe

Beograd, 12. jul. p. Za uradniškega pripravnika-veroučitelja na ljudski šoli v Dolnji Lendavi je bil imenovan Janko Vebanšek.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska poročila: Prevladuje vedro vreme, oblačnost se je povečala le v severni polovici države. Toplota je padla sredi države in v vzhodnih krajih, povsod drugod pa se le dvignila. Najnižja toplota Kalinovik 0, najvišja Hercegnovi 27 stopinj.

Zemunska vremenska napoved: Toplejšo vreme, delno oblačno v vseh državah, zlasti v severni polovici. Na zapadu se obeta dež.

Zagreška: Padavine bodo prenehale, ne bo se bo zjasnilo, temperature pa bodo ostale še nadalje nizke.

Dunajska: Ponekod oblačno, mestoma nevihte, sicer pa topleje.

20 letnica bitke na Kajmakčalanu

Bitolj, 12. julija. p. Na Kajmakčalanu je bila danes dopoldne velika nacionalna svečanost, ki je bila posvečena spominu na padle junake, ki so zmagoslavni srbski vojski zopet utrlj pot v domovino. Svečanosti se je udeležila tudi delegacija našega narodnega predstavništva pod vodstvom predsednika narodne skupščine Stevana Čirića. Nj. Vel. kralja je zastopal poveljnik vardarske divizijske oblasti, general Djordje Popović. Na Kajmakčalanu se je zbrala velika množica ljudi iz Bitolje, pa tudi iz

Skoplja in drugih večjih krajev vardarske banovine.

V kapeli je bila najprej kratka služba božja. Nato je predsednik narodne skupščine Čirić položil na grob padlih junakov lep venec. V svojem govoru je poveljeval njihove zasluge za naše osvobodjenje in uedinjenje. Generalstabin major Rista Petrović je ob tej priliki predaval o bitki na Kajmakčalanu. Opoldne je predsednik narodne skupščine priredil kosilo, na katerega je povabil vse ljudstvo, ki se je zbralo k današnji svečanosti.

Nj. Vel. kraljica odpotovala v London

Bled, 12. julija. AA. Danes je Nj. Vel. kraljica Marija odpotovala z Bleda v London, kjer bo ostala nekaj časa.

Knez namestnik v Ljubljani

Ljubljana, 12. julija. Okrog 19. je nocoj iznenada prispel v Ljubljano v svojem avtomobilu Nj. Vis. knez namestnik Pavle, ki biva za počitnice na svojem gradu na Brdu pri Kranju. Popoldne je priredil kratak avtomobilski izlet in je mimogrede obiskal Ljubljano. Mesto je v počasnem tempu prevozil po glavnih ulicah in prebivalstvo ga je povsod, kjerkoli ga je spoznalo, pozdravilo s prisrčnimi ovacijami.

Popoldne se je mudil v Ljubljani tudi predsednik vlade g. dr. Stojadinović.

Diplomatski sprejemi na Bledu

Bled, 12. julija. AA. Ministrski predsednik dr. Milan Stojadinović je danes sprejel angleškega poslanika na našem dvoru sir Roberta Campbela in novega madžarskega poslanika barona Georgesa Bakas-Becezenya.

Francoski narodni praznik

Beograd, 12. julija. p. Francoski nacionalni praznik 14. julija bo v Beogradu zelo svečano praznovan. Posamezne frankofilske organizacije, posebno Udruženje bivših francoskih dijakov, se z vneto pripravljajo na velike manifestacijske prireditve, ki so napovedane za ta dan. Na univerzi bo v četrtek dopoldne svečana akademija v avtoklubu pa zvečer posebna manifestacijska prireditev, na kateri bodo sodelovala vsa združena prijatelje Francije.

Atenski guverner na Avali

Beograd, 12. jul. p. Guverner Aten, Kosta Kozias, ki se je na poti iz Prage nazaj v Atene ustavil za dva dni v Beogradu, je bil večeraj popoldne na Avali, in tam položil venec pred spomenik Neznanega junaka. V hotelu na Avali mu je predsednik beograjske občine Vlada Ilić priredil intimno večerjo. Davi si je atenski guverner ogledal prestolnico, opoldne je sprejel novinarje in jim izjavil, da je zelo iznenađen spritno napredka, ki ga je dosegla naša prestolnica v poslednjih letih. Danes si je ogledal razne beograjske humanitarne ustanove ter narodno skupščino. Jutri se odpelje dalje proti Atenam.

Čsl. srednješolci v naši prestolnici

Beograd, 12. jul. p. Češkoslovaška srednješolska mladina, ki se že tri dni mudil v Beogradu, si je davi ogledala našo narodno skupščino, popoldne pa okoliško prestolnico. Jutri jutraj odpotujejo češkoslovaški srednješolci, ki so gostje naše prestolnice občine, na Avalo, kjer bodo položili lep venec pred spomenikom Neznanega junaka, nato pa v Arandelovac, na Oplenac in dalje po Šumadiji.

Na Cetinju grade

Sokolski dom

Beograd, 12. jul. p. Pravoslavni praznik Petrov dan so danes v prestolnici zelo slovesno obhajali. Mnogo nacionalnih in kulturnih društev je imelo svojo krstno slavo.

Na Cetinju so ob sodelovanju patriarha Gavriela svečano položili temeljni kamen novega veličastnega Sokolskega doma, ki ga to cetinjski Sokol zgradil o priliki Petrove sokolske petletke. Lepi svečanosti sta prisostvovala zagrebški arhiepiskop Dositej in skadski ekiskop Viktorije. Danes dopoldne so na Cetinju ustoličili tudi novega pravoslavnega episkopa Nikolja Jokanovića.

Praznik naše svobode Slovenom — Jugoslovenom

Pred 20. leti je klic po svobodi prišel v sleherni slovensko vas. Vzklilo je seme izkrvavelega naroda v deželah majniške deklaracije.

Pred vsem svetom smo v zadnjih 20 letih dokazali, da znamo živeti sami iz sebe, biti tvorci samobitnega življenja in kovati svoje sreče in usode. Na vseh poljih smo orali ledino, v brazde smo vrgli kleno, zdravo zmo, ki je vrglo bogato žetev dvajsetih svobodnih let. Dali smo zgodovinski dokaz, da znamo v svoji hiši gospodariti sami. 20 let življenja v narodni državi terja obračun o našem delu.

Sredi dela smo. Narodi živijo iz davnine v večnost. Svobodna država in narodna samostojnost sta nam prva in največja skrb in zgodovinska naloga. Vse naše misli in delo posvečamo tej nalogi. Polni vere gledamo opri na lastno državo v svojo bodočnost. To je ob 20-letnici Jugoslavije naša javna izpoved, katero bomo povedali v obmejnem Mariboru.

Maribor je bil vsa desetletja ognjišče domače narodne kulture. Maribor je vodil narodno-obrambne boje in je pod vodstvom generala Maistra postavil pred 20 leti Jugoslavijo državne mejnike na severu. Maribor hoče rasti v svobodi in z njo čuvati državno mejo.

Maribor vabi, da z njim praznujete praznik naše svobode. Pokazal bo na veliki kulturni razstavi od 6. do 15. avgusta 1938 svoj narodni razvoj

Naši kraji in ljudje

Novi poslanik ČSR Jaroslav Lipa na Brdu

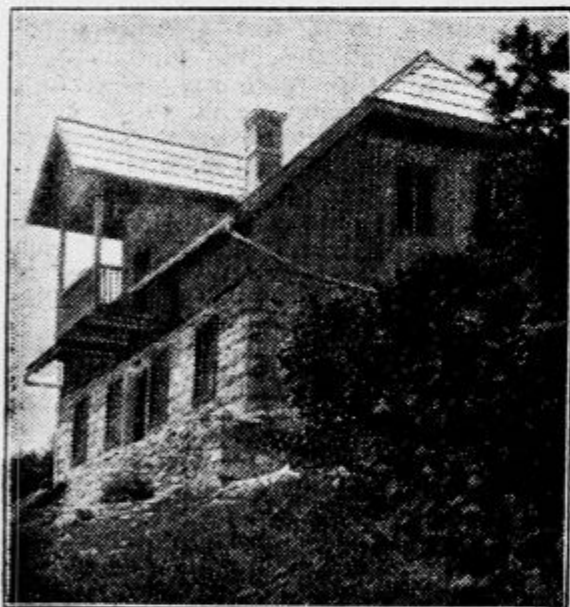
Včeraj dopoldne je Nj. Vis. knez namestnik Pavle v svojem dvorcu na Brdu sprejel v nastopni avdijenci novega češkoslovaškega poslanika v Beogradu dr. Jaroslava Lipa. Novi poslanik je krenil na mesto v tej avdijenci, ki ji je prisostvoval tudi predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović, izročil svoje poverilne listine.

Novi češkoslovaški poslanik pri našem dvorcu dr. Jaroslav Lipa je izšel, kakor toliko drugih češkoslovaških diplomatov, iz legionarskih vrst. Star je 52 let in je že pred vojno dovršil pravne študije. Kot avstrijski vojni obveznik je moral na fronto, a je skupno s tolikimi drugimi zavednimi Čehi sledil klicu svoje vesti in svojega srca ter se pridružil antanti. V Italiji je bil med organizatorji in voditelji češkoslovaških legij. Tam je tudi tesno sodeloval in se sprijateljal z našim dr. Ljudevitom Pivkom, ki je na žalost toliko prerano umrl.

V nedeljo na Mirno goro!

V nedeljo 17. t. m. bo na Mirni gori 1048 m shod (žegnanje), združen z narodnim slavljem. Mirna gora je najlepša izletna točka s krasnim razgledom po Beli Krajini tja do bosanskih gor in Velebita. Lep je pogled na naše gorejske planine. Na vrhu je cerkev sv. Frančiška Ksaverija in planinska koča SPD v Črnomlju. Nastanek cerkvice na Mirni gori je zanimiv. Točno se ne da ugotoviti, kdaj da je bila sezidana, pač pa je oltarna slika iz l. 1743. Pravi, da je poprej sedemkrat zaporedoma vse uničila, zato so sezidali cerkvico in od takrat so neurja ponehala; odtod ime Mirna gora.

Planinski dom na Mirni gori

Dostop do koče je mogoč iz vasi Planine, ki je narodno mešana in je, kakor kažejo imena prebivalcev, bila nekoč samo slovensko naseljenje. Do vasi Planine vodi od postaje Semiča lepa banovinska cesta 7 km. Od vasi pa do vrha je 40 minut zložen hoje.

Vsi, ki se zanimajo za naša narodno-obsebnostna vprašanja, naj uporabijo to priliko, da pohite na ozemlje, kjer živi sloven-

ski kmet in da iz osebnega doživljanja spoznajo težave njegovega življenja. Ta dan bodo prihiti na goro naši Belokrajci in tudi Dolenjci, da se zahvalijo svojemu zaščitniku. Kdorkoli želi spoznati lepote na-

še ožje domovine, naj ne opusti te prilike, ki se pridruži izletnikom. Slovenska pesem naj odmeva z vrha in naj pravi, da tudi mi ljubimo svojo zemljo in da si ne dovolimo kratiti pravic do nje!

Avtomobil s petimi izletniki iz Nemčije se je zakotalil v globoko strugo Smrtne žrtve ni, a poškodovani so vsi

Jesenice, 12. julija

Snoči se je na Jadranski cesti na Jesenicah pripetila huda nesreča, ki le čudežno ni zahtevala smrtnih žrtev.

Pet nemških izletnikov iz Celovca, trije moški in dve ženski, so se zvečer vračali z Bleda preko Jesenic v Nemčijo. Izbrali so si bližnjico čez Gorje in prelaz Kočno, ki ni nobena avtomobilska cesta, namesto da bi se vozili po lepi cesti preko Lesc. Vrh tega tuji poti sploh niso dobro poznali. Sofer je vozil s precejšnjo brzino po Jadranski cesti, vodeči ob savski strugi, katero so začeli letos regulirati. Sava teče tu v najmanj 12 do 20 metrov globoki strugi. Nasproti jim je privozil drug avtomobil, ki je bil namenjen za Jesenice na Bled. Nemški taksi se je naglo umaknil na desno, na skrajni desni rob ceste — in že mu je pod kolesi zmanjkalo zemlje. Avtomobil se je sicer ustavil, toda polagoma se je pričel prevračati po strmini v globino. K sreči je bil odprt, kar je omogočilo nekaterim potnikom, da so skočili iz njega.

Vozilo je padlo do prve police, nato pa se je počasi kotalilo dalje ter je končno

obstalo na nizki terasi tik ob savski strugi. Potniki so obležali po bregu, nekateri med njimi hudo poškodovani. Neka 60-letna učiteljica v pokoju si je zlomila desno roko in levo nogo ter je dobila tudi hude notranje poškodbe, da je bruhal kri. Neki trgovec si je zlomil nogo, njegova žena pa je dobila le manjše poškodbe. Neki zasebni uradnik, ki je skočil iz avtomobila, je bil le lažje ranjen, dočim se soferju ni ničesar zgodilo. Vsi potniki imajo po večini tudi notranje poškodbe.

Prvo pomoč je nudil ponesrečenec jeseński zdravnik dr. Bartol Keržan. Učiteljico so takoj prenesli v hišo tovarniškega delavca Frana Vurnika, kjer so ji nudili prvo pomoč, nakar so jo odpeljali z avtom v bolnišnico v Beljaku, dočim so ostali potniki nadaljevali svojo pot z brzim vlakom. Kdo je nesreče kriv, bo ugotovila preiskava. Resnica pa je, da bi avtomobili po tej zaslični cesti ne smeli voziti. Na mestu nesreče je sofer zavozil na desno stran ceste, ki je obrobjena z visoko travo, zaradi česar ni mogel videti, kje je konec slabega cestišča. Avtomobil so izlekli delavci s konjsko vprego iz struge na cesto.

Potepuh in slepar je delal denar

Ljudje še vedno nasedajo zgovornim potepinom

Javor nad Ljubljano, 12. julija

Po deželi, zlasti po vaseh okrog Ljubljane, se zadnji čas kar v množicah klatijo razni potepuhi, laškoživci in nepripravljivi ter iz ljudi pod vsimi mogočimi pretekami izvlačijo blago in denar. Koliko naivne lahkovernosti je še med našim ljudstvom in koliko resne previdnosti bi bilo ob enem treba, nam najbolj zgovorno priča dogodek, ki se je nedavno pripetil družini nekega posestnika v Javoru nad Ljubljano.

Proti večeru se je v hiši oglašal neznan človek in gospodarja poprosil prenočišča. Kmet se je izgovarjal, da nima prostora. A ker je tujec le silil in silil, se je gospodar nazadnje vdal in mu ponudil ležišče v senu na skednju. Popotnik je bil s ponudbo kar zadovoljen, posedel je z družino in se dal povabiti na večerjo, vmes pa je pripovedoval razne zanimive reči iz svojega življenja in iz sveta. Mimogrede jim je zaupal, da zna delati denar, da je bil dole v Avstriji, kjer se je lepo preživljal s tem, a ko je došel zasedel Hitler, so se morali tuji državljani izseliti in tako je tudi on prišel čez mejo. Dejal je še, da je iz Metlike doma, da je zdaj na poti v svoj rojstni kraj, kjer bo takoj začel delati denar. Preden je šel spat, je še kakor pravi poštnjak izročil gospodarju svojo delavsko knjižico, iz katere si je ta zapomnil, da je mož v resnici iz Metlike doma, da ima šest razredov osnovne šole in da mu je Rudolf ime.

Naslednje jutro se je kmet zgodaj odpravil kositi, doma pa sta ostali njegova žena in mati, ki je pri njem na užitku, sami z otroki doma. Kmalu je bil tudi tujec na nogah, in ko je prišel v hišo, da dobi malo okrepčila, je kar obsedel. Ogledoval se je okrog in ko je videl, da ima gospodinja precej dela, se je ljubeznivo pomudil, da ostane nekaj dni pri njih, da jim malo pomaga, da gre tudi v trgovino, če je treba kaj nakupiti, zvečer pa, ko se vrne gospodar, bodo začeli delati denar. Pripovedoval je, da je zelo učen, da zna govoriti 13 jezikov. Nazadnje je začel prigovarjati ženskam, naj prinesejo nekaj denarja za vzorec, da jima ga napravi cel kupa. Ženski sta se res dali pretentati in sta mu prinesli papirnast stotnik in kovanco po 50 in po 20 din. Malo premalo je, je rekel, če bi bilo vsaj po sedem komadov od vsakega, pa bi bilo vredno začeti. Obenem pa je objubil, da bo po vsakem vzorcu napravil 5 novih komadov.

Najprej je vzel v roke stotak, po njegovi meri odrezal kos papirja, ga pomazal s črnilom, stotak položil nanj, nato pa oboje dejal med dvoje tankih deščic. Vse skupaj je vtaknil pod omaro in zabličal domaćim, naj vso reč puste čisto pri miru šest ur, da se bo sprijelo. Potem je

rekel, da gre v gozd nabirat rož, ki jih potrebuje za barvice, s seboj pa je vzel tudi domača dva otroka, da mu bosta pomagala pri nabiranju. A ko so prišli v gozd, jima je velel, naj se najesta borovnic, on sam pa da gre medtem po nekakšne plošče, in je izginil. Ko ga pa je dolgo ni bilo nazaj, sta šli ženski sami pogledat, ali niso bankovci že gotovi. Na svojo veliko razočaranje sta našli samo s črnilom namazan papir. Skicali sta otroka in sosedo, da bi šli loviti prevečnega sleparja, a vse zasledovanje je ostalo zaman. Zaradi lahkomišelnega pohlepa po denarju sta ženski ostali še brez tega, kar sta imeli.

Kakor pripovedujejo, se je isti slepar po vsej priliki dan poprej klatil po češnjah in Zagradišču. V Zagradišču je bila pri posestniku Vrhnovcu okradena vsa obleka v vrednosti okrog 3000 din. Malo poprej je skušal vlomiti pri posestniku Tablarju, a ga je k sreči prepoznal domači sin. Upajmo, da bodo stevarje in tatvine izmordirali ljudi, da bodo malo pozornejši pred popotniki neznanci. Kakor ga popisujejo, je bil slepar srednje velikosti, podolgovatega obraza, oblečen v pumparice in obut v rjave čevlje iz kromovega usnja.

Planine v snegu

Radovljica, 12. julija

Letos kaže, da bomo imeli vsak mesec novaneg, četudi le po planinah. Kaj takega se zgodi morda le vsakih 10 let. Da bi pa zapadel sneg tako nizko sredi poletja, neposredno, pred našimi dnevi, tega ne pomnijo ljudje na Gorenjskem. Vremenski prerok v radiu je prerokoval v petek še, lepo vreme, le z manjšimi motnjami na zapadu. Kmetje letos na Gorenjskem prav zaradi dežja, ki storja sleherni dan malo pomoči trate, zelo težko spravljajo seno. Tolažili so se, da je morda zdaj le prišel čas stanovitvejšega vremena in da bo, sene vendar že enkrat pospravljeno. Mnogo sene so spravili pretekli teden in soboto. V soboto so hoteli že zaradi tega, ker so se jele od juga vlačiti lažje meglice. V soboto, ko je bila večina pokosenega pod streho, pa se je kar naenkrat pooblačilo in je postal, precej hladno. Okoli 10. ure so se odprle nebesne zatvornice in hlo je kakor iz škafa. V več krajih je tudi pošteno treskalo.

Izredno hude nevihte so bile po planinah, kjer se je ozračje močno ohladilo. To je bil povod, da se je v planinah v teku dobre ure spremenila poletna noč v pravo zimsko. Planinci, ki jih je nevihta zadelja na prostem in so morali vedrati v gozdu pod drevmi, pripovedujejo, da se je trenutno vsa ploha spremenila v pravi zimski snežni metej. Kljub temu, da so

bili tja močnej, je bilo v dobi uri vse belo. Zjutraj, ko se je zdanilo, je par centimetrov debele snežna odeja segala do 1400 m višine, v nižjih planinah pa še nižje. Med dežjem je snežilo celo na Jelovici, kjer se sedaj pasejo velike črede govedi. Ker precej živine prenočuje na prostem, se je bati, da se je živina prehladila. Zgodaj zjutraj sneg, ki je ležal še vso nedeljo na planinskih tratah, bo bržčas precej umakel krasno planinsko cvetnjo, ki se prav zdaj prikazuje v vsej pestrosti in lepoti. Med Gorenjci je razširjeno mnenje: če zapade julija sneg, potem vidijo vsak mesec sveži sneg po planinah. V takih letih pa so gotovo izredno zgodnje snani, ki so posebno nevarne ajdi. Kadar pa ni julija in avgusta snega na planinah, so pozne jeseni. Navadno zapade v takih letih novi sneg tudi v planinah šele meseca oktobra ali celo po Vseh svetih. Juljski sneg je zelo ohladil ozračje tudi v dolini in mnogi letoviščarji so neprijetno iznenadeni; posebno tisti, ki se radi kopeljejo, so zaenkrat prikrajšani na počitniških užitkih.

Po tridesetih letih

Maturanti državnega učiteljskega v Ljubljani letnika 1907/08 bodo obhajali tridesetletnico mature v soboto v Ljubljani. Zbirališče bo ob 9. dopoldne pri Pi-goveu.

Za sprejem v I. letnik učiteljskega v Ljubljani se nas je jeseni l. 1904. oglašilo nekaj nad sto. S strahom smo hodili potem gledat, koliko bo sprejetih. Odrabli so nas le 45. Prišli smo od vseh vetrov in kmalu je čas zabrisal sledi nepoznanstva. Postali smo iskreni prijatelji. Le dva med nami sta se držala ves čas šolanja ob strani in se našega skupnega slovenskega dijaškega življenja nista udeleževala. To sta bila Kočevarja Poje in Černe. Takratni patron nemških študentov na učiteljski prof. Peet je prvi dosegel sprejem dveh kočevskih kandidatov in potem so jih imeli v vsakem letniku po nekaj. Ti so se držali vedno za sebe in gledali na svoje slovenske sošolce z viška čistih Germanov. Do četrtega letnika so se naše vrste zredile, ostalo nas je le še 32.

Doba našega šolanja je padla ravno v čas radikalnega gibanja, ki se je takrat razvijalo z vso silo med slovenskim dijaštvom po vseh srednjih šolah. Imena Žerjov, Lah, Krivic, Klepec, Tavčar itd. so za pozivljene narodne zavesti med ljubljanskimi učiteljskimi prav toliko važnosti kakor za gimnazijce in realce. Svoje redne sestanke smo imeli v mali dvorani Mesnega doma, kjer smo poslušali z vneom in uspehom poročila in navodila narodnega radikalizma. Ta zasebna šola nam je dala za naše bodoče delo med narodom dosti več pobud in navodil, kakor pa učiteljske samo. Odkritje Prešernovega spomenika in razne neprilike ki so bile a tem v zvezi, so sprožile vrsto prosvetnih dejanj, ki smo jih podvzimali. Tudi pri pevski zbor ali orkester po našem podežlju. Niko Stritof, Rude Trost, Avgust Vašte, Jože Počivavnik so nas vodili po manjših slovenskih mestih, trgih in vaseh, kjer smo želi prav lepe uspehe. In ko smo po štirih letih zapustili Ljubljano in se razkropili po ozki domovini, je oživelo društveno življenje in pognalo vidne uspehe. Naj omenim le tovariša Vašteta, ki je popeljal ljubljanski zvon v Beograd, Slavka Cepudra ki je dvignil »Slavac«, Lajovic pa pri šmarnskem »Zvoncu«.

Komaj smo dobro zastavili lopate, že je stopila za nami tudi bela žena in trkala mlada življenja. Prvega smo spremili na šepanjko pokopališče dragega Slavka Cepudra. Svetovna vojna je pobrala na bojnih poljanah Leopolda Ajzmana in Franceta Levstika, v zaledju pa Kavčiča in Gusteta Vašteta, ki je obetal od nas vseh največ. Letos se je poslovil od nas Francel Golob. Vsi so bili kremeniti značaji in plemeniti ljudje. Spomin na nje mi je svetel in lep. Sest tovarišev se je posvetilo takoj ali pa sčasoma drugim neučiteljskim poklicem. Trije so odšli v davno stroko in dosegli odlična mesta, eden je vstopil v magistratno službo, eden se je posvetil agromoniji. Francel Kos pa znanstvu morske favne in flore. Na meščanske sole je odlo pet tovarišev, kot profesor na srednje šole eden, ostali pa so zavzeli odlična mesta v učiteljskih vrstah. Po tridesetih letih bomo obujali spomine in kovali nove načrte. Francelj Tratinik je obetal postati priznan pisatelj, ali tolezen mu je prepričala razviti pisateljske sposobnosti. Spisi Vilka Matzija pa vzbujajo splošno pozornost in priznanje.

Naš profesorski zbor je bil prav ljubezniv. Očetovski dobri ravnatelj g. Anton Černivec, bi dal za nas vse še hlače če bi bilo treba. Odšel je po plačilo v večnost in z njim tudi prof. gg. Gerstner in Gorčan. Na razrednika dr. Valentina Kušarja nas vežejo najlepši spomini. Štiri leta nas je vodil ne očetovski, temveč bratsko in z vsem razumevanjem za mlade duše. Sled za njim smo izgubili v Ljubljani pa srečavamo vedno enako sveža in nasmejana direktorja gg. dr. Orla in prof. Josipa Ver-

„Moja koža je tako občutljiva!“

„Ravno zaradi tega bi morali uporabljati milo, za katero ste prepričani, da je zares blago!“

ELIDA MILA

Za vse žene
Elida Favorit

biča. Radi smo se imeli in se imamo. Tiste grenke kaplje, ki so našim padle v čaše naše učenosti, niso pustile prav nobene sledi. In naš profesor petja g. Anton Dekleva, ki je vedel na sto in sto prijetnih zgodb in ugank, bo prišel spet med nas ali pa bomo šli mi k njemu, da si tudi ob tridesetletnici povemo kaj vselega, kakor smo to storili pred petimi leti.

Trideset let. Kakor da je bilo včeraj, ko smo si stisnili ob slovesu roke in si objubili nerazdružljivo prijateljstvo. Ne čutimo se stare, to ne, le izkušnje so nas malo zresnile, da gledamo svet tak, kakršen je v resnici in ne tak, kakršen naj bi bil. In ko bomo šli spet vsak v svoj kraj, bo ostala v nas vseh zavest, da smo v preteklih tridesetih letih storili svojo dolžnost v polni meri, saj si smemo lasiti vsak svoj delež in čeprav samo drobtice celote na preporodo naroda, da je bil v letih odločitve sposoben obrniti svojo miselnost od Dunaja k Beogradu.

Sredi preteklega stoletja je bil intendant dvornega gledališča v Karlsruheju Edvard D., mož, ki so ga v strokovnih krogih zavoljo njegovih odličnih gledaliških spisov zelo cenili. Imel je pa tudi zelo lepo hčer, zavoljo katere je prihajalo v njegovo hišo mnogo mladih ljudi.

Nekega dne je prišel k D.-ju mlad igralec s sosednega dvornega gledališča v Mannheimu in po vseh pravilih zaprosil za roko hčere. Intendant je kot gledališki strokovnjak bil dober opazovalec in mlademu človeku, ki ga je poznal kot zelo častihlepnega, ni mnogo zaupal.

»Bodite prepričani,« je dejal igralec z vneom, »da bom vašo hčer nosil na rokah!« »Seveda potem, ko bom vam jaz pomagal na noge,« je odvrnil intendant.

Šev duh, v velikem srcu zažari temnordeča črka T. Kadarkoli je narod v nevarnosti, ga drami, vzgaja in vzpodbuja Tyršev duh. Naval barbarov s topovi in tanki zadene ob enoten, strnjen zid naroda. . . Vzgajna moč zletne scene je bila gotovo velika, zahtevala pa je precejšnjo stopnjo inteligence in poznavanja zgodovine, da je gledalec lahko s polnim umevanjem sledil razvoju prizorov. No, na preprostega gledalca je neposredno učinkovala slikovitost rajalnih nastopov in velikanski aparat s svetlobnimi in zvničnimi efekti. V prijetnem večeru, ohlajenem po vročem dnevu in spet okrašenem z zvezdami na zelenem nočnem plašču, so naglo minevale ure. Tam spodaj se je bliščala Praga. Slehernemu gledalcu zlet na scene je bil prvi glavni zletni dan izpopolnjen z užitkom prav nenavadne romantike.

Po zletni sceni se nikomur ni ljubilo riniti se do avtobusa in do tramvaja. Kamor niti se potegnili tok množice, tja smo mu voljno sledili nizdol po novi cesti mimo Hradčanov, rastočih v zeleni svetlobi kakor pravilnična trdnjava v poletno noč. Takle sprehod z zletišča v središče Prage je ponudil na ogled nešteto lepote starinskega mesta, ki je vse svoje zgodovinske stavbe in spomenike obhajalo z reflektorji, da so se od komaj nagledale čudežno lepih prizorov po starih delih Prage. Vitava, tiho tečoka pod mostovi kakor nema pesem, je nosila na svoji gladini dolge, dolge obdleske luči. Na obeh njenih bregovih je v noč kipele in šumelo življenje, kakor doslej še nikoli.

Spomini iz Prage

II.

Ko sem v nedeljo, na prvi glavni zletni dan, prisostvoval sokolskim nastopom v praškem stadionu, sem se spomnil dr. Glonarjevih besed, ki jih je lani ob priliki novinarske razstave v Ljubljani zapisal v »Jutru«, novinarjem v album: Če bi bil diktator, bi na smrt obsodil vse novinarje, ki se poslužujejo superlativov. . . Usmiljena nebesa, takega diktatorja bi bilo treba poslati v Masarykov stadion, da bi se pri pričel omečal in spreobrnil. Kajti ne samo, da se s superlativi ne da oceniti lepota in sila orjaških nastopov, ki smo jim bili ta dan priča, marveč je sploh težko najti besede, ki bi se z njimi dala opisati harmonija tisočerihih prizorov, povrhu pa še podariti tehnična razlaga, ki je za tako veličastno izvedbo zahtevala ogromno truda in organizacijskih sposobnosti. Seveda so bili vtisi gledalca, ki se je prvič znašel sredi bujnega mozaika dvestotisočglave množice na tribunah, še posebno močni. Vtisi, ki se dojemajo morda samo enkrat v življenju in ki ostanejo vedno sveži in trajni, kakor ujeti na fotografsko ploščo.

Kakšen je bil že sam uvod k nastopu, prizori iz romanja na zletišče! Po poldanski uri je ves promet iz Prage usmerjen po ulicah, ki vodijo na obronek hriba, za katerim se razprostira arena s celo naselbino poslopij in paviljonov. Najskrbnejši so že od jutra na zletišču, saj jim je tam vse na razpolago, da se lahko dobro počutijo. Dru-

gi, ki še nimajo vstopnic, morajo takoj po zgodnjem kosilu pohiti, če še hočejo ujeti stojišče, drugo je razprodano. Dolgi vlaki tramvajev so polni kakor košnice, enako veliki mestni avtobusi. V nepregledno, neprekinjeno verigo avtomobilov se vrinja naš avtobus, da prispe do prvih klanecv, kjer se nato v večji sproščenosti vzpenja po serpentinah. Množice pešcev hite po stranskih poteh, napravljenih nalašč zanje. Mostovi vodijo nad cestami, da peši nikjer ne zaidejo v nagli tok avtomobilskega dirkanja. Vsi ovinki so pod dobrim nadzorom stražnikov, da se vozovni promet razvija čim hitreje in čim bolj nemoteno. O kaki prometni nezgodi ni čuti. S klanecv se oziramo iz avtobusa na prestolnico, ki bo zdaj v solnčni pripleti za nekaj ur izumrla, potem pa v večernem hladu spet sprejela tisočote gostov. Gledamo predmestja in polja in gaje. Prijazna soseščina prestolnice in podeželja v poletnem krasu je s teh razglednikov posebno prijetna. Ko smo na vrhu in se zapeljemo na prostrano teraso za parkiranje, je tam že na tisoče avtomobilov, nemara toliko, kolikor jih premore pol Jugoslavije. A še in še vijejo črne kače po klanjih. H glavnim vhodom rinejo množice, na prostorih pred tribunami je vrvenje tisočev, ki sploh nimajo vstopnic in so prišli samo radovednost past. Še posebno pa, da pričakajo in pozdravljajo prezidenta. Davno prej, preden se približa čas nastopa, je telovadišče obdano z velikanskim živim okvirom, ki se giblje in venomer spreminja svojo sliko. V teh velikih razdaljah se izgubja govor, kilca-

nje in pozdravljanje v eno samo šumenje, kakor da od daleč poslušas hrušč velikega slapa.

In na mah je pozornost občinstva na vozi glavni tribuni osredotočena na vrhno ložo. Pripeljal se je gospod prezident s soprog in spremstvom, s predstavniki vlade in parlamenta. Pred vhom na tribuno so ga pozdravili trije oddelki legionarjev v krasnih uniformah, ki spominjajo na borbe v Franciji, Rusiji in Italiji. Kordon stražnikov je v polkrogu moral odločno in strnjeno zajeziti naval množice, ki je pritislila, da pozdravi prvega brata v sokolski državi. Ko stopi prezident v svojo ložo, odjekne za zletiščem topovski strel, trobojka republike se vzpenja na jambor, množica naokrog se dvigne in čez zletišče donijo ubrani akordi himne: Kje dom je moj. Jata golobov je zakrožila pod nebo in išče svojih poti. Glavni zletni nastop se pričinja. Že se oglašajo koračnice, že se valijo v areno dolge kolone belih srajc. Sokolska vzgoja pričinja praznovati svoj največji dan.

Kajpada je odveč podrobno opisovanje posameznih nastopov, poročali smo o njih v »Jutru«, kolikor se je sproti dalo, v ostalem pa bi natančnejši popis zahteval dobrega strokovnega znanja — in še bi vam z nobenim opisom ne mogli dovolj verno predčiti vseh prizorov, ki smo se jih nagledali. Tudi fotografski posnetki nudijo le trenutne vpogled v posamezne nastope. Šele dobro izdelan film bo mogel ponesti po svetu slavo letošnjo pragaško zleta. Operaterji so bili ves čas pridno na delu

in lahko pričakujemo, da bo film srečno dovršen. Vremenske prilike so bile zlasti ob glavnih nastopih dovolj ugodne, a razdelitev glasov je takisto bila posebno spretno rešena.

»Do gor, do mest in do vseh leti glas silnega sokola — z vsaga svata nas kliče!« . . . V enotno razgibanost 32.000 sokolskih teles, ki so do zadnjih robov napolnili telovadišče, in v melodijo močne godbe, ki enakomerno bije iz podzemskih zvočnikov po vsem zletišču, se oglašala lično zajeta pesem zbora nad glavno tribuno. Simbolični gibi sokolske armade v belih srajcah, naraščajoči koral godbe in pevskega zbora raste v prisrčno domovini. Prevzeti smo, vstajamo, pozdravljamo. . . Znova je zadonel topovski strel in naznanil konec, zastava se je ponizala z jambora, prezident zapušta zletišče ob hrumečem pozdravljanju množice. . .

Že je večer, v dolini so se vzgale luči prestolnice. Prišlo je rosi, toda množice se ne razidejo. Polnočje začame strehe in okrepčila. Mineta dobri dve uri odhida, nehala je deževati, že se spet polnoči tribune; glavna in obe stranski. Po zletišču pa je čudno beganje in premikanje, le tu in tam ujamemo v svitu reflektorjev vrvež onih, ki pripravljajo pozorišče za zletno sceno. Velikansko rdeče srce zažari nad prizoriščem in enakomerno utripa. Srce naroda. (Bolešno se nas je dojmila govornica, da je srce pri montiranju začelo dvakrat padlo in obakrat zahtevalo človeško žrtve). V pestrh skupinah se zgrinja narod v svitu žarnik k rajanju in obrabi. Oglašajo se Tyr-

Domače vesti

* **Pesni udeležencev prškega slova** iz Ljubljane. Bratje, sestre, prosim vas, da se danes vplačate ali nakazate denar za prejetje čestitke v Pragi ob priliki zlatih. Račun mora biti poravnani po dogovoru. Denar sprejema Anton Cotar, župni blagajnik, Ljubljana.

* **Vil. Mariborski teden, jubilejna kulturna razstava in narodni tabor.** Na Maribor se že intenzivno pripravlja na letošnji Mariborski teden, ki bo od 6. do 15. avgusta. Ta velika, sedaj že tradicionalna gospodarska in kulturna revija slovenskega severozhoda, bo letos še posebno pomembna in veličastna, ker bo združena z močnimi javnimi proslavami dvajsetletnice osvobodjenja in ustanovitve kraljevine Jugoslavije. Da dobi prireditelj vse potrebne vsebine in zunanji poudarek, se je dogajalo vsaj desetletno sodelovanje zadruge Mariborski teden, mestnega odbora za proslavo dvajsetletnice osvobodjenja in več ali manj vseh pomembnih društev, ustanov in korporacij. Običajnim razstavam industrije, obrta in trgovine bodo priključene letos tudi razstave kmetijstva, cest, tujkega prometa, fotoamaterskih del, znanosti, gostinstva, vin, ženskih ročnih del, narodnih noš iz vseh delov države, čebelarstva, malih živali, društva »Nanos« itd. Osrednje vsega pa bo jubilejna kulturna razstava, ki bo pokazala ves veliki razvoj in napredek svobodnega Maribora. Za samo ta razstava bo nadvse zanimiva in privlačna. Poleg razstav bodo tudi koncertne, gledališke, sportske in zabavne prireditve središčem v velikem veseljenju parku na razstavišču, ki bo letos preurejen in deloma tudi povečan. Vrhunec prireditve pa bo gotovo veliki narodni tabor 14. avgusta. Ta tabor bo manifestacija vsega slovenskega Podravja, organizirana v velikem in veličastnem obsegu, pri kateri bo sodelovalo vse naše meštinstvo in podeželsko ljudstvo brez razlike političnega prepričanja. Tako bodo letošnje prireditve VII. Mariborskega tedna zgodovinski dogodek, ki bo še dolgo ostal v spominu vsemu našemu območnemu ozemlju. Za obisk Maribora je dovolilo prometno ministrstvo za čas od 4. do 17. avgusta 50-odstotni popust na vseh državnih železnicah in ladjah.

* **Dva nova inženjerja.** Na zavodu za elektrotehniko univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani sta bila diplomirana za inženjerja elektrotehnike: gg. Banko Lampret iz Ljubljane in Velimir Stegu iz Trsta. Čestitamo!

* **Zdravniška zbornica v Ljubljani** obvešča gg. zdravnike, da je vodstvo zbornice prevzel novozvoljeni odbor: predsednik dr. Valentin Meršol, podpredsednik dr. Ivan Pintar, začasní tajnik dr. Stanek Jereb in blagajnik dr. France Debevec.

* **Pri lenivosti črevesja, črevesnem katarju, obolenju danke, odstrani naravna »Franz-Josefova« gredica** zapoko dolnjih organov dobro in naglo. Mnogoletne izkušnje uče, da uporaba »Franz-Josefove« vode odlično regulira funkcije črevesja.

Orl rez 8. br. 15 48-4

* **Planšarji bodo zborovali na Menini.** Iz Tuhinjske poročajo: Lani v poletju je Tuhinjsko dolino in vse gorstke, vasi pod Menino doletela strašna nesreča. Debela toča je pobila po poljih vse pridelke, na Menini pa je padala toliko časa, da je ponekod ostala še tri dni pod debelo. Na banovinskih posestvih Bibi je popolnoma uničila vse mlade gozinske nasade. Okrog 30.000 sadik letos ni več ozelenelo. Na lanskem planšarskem prazniku na Menini so zborovali sklenili, da se bodo vsako leto v sredini julija s planšarskim praznikom spominjali največje vremenske nesreče, ki je dozdaj zadela Tuhinjsko dolino. Letos bo ta praznik v nedeljo, 17. t. m. ob 10. s službo, božjo, predavanjem o koristih planšarstva in ogledovanjem pomembnejših del na banovinskih posestvih, po katerih se letos pase 130 glav mlade plemenske živine. Planšarji in živinorejci kamniški ga v gornjegrajskem okraju bodo na tem zborovanju razpravljali o svojih težavah in skušali najti poti, kako dvigniti naše planšarstvo na tako zavirljivo višino, kakor je n. pr. v Švici.

* **Preselitev etnografskega muzeja v Beogradu.** V ulici Miloša Velikega se je etnografski muzej preselil iz starega poslopja, katerega bodo, podrlji, v poslopje, kjer je bila nekdanja prva ženska gimnazija. Tam bo muzej ostal, dokler ne bodo na stavbišči starega zgradili novo muzejsko poslopje. Ko so iz starega muzejskega poslopja prenašali in vozili figure v narodnih nošah, je ta selitev zelo zanimala občinstvo.

Prvi parobrod po valovih Kolpe do Karlovca Po zgledu rečne plovbe pred 76. leti naj bi se dandanes pritegnil podunavski promet na Jadran

Ljubljana, julija. Jugoslavija poseduje mnogo plovnih rek, po katerih prevažajo velike množine tovarov. Dunaj, Tisa in Kanali, Sava in Drava so močnejše vodne žile, plovnice tu di za parnike. S smotreno regulacijo in poglavitno strug bi se k živahnemu vodnemu prometu lahko priključili številni stranski pritoki velikih rek, med njimi v prvi vrsti Kolpe.

Na meji Slovenije, nekoliko šest ur peš-hoje od Risanjskega jezira Kolpa, ki je v svojem gornjem toku zelo romantičen, divji gorski potok. Pod strmo pečino, obrašeno z iglastimi drevmi, se skrivata temnomodro, približno 60 m dolga, 15 do 20 metrov široka, jezera. V svečani gorski tišini pošumeva v jezeru izvir Kolpe in po pesčenem nabrežju se odzvala plitki potok čuborec med skalovirje. Po številnih brzicah in majhnih slapovih se potok tek pa tam razdeli v rovine, ki se svetlikajo v soncu sredi sternih bregov, poraščanih z gozdovi. Pomlad moti gorsko, tišno klepet mlinskih koles, travniki in polja presegajo zaraseno nabrežje. Taki so živahni tok Kolpe do Oslinice, prve naselbine na njenem bregu. Z leve strani dobi pritok Čabranke in kot reka teče mirneje dalje, tvoreč mejo med

* **Šola za zdravstvene pomočnike v Zagrebu.** Absolventi te šole so lahko namočeni za tržne nadzornike ali za desinfektorje, nadalje za laborante pri socialno higienskih ustanovah ali pri oblasti občne uprave, kakršna so sreska načelstva, mestne občine i. t. d. Šola z zaključnim izpitom je v pogledu kvalifikacije za uradniški položaj v socialni in zdravstveni službi enaka srednji šoli z maturato. Za vpis 36 učencev v to šolo je razpisala šola narodnega zdravja v Zagrebu natečaj in je treba lastnorčno pisane prošnje, opremljene z državnim kolkom za 10. din in s priložnim državnim kolkom za 20. din, poslati šoli Narodnega zdravja v Zagrebu, Mirogojska cesta 4, najkasneje do 1. avgusta. Prošnji je treba priložiti: krstni list, da prosilec ni mlajši od 18 in ni ne stariši od 24 let, domovnico, da je naš državljani ali pa tuj državljani naše narodnosti; šolsko izpričevalo, da je z uspehom končal najmanj 6 razredov srednje ali nje enake šole; navstveno spričevalo; davčno uverenje o plačevanju davkov zaradi odmere šolnine; kratak opis dosedanjega življenja (curriculum vitae), kjer je treba posebej navesti, s čim se je bavil po obisku šole. Vsako prilogo je treba opremiti s kolkom za 4 din. Učenci plačajo šolnino, kakor učenci iz VII. in VIII. razreda srednjih šol. Sprejeti prosilci bodo zdravniško pregledani v šoli. Kdor je bolan ali ima kako organsko napako, bo izločen. Šola se prične 1. septembra in traja 18 mesecev. Sprejeti dijaki bodo pisмено obveščeni o dnevu pričetka pouka. Šola nima internata, temveč se dijaki vzdržujejo zasebno na svoje stroške. Prvi trije meseci se smatrajo za pripravljalni tečaj. Po tem roku delajo učenci izpit iz posameznih predmetov. Kdor izpita na, napravi iz vseh predmetov, neha biti učenec šole. Diplomski izpit delajo na kraju šole.

* **Glavni odbor društva Rdečega križa v Beogradu** bo sprejel v svojo službo 4 do 5 diplomiranih zdravstvenih sester za nego privatnih bolnikov v Beogradu. Interesentje naj se obrnejo na naslov društva v Beogradu, Simina ulica 19.

* **Razstava fotografske umetnosti v Solunu.** V okviru XIII. mednarodnega veseleja v Solunu, ki se bo vršil od 11. septembra do 2. oktobra 1933, bo prirjena tudi mednarodna razstava fotografske umetnosti. Interesenti naj se obrnejo za podrobnejše informacije na: Trgovinski muzej v Beogradu, Miloša Velikega 29.

* **Za ustanovitev stalnega gledališča v Splitu** se je odločilo zavzel kongres združenja gledaliških umetnikov, ki je nedavno zasedal v Splitu. Upanje je da bo po prizadevanju gledaliških umetnikov iz vse države vprašanje splitskega gledališča letos vendarle ugodno rešeno. V Splitu deluje gledališko društvo, ki je že marsikaj posredovalo za ustanovitev gledališča, a tudi splitska mestna občina je pripravljena podpirati gledališče. Če bi država naklonila gledališču vsako leto iz rednega proračuna 700.000 din, banška uprava pa kakih 300.000 din, bi s podporami mestne občine gledališče lahko uspevalo. Predstavniki združenja gledaliških umetnikov bodo zdaj po kongresu tudi v Beogradu posredovali v korist stalnega gledališča v Splitu.

* **Poroka.** V nedeljo sta se v St. Ilju pri Misljini poročila g. Avgust Pečovnik, mesarski mojster iz Soštanj, in gđ. Gizela Papež iz St. Ilja pri Misljini. Belo srečno!

* **Veliko sreče je imel pri loteriji v Ameriki.** Siromasni kmet Mirko Koljak iz okolice Ljubuskega, ki je bil tudi sam nekdanj v Ameriki, ima tam strica, ki si je pridobil lepo premoženje. Nedavno je dobil Mirko od strica 1000 dolarjev in pisno, v katerem mu stric naznanja, da je na njegovo ime kupil srečko in z njo zadel visoko premijo. Stric vabi svojega nečaka, naj pride k njemu v Ameriko, ker mu hoče odstopiti del dobika. Stric v Ameriki je že mnogokrat poizkušal svojo srečo v loteriji, a ker ni nič zadel, je kupil srečko na ime svojega nečaka. Ta srečka je zadela. Mirko je ves srečen, ni pa še povedal sovaščanom, koliko je stric zadel in koliko denarja mu bo prepuštil. Kakor je za navadno pri vseh dediščinah iz Amerike, se je po vsem srazu raznesla vest, da je srečka zadela milijon dolarjev.

Slovenijo, in Gorskim kotarom. Pri Brodu je zarezala Kolpa 30 do 35 km dolgo sotesko, v kateri se ponekod spušča čez slapove. To je najlepši del njenega romantičnega toka, posej se leno pretaka mimo Metlike, in Karlovca do Siska, kjer je njeno vijugavo, globoko vodno korito že docela plovno.

Rečni promet na Kolpi je bil že v 18. stoletju lepo razvit. Po Savi so ladje dovažale v Sisek žito, tobak, volno in les iz Bačke, Banat in Slavonije. V Sisku so tovarne preložili na manjše ladje, katere so potem konji in ljudje vlekli ob bregu navzgor, po Kolpi do Karlovca, po Savi do Ljubljane. V Karlovcu so blago spet pretovorili na neštvelne vozove. To so bili časi za furmane! Stara »Karlovinska cesta« v Bakar in Kraljevo, »Jožefinska cesta« na Senj in »Marjuzina cesta« na Reko so bile dan za danem polne težko nato-vorjenih parizarjev. Zacetela je trgovina Karlovca, okoliški kmetje so zaslužili s prevažanjem lepe denarce.

Sredi 19. stoletja so zapluli po Dunavu, Tisi, Dravi in Savi prvi parobrodi. Leta 1862 je prometovalo tod že 120 parnikov »Dunavske paroplovne družbe«. Pri ladjedelnici v Linču sta podjetna trgovca Stojak in Fomović iz Velikega Beckereke,

* **Tragična smrt velikega junaka iz svetovne vojne.** Na Pančevskem ritu pri Beogradu je med nevihto udarila strela v skrivno domačijo, tramvajskega službenca Dabiča. Strela je udarila v sobo skozi okno in je bil gospodar Svetozar Dabič takoj mrtov, dočim se njegovi ženi in neki sorodnici, ki sta sedeli z njim pri mizi, ni nič hudega zgodilo. Svetozar Dabič je bil med balkanskimi vojnami četnik, med svetovno vojno se je kot vojak hrabro boril na mnogih frontah in prišel je zdrav v osvojen domovino. Pred kakimi 10 leti je dobil službo pri tramvaju, lani pa je zgradil skrivno domačijo, v kateri je zdaj po tragičnem naključju izgubil življenje star komaj 50 let.

* **Smrt zaslužnega zdravnika in javnega delavca.** V Beogradu je umrl dr. Teofil Mirković, ki se je rodil leta 1861. v vasi Guberevac v gruzanskem srazu. Bil je dijak gimnazije v Kragujevcu, medicinske študije pa je dovršil v Parizu. Kot zdravnik je služboval v raznih krajih Srbije in povsod si je pridobil s svojim znanjem in s svojo poštenostjo zaupanje in spoštovanje prebivalstva. Marljivo je deloval v odboru stanovske organizacije, dolga leta je predsedoval nekdanji zdravniški zbornici za Srbijo, Vojvodino in Srem leta 1930, ko so dobile zdravniške zbornice nova področja, pa je tudi izvedel likvidacijo stare zbornice. Zelo pomembno je bilo njegovo sodelovanje pri urejanju »Srbskega arhiva« in pri zdravstveni zakonodaji predvojne Srbije.

* **Ne Preska pri Medvodah, temveč Preska pri Poljniku.** V včeršnjem dopisu o gasilskem slavu v Preski je bil pomotno označen kraj kot Preska pri Medvodah, šlo pa je za Presko pri Poljniku. Pomota je nastala na ta način, da je bilo črtano dopisnikovo naštevanje Presk, ki jih je kakšnih deset na Slovenskem, pri tem pa sta v naglici besedi »pri Medvodah« ostali neprebrani v veliko veselje »Slovenskega doma«, ki se mu take in podobne reči dogajajo stalno. Ze v isti številki se je »Slovenskemu domu« na tretji strani hudo ponesrečilo poročilo o shodu na Ptujski gori, v katerem se »Slovenski dom« tako rekoč norčuje iz samega sebe. To je nekoliko hujše kakor očitna pomota.

* **Velik požar v gostinjskem okraju.** Gornji Polog preganja zla usoda. V nekaj mesecih je pogorelo že pet naselbin. Prilivci vasi Ničforova si še niso zgradili na pogorišču novih domov, ko je zdaj izbruhnil ogenj v vasi Černi, ki spada med največja naselja Gornjega Pologa. V tej vasi prebivajo po večini Arnavti in, ko so se bili vsi na svojih tjavah, doma pa samo starci in deca, je v neki leseni hiši, morda po nepravilnosti otrok, nastal ogenj, ki se je zaradi močnega vetra naglo razširil. Zgorelo je 150 stavb. Da ni bila uničena vsa vas, je velika zasluga vojaštva. Vojski so vaščanom pomagali gasiti 12 ur. škodo cenijo na tri milijone dinarjev.

Iz Ljubljane

* **Na francoski narodni praznik** jutri 14. t. m. bo na francoskem konzulatu recepcija od 11. do pol 13. Polaganje cvetja pred spomenikom Ilirije bo ob 9.30, ob 9. pa pred spomenikom Valentina Vodnika.

* **Razstava Dalmatka Inkiostrija** in Petra Loboda ostane odprta le še čez nedeljo 17. t. m. Ljubitelji umetnosti, ki so ostali še v Ljubljani, se opozarjajo in vabijo na ogled razstavljenih del, vsak dan od 9. do 19. ure.

* **Dijaki letnika 1911.** Na območju ljubljanskega vojaškega okrožja, ki se niso odslužili svojega kadrskega roka, se poziva, da se javijo v lastnem interesu do 1. avgusta na poveljstvu ljubljanskega vojaškega okrožja sote št. 16. ob delavnihkih med 11. in 12. uro dopoldne, zaradi napovedi svojih dovršenih šol. Seboj naj prinesejo vsa potrebna dokazila.

* **Rekorden obisk ljubljanske bolnišnice.** Seznam, v katerih beleži sprejemni urad javne bolnice paciente vseh oddelkov, so večerj prekorajili tekočo številko 17.000. Vsa zadnja leta se opaža velik navedi v hodnikih in mizeriji po operacijskih in ordinacijskih dvoranah še v pregovoru, vendar tolikšnega navala kakor letos bolnice še ni doživela. Številka 17.000 ponovno kriči po rešitvi vprašanja, ki predstavlja brez dvoma en prvih vprašanih našega javnega življenja, a so doslej vendar ostali vsi apel in vse prošnje na prizadete instance zaman.

sedanjega Petrovgrada, naročila za 70 tisoč forintov nov parnik. »Napredake« Ladjice je vodil spretni kapetan Častnik. Pomladi 1862. so natovalili na parobrod 8500 vagonov žita in ladja je iz Velikega Beckereke, po Tisi do Slankamena, po Dunavu do Beograda in po Savi priplula do Siska. Žito je bilo namenjeno na Jadran in siseški trgovec Krsto Hočevar je kapitana pregovoril, da je s parnikom zaplul po Kolpi navzgor do Karlovca.

Na večer 6. marca se je »Napredake« usidral pred Petrinjo, naslednje jutro odplul dalje h Karlovcu. Zaradi talečega se smega je bilo korito Kolpe polno vode. Zato je parobrod srečno preplul zapreke slapov pri vasi Degoj in Središču. Karlovčani so bili iz Petrinje brzjavno obveščeni o prihodu prvega parnika. Na bregu Kolpe se je zbrala ogromna množica ljudi, ki niso hoteli zamuditi redke senzacije. Ko se je »Napredake« blizal mestu, so ga ljudje z velikanskim navdušenjem pozdravljali, vojaška godba je zaglasila pozdravno koračnico in vse mesto je bilo že dolgo v noč radostno razpoloženo.

Naslednji dan, 9. marca 1862. je mestno zastopstvo imenovalo trgovca Stojica in Forovića ter kapitana Častnika za častne meščane. Poveljni ladjice je prejel v dar hrvatsko zastavo s mestnim grbom, karlovski trgovci pa so priredili svečan banket, ki se ga je udeležilo 60 odličnikov. V jutru 11. marca je parobrod z velikim

Danes neprekinjeno zadnjikrat ob 19.15 in 21.15 uri KINO UNION, Tel. 22-21

Trdnjava tišine

Iz Celja

* **Na ljubljanskem državnem konservatoriju** so bili konec šolskega leta 1932-33 diplomirani naslednji gojenci: diplomo srednje šole drž. konservatorija iz orgel kot glavnega predmeta je dobil član frančiškanske družine Majhenič fr. Salvator. Iz klavirskega oddelka na visoki šoli drž. konservatorija sta diplomirani Hrašovec Silva in Ostere-Valjalo Marta. Diplomsko pedagoškega oddelka iz orgel kot glavnega predmeta je dobil Bohinec Stanko.

* **Uprava kina Matice** obvešča cenj. občinstvo, da prinaša najnovejši Paramountov zvočni tehnik poleg drugih svetovnih zanimivosti tudi nepozabne prizore z velikega šolskega zleta v Pragi. Vsem, ki niso mogli potovati v Prago in so zasledovali v dnevnem časopisu potek zletnih dni, priporočamo, da si ogledajo v filmu to najvidnejšo manifestacijo šolske misli.

* **Novi grobovi.** V starosti 80 let je umrla v ljubljanski bolnišnici gospa Gatriela Ullmannova. Danes ob 16. jo bodo spremili k večnemu počitku. — Nadalje je umrl v Ljubljani v starosti 80 let g. Josip Javornik, voznik pivovarne »Union«. Pogreb bo jutri ob 17. iz mrtvaške veže na Vidovdanski cesti. — Pokojnim blag spomin, žalostim naše iskreno sožalje!

* **Kis za vlaganje so čivja znamke »Vlacet«, priznana dober samo v drogeriji Kanc, Ljubljana, Židovska ulica in nehotičnik; Maribor, Gosposka 33.**

* **Iz stavbe kronike** poslednjih dni. Palača veletrgovca I. C. Mayerja na Marij-nem trgu se kaže v svoji svetlobi obliki. Prav lepo se prilaga njena lahko-rumena barva tamošnji okolici. V nekaj tednih bodo uredili še Wolfvo ulico, ki jo na široko prekopavajo, da bodo na novo usmerili plinovod in vodovod. To ulico bodo nato pralokovali nkar bo izročena prometu. — Vidno napreduje tudi zunanjsčina palače hotela »Sion« s svojo svetlobno barvo. — Staro stavbo nekdanjega Maličevega hotela ob Aleksandrovi cesti so v zadnjem delu, kjer bo stala nova palača, podrli skoro že do tal. — Pri gradnji poslopja zavarovalne družbe »Slavija« ob Gajevi ulici so končali že drugo nadstropje in širle posamezni tetonski stebri, tesno opaženi, že v tretje nadstropje. — Zadnji teden so prekopali C. galetovo in Trdinovo ulico ob jstihni palači. Pravijo da ju bodo tlakovali. Ondi je namreč bilo v zadnjih letih zgrajenih nekaj impozantnih hiš. — Zadnji del hiše št. 1 na Jurčičevem trgu je stavbno podjetje Gradidom nanovo preplekalo in opravilo nekaj popravil v notranjstvih. — Enakega dela je bila deležna enonadstropna hiša št. 4 na Cesti 29. oktobra, lastni-na gospe Derendove. — Lep nadzidek je dobila prej nizka hišica št. 25 na Tyševik cesti. Gradbena dela je izvršil stavbenik Ivan Rožman iz Slomškove ulice. — V hiši št. 9 Pred škofijo predeluje gradbenik Alojzij Baucher iz prilijene stanovanja nov trgovski lokal. — Prečelje dvonadstropne hiše št. 14 v Komenskega ulici je nanovo preplekano.

* **»BOROSAN« štiti Vaše kožo pred potnim izpuščajem.** Zahtevajte brezplačen vzorec v Drogeriji Gregorč, Ljubljana, Prešernova 5.

* **Pod voz je padla.** Včeraj so v bolni-co pripeljali 16-letno posestnikovo hčerko Franeko Mulčevco iz Starega trga pri Ložu. Doma je padla pod težko natoovorjen voz in je dobila hude notranje poškodbe. Prav tako je moral v bolnico 30-letni delavec Vladimir Zdravce iz Most, ki se je v nedeljo zvečer vračal iz Spodnje Hrušice, pa so ga na cesti na lepem obkolili fantje, ga podrli in neusmiljeno pretepali. Zdravce je obšel ves v krvi, napadalcu pa so pobe-gnili.

* **Pod voz je padla.** Včeraj so v bolni-co pripeljali 16-letno posestnikovo hčerko Franeko Mulčevco iz Starega trga pri Ložu. Doma je padla pod težko natoovorjen voz in je dobila hude notranje poškodbe. Prav tako je moral v bolnico 30-letni delavec Vladimir Zdravce iz Most, ki se je v nedeljo zvečer vračal iz Spodnje Hrušice, pa so ga na cesti na lepem obkolili fantje, ga podrli in neusmiljeno pretepali. Zdravce je obšel ves v krvi, napadalcu pa so pobe-gnili.

* **Pod voz je padla.** Včeraj so v bolni-co pripeljali 16-letno posestnikovo hčerko Franeko Mulčevco iz Starega trga pri Ložu. Doma je padla pod težko natoovorjen voz in je dobila hude notranje poškodbe. Prav tako je moral v bolnico 30-letni delavec Vladimir Zdravce iz Most, ki se je v nedeljo zvečer vračal iz Spodnje Hrušice, pa so ga na cesti na lepem obkolili fantje, ga podrli in neusmiljeno pretepali. Zdravce je obšel ves v krvi, napadalcu pa so pobe-gnili.

* **Pod voz je padla.** Včeraj so v bolni-co pripeljali 16-letno posestnikovo hčerko Franeko Mulčevco iz Starega trga pri Ložu. Doma je padla pod težko natoovorjen voz in je dobila hude notranje poškodbe. Prav tako je moral v bolnico 30-letni delavec Vladimir Zdravce iz Most, ki se je v nedeljo zvečer vračal iz Spodnje Hrušice, pa so ga na cesti na lepem obkolili fantje, ga podrli in neusmiljeno pretepali. Zdravce je obšel ves v krvi, napadalcu pa so pobe-gnili.

* **Pod voz je padla.** Včeraj so v bolni-co pripeljali 16-letno posestnikovo hčerko Franeko Mulčevco iz Starega trga pri Ložu. Doma je padla pod težko natoovorjen voz in je dobila hude notranje poškodbe. Prav tako je moral v bolnico 30-letni delavec Vladimir Zdravce iz Most, ki se je v nedeljo zvečer vračal iz Spodnje Hrušice, pa so ga na cesti na lepem obkolili fantje, ga podrli in neusmiljeno pretepali. Zdravce je obšel ves v krvi, napadalcu pa so pobe-gnili.

* **Pod voz je padla.** Včeraj so v bolni-co pripeljali 16-letno posestnikovo hčerko Franeko Mulčevco iz Starega trga pri Ložu. Doma je padla pod težko natoovorjen voz in je dobila hude notranje poškodbe. Prav tako je moral v bolnico 30-letni delavec Vladimir Zdravce iz Most, ki se je v nedeljo zvečer vračal iz Spodnje Hrušice, pa so ga na cesti na lepem obkolili fantje, ga podrli in neusmiljeno pretepali. Zdravce je obšel ves v krvi, napadalcu pa so pobe-gnili.

* **Pod voz je padla.** Včeraj so v bolni-co pripeljali 16-letno posestnikovo hčerko Franeko Mulčevco iz Starega trga pri Ložu. Doma je padla pod težko natoovorjen voz in je dobila hude notranje poškodbe. Prav tako je moral v bolnico 30-letni delavec Vladimir Zdravce iz Most, ki se je v nedeljo zvečer vračal iz Spodnje Hrušice, pa so ga na cesti na lepem obkolili fantje, ga podrli in neusmiljeno pretepali. Zdravce je obšel ves v krvi, napadalcu pa so pobe-gnili.

* **Pod voz je padla.** Včeraj so v bolni-co pripeljali 16-letno posestnikovo hčerko Franeko Mulčevco iz Starega trga pri Ložu. Doma je padla pod težko natoovorjen voz in je dobila hude notranje poškodbe. Prav tako je moral v bolnico 30-letni delavec Vladimir Zdravce iz Most, ki se je v nedeljo zvečer vračal iz Spodnje Hrušice, pa so ga na cesti na lepem obkolili fantje, ga podrli in neusmiljeno pretepali. Zdravce je obšel ves v krvi, napadalcu pa so pobe-gnili.

* **Pod voz je padla.** Včeraj so v bolni-co pripeljali 16-letno posestnikovo hčerko Franeko Mulčevco iz Starega trga pri Ložu. Doma je padla pod težko natoovorjen voz in je dobila hude notranje poškodbe. Prav tako je moral v bolnico 30-letni delavec Vladimir Zdravce iz Most, ki se je v nedeljo zvečer vračal iz Spodnje Hrušice, pa so ga na cesti na lepem obkolili fantje, ga podrli in neusmiljeno pretepali. Zdravce je obšel ves v krvi, napadalcu pa so pobe-gnili.

* **Pod voz je padla.** Včeraj so v bolni-co pripeljali 16-letno posestnikovo hčerko Franeko Mulčevco iz Starega trga pri Ložu. Doma je padla pod težko natoovorjen voz in je dobila hude notranje poškodbe. Prav tako je moral v bolnico 30-letni delavec Vladimir Zdravce iz Most, ki se je v nedeljo zvečer vračal iz Spodnje Hrušice, pa so ga na cesti na lepem obkolili fantje, ga podrli in neusmiljeno pretepali. Zdravce je obšel ves v krvi, napadalcu pa so pobe-gnili.

* **Pod voz je padla.** Včeraj so v bolni-co pripeljali 16-letno posestnikovo hčerko Franeko Mulčevco iz Starega trga pri Ložu. Doma je padla pod težko natoovorjen voz in je dobila hude notranje poškodbe. Prav tako je moral v bolnico 30-letni delavec Vladimir Zdravce iz Most, ki se je v nedeljo zvečer vračal iz Spodnje Hrušice, pa so ga na cesti na lepem obkolili fantje, ga podrli in neusmiljeno pretepali. Zdravce je obšel ves v krvi, napadalcu pa so pobe-gnili.

* **Pod voz je padla.** Včeraj so v bolni-co pripeljali 16-letno posestnikovo hčerko Franeko Mulčevco iz Starega trga pri Ložu. Doma je padla pod težko natoovorjen voz in je dobila hude notranje poškodbe. Prav tako je moral v bolnico 30-letni delavec Vladimir Zdravce iz Most, ki se je v nedeljo zvečer vračal iz Spodnje Hrušice, pa so ga na cesti na lepem obkolili fantje, ga podrli in neusmiljeno pretepali. Zdravce je obšel ves v krvi, napadalcu pa so pobe-gnili.

* **Pod voz je padla.** Včeraj so v bolni-co pripeljali 16-letno posestnikovo hčerko Franeko Mulčevco iz Starega trga pri Ložu. Doma je padla pod težko natoovorjen voz in je dobila hude notranje poškodbe. Prav tako je moral v bolnico 30-letni delavec Vladimir Zdravce iz Most, ki se je v nedeljo zvečer vračal iz Spodnje Hrušice, pa so ga na cesti na lepem obkolili fantje, ga podrli in neusmiljeno pretepali. Zdravce je obšel ves v krvi, napadalcu pa so pobe-gnili.

* **Pod voz je padla.** Včeraj so v bolni-co pripeljali 16-letno posestnikovo hčerko Franeko Mulčevco iz Starega trga pri Ložu. Doma je padla pod težko natoovorjen voz in je dobila hude notranje poškodbe. Prav tako je moral v bolnico 30-letni delavec Vladimir Zdravce iz Most, ki se je v nedeljo zvečer vračal iz Spodnje Hrušice, pa so ga na cesti na lepem obkolili fantje, ga podrli in neusmiljeno pretepali. Zdravce je obšel ves v krvi, napadalcu pa so pobe-gnili.

* **Pod voz je padla.** Včeraj so v bolni-co pripeljali 16-letno posestnikovo hčerko Franeko Mulčevco iz Starega trga pri Ložu. Doma je padla pod težko natoovorjen voz in je dobila hude notranje poškodbe. Prav tako je moral v bolnico 30-letni delavec Vladimir Zdravce iz Most, ki se je v nedeljo zvečer vračal iz Spodnje Hrušice, pa so ga na cesti na lepem obkolili fantje, ga podrli in neusmiljeno pretepali. Zdravce je obšel ves v krvi, napadalcu pa so pobe-gnili.

* **Pod voz je padla.** Včeraj so v bolni-co pripeljali 16-letno posestnikovo hčerko Franeko Mulčevco iz Starega trga pri Ložu. Doma je padla pod težko natoovorjen voz in je dobila hude notranje poškodbe. Prav tako je moral v bolnico 30-letni delavec Vladimir Zdravce iz Most, ki se je v nedeljo zvečer vračal iz Spodnje Hrušice, pa so ga na cesti na lepem obkolili fantje, ga podrli in neusmiljeno pretepali. Zdravce je obšel ves v krvi, napadalcu pa so pobe-gnili.

* **Pod voz je padla.** Včeraj so v bolni-co pripeljali 16-letno posestnikovo hčerko Franeko Mulčevco iz Starega trga pri Ložu. Doma je padla pod težko natoovorjen voz in je dobila hude notranje poškodbe. Prav tako je moral v bolnico 30-letni delavec Vladimir Zdravce iz Most, ki se je v nedeljo zvečer vračal iz Spodnje Hrušice, pa so ga na cesti na lepem obkolili fantje, ga podrli in neusmiljeno pretepali. Zdravce je obšel ves v krvi, napadalcu pa so pobe-gnili.

* **Pod voz je padla.** Včeraj so v bolni-co pripeljali 16-letno posestnikovo hčerko Franeko Mulčevco iz Starega trga pri Ložu. Doma je padla pod težko natoovorjen voz in je dobila hude notranje poškodbe. Prav tako je moral v bolnico 30-letni delavec Vladimir Zdravce iz Most, ki se je v nedeljo zvečer vračal iz Spodnje Hrušice, pa so ga na cesti na lepem obkolili fantje, ga podrli in neusmiljeno pretepali. Zdravce je obšel ves v krvi, napadalcu pa so pobe-gnili.

* **Pod voz je padla.** Včeraj so v bolni-co pripeljali 16-letno posestnikovo h

Gospodarstvo

Štiri nove uredbe

Zaščitna uredba za denarne zavode

Ministrski svet je na predlog ministrstva za trgovino in industrijo dne 12. julija izdal uredbo o odlaganju plačil (o počeku). Trgovinski minister je včeraj glede te uredbe dal novinarjem izjavo, iz katere posnemamo naslednje:

Po zgledu ostalih držav kakor Češko-slovaške, Švice in Italije je ministrski svet, kakor je bilo že februarja napovedano, izdal uredbo o odlaganju plačil (o počeku). Razlog, ki je kr. vlado vodil pri izdaji te uredbe je v prvi vrsti zaščita vlagateljev in kot posledica te osnovne ideje tudi zaščita samih denarnih zavodov. Pri današnjih razmerah v svetu, pri nestabiliziranem gospodarskem stanju in mednarodnih političnih napetostih obstoji možnost, da se polasti vlagateljev nervoznost, če tudi neupravičena. Začasna neuključnost ali trenutna nervoznost vlagateljev bi lahko dovedla do težkih posledic ne samo za denarni zavod, ki pride v tak položaj, temveč bi bilo neizbežno škodljivo tudi za ves kreditni aparat v državi, ki je že po vsem svojem bistvu zelo občutljiv. Odkar je prenehala veljati uredba o zaščiti denarnih zavodov za one zavode, ki se zaščite niso poslužili, se lahko zgodi, da zaide denarni zavod kljub vsej svoji aktivnosti nekega dne ob nastopu izjemnega stanja v tako stisko, da ne more izvršiti v polni meri vseh svojih obveznosti, zaradi česar lahko pride v konkurz. Kaj bi to pomenilo, ne samo za banko, temveč v prvi vrsti za njene upnike in vlagatelje, ni treba poudarjati.

Da bi se to preprečilo, je bila izdana uredba o odlaganju plačil (o počeku). S to uredbo se lahko okoristijo samo tisti denarni zavodi, ki so aktivni, in ki so prišli v stisko, da ne morejo izpolniti svojih obveznosti, le zaradi prekomernega dvigovanja vlog. Najdaljši rok počeka je eno leto. Ta rok se sme izjemno podaljšati iz utemeljenih razlogov največ še za eno leto. V času tega roka mora denarni zavod izpolnjevati svoje obveznosti vsajih 6 mesecev po določenem razporedu. Načelo je, da se »počeka« ne nanaša na obresti in ostale stroške, kakor tudi ne na manjše vloge, katerih višina bo po jakosti in pomenu denarnega zavoda določil minister za trgovino in industrijo. Stroški in režija se morajo zmanjšati. Prejemki izplačevalcev takih zavodov se bodo izplačevali v višini 70 %, če ne presegajo višine 3.000 mesečno. Odlok o »počeku« izdaja minister za trgovino in industrijo. Če gre za denarni zavod, ki ima več kakor 10 milijonov din glavnic, se bo minister posvetoval z Narodno banko. Uredba o počeku je preventivna določba, ki ima svojo veljavo za primer, da nastopijo nepričakovani dogodki, ki utegnejo izzvati zmedo. Če s tem, da je za to ugotovitev aktivnosti posameznega denarnega zavoda predviden poseben postopek in ker je delo takega zavoda od prvega dne, pa vse do prenehanja »počeka« postavljeno pod nadzorstvo posebnega državnega komisarja strokovnjaka s širokimi pooblastili, je dano zagotovilo, da bo ta uredba, v kolikor se bo v posameznih primerih uporabila, prinesla koristi in vplivala na ureditev gospodarskih razmer in normalnega poslovanja denarnih zavodov.

Uredba o nadzorstvu nad izvozom sadja

Ministrski svet je na predlog trgovinskega ministra izdal uredbo o nadzorstvu nad sadjem in sadnimi izdelki, ki so namenjeni za izvoz. Trgovinsko ministrstvo je k tej uredbi izdalo naslednje pojasnilo: Najnovejša uredba o nadzorstvu nad sadjem in sadnimi izdelki, ki so namenjeni za izvoz, ima namen izboljšati pogoje za prodajo sadja in zagotoviti našemu sadju v inozemstvu čim boljše cene. Potrebno je, da dobi naše sadje v inozemstvu dober glas, in ta dober glas tudi obdržati. To je naš splošni interes, ki se čisto zanemarljivo, kadar izvozniki gledajo le na trenutne koristi. Potrebo te uredbe je povzročila tudi okolnost, da se je dosedanja način nadzorstva nad izvozom sadja pokazal kot nezadostno učinkovit, pa se je šestkrat izvažalo sadje v takem stanju, da tujim kupcem ni moglo vtiati zaupanja v ta naš izvozni predmet in sploh v našo izvozno trgovino. To velja tako za sadje v svežem stanju kakor tudi za marmelado in suhe češnje.

Nova uredba točno predpisuje v kakšnem stanju se sme izvažati sveže sadje, kako je treba pripraviti marmelado iz sliv in kako se smejo izvažati suhe češnje. Uredba vsebuje tudi predpise o pakiranju. Velja novost te uredbe je v tem, da bo moralo tmeti vsako podjetje, ki hoče izvažati sadje in sadne izdelke, svojo zaščitno znamko, ki bo obstojala iz začetnih črk tvrdke ali iz simbolnih besed ali iz neke slike. To znamko bodo morali dati izvozniki registrirati pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine in jo bodo morali lepiti na zavitek (zaboje, sode ali vreče), v katerih bodo izvažali sadje ali sadne izdelke. Poleg te svoje znamke bodo morali izvozniki na vsak zavitek prilepiti tudi označbo stopnje kakovosti sadja ali marmelade, ki se nahaja v zavitu. Oznabe podjetja in kakovostne stopnje se morajo lepiti na zavitek takoj, čim pride sadje v promet. Na ta način se bo dalo povsod ugotoviti, kdo je dal v promet sadje ali sadne izdelke. Ta uredba bo onemogočila mnoge nepravilnosti. Novi način izvozne trgovine bo ob enem povzročil pri nas tekmo za najboljše kakovost ter bo s tem onemogočil nesolidno trgovino s sadjem.

Nadzorstvo nad izvozom sadja bodo kakor doslej izvajali posebni nadzorniki, ki so za svoje delo odgovorni tudi materialno. Nadzorniki bodo imenovali bani vsak na svojem področju. Delo teh terenskih organov bo stalno pod nadzorstvom posebnih revizorjev, ki so organi ministra za trgovino in industrijo. Če tudi izdajo nadzorniki potrdilo o kakovosti za vsako pošiljko sadja ali sadnih izdelkov, ki gre v inozemstvo, vendar uredba izrečno predpisuje, da ta potrdila še ne rešijo izvoznika odgovornosti, če se naknadno ugotovi, da pošiljka ne ustreza predpisom uredbe. Za prekrške proti tej uredbi kakor tudi za prekrške proti predpisom, izdanim na osnovi te uredbe,

se bodo krivci kaznovali po odredbah zakonov o nadzorstvu kmetijskih proizvodov, namenjenih izvozu. Po tretji kazni bo izvoznik izgubil pravico za tekoče in za naslednje leto, da izvažajo sadje.

Uredba o normalizaciji

Ministrski svet je na predlog ministrstva za trgovino in industrijo dne 12. julija izdal uredbo o normalizaciji, ki ima namen pomeniti proizvodno blago in uvesti jasnejši in koristnejši red v naši industrijski, obrtni, kmetijski, gradbeni in rudarski delavnosti. Na podlagi te uredbe se bo v kratkem času pri ministrstvu za trgovino in industrijo ustanovil poseben odbor za normalizacijo. Normalizacija pomeni racionalizacijo proizvodnje. Naš nacionalni odbor za normalizacijo bo imel nalogo, določiti pravila za proizvodnjo v tej smeri, da se za razne predmete produkcije zmanjša število tipov, glede velikosti, kakovosti in strukture, tako da se bodo na temelju postavljeneh norm proizvajali le tipizirani predmeti v omejenem številu oblik in velikosti. Te norme bodo obvezne za državne ustanove, kadar bodo izvrševale svoje navedbe, s čimer bodo po silni razmeri pripravile tudi ostale kupce, da se sprijaznijo s temi pravili. Norme bodo predpisane po sporazumu s predstavniki posameznih produkcijskih panog.

Normalizacija je pri nas izvedena deloma pri kmetijskih proizvodih, pri gradbenem materialu in ponekod tudi v industriji zaradi tehničnih pogojev, ki jih za svoje nabave predpisujejo poedine državne ustanove. Vendar pa se pogoj za nabave večkrat menja in razlikuje, zaradi česar naša industrija ni mogla računati na stalno delo proizvodov ene velikosti in oblike. Zaradi pomanjkanja zadostnih zalog naša podjetja včasih ne morejo sprejeti večjih naročil. Z normiranjem proizvodnje in s posebnim načinom dela se tu lahko doseže veliki prihranki tako pri potrebnih produkcijskih napravah kakor tudi pri izdelavi predmetov. Razdelitev dela se da izvršiti racionalnejše ter povečati obseg proizvodnje.

Uredba o normalizaciji je uveljavljena v skladu s sklepi, ki jih je v tem pogledu izdal na svojem zadnjem zasedanju gospodarski svet Male antante. Češkoslovaška in Rumunija sta to vprašanje že uredili ter dosegli izredno lepe rezultate in velike prihranke v svojem gospodarstvu.

Uredba o melasi

Finančni minister Letica je včeraj dal naslednjo izjavo o uredbi o melasi: Dehidrirani spiriti, ki ga pridobiva naša industrija spirita se uporablja za bencinom vred kot domače pogonsko sredstvo za motorje, industrija kvasa pa mora proizvajati tudi glicerini, ki ima poseben pomen za našo narodno obrambo. Obe industriji imata s temi svojimi proizvodi poseben pomen za promet in za narodno obrambo. Zato je bilo treba izdati tudi predpise, da bo ta industrija preskrbljena z najvažnejšo surovino, z melaso, ki je postranski proizvod sladkorne industrije. To vprašanje se normativno obdeluje v najnovejši uredbi vlade, ki bo objavljena te dni. S to uredbo se postavlja celoten promet z melaso in uporaba melase pod nadzorstvo finančnega ministrstva na ta način, da se vse zaloge melase v državi, pa naj bi bodo pridlane v domačih tvornicah sladkorja ali pa uvožene iz inozemstva, odstopajo finančnemu ministrstvu, ki bo vsako leto razdelilo melaso med potrebne in pri tem skrbelo za uporabo, razpoložljive melase, za proizvodnjo spirita in kvasa. Ministrstvo bo v prvem redu dodeljevalo potrebne količine industrijskim tvornicam spirita in kvasa, tako da bodo vse tvornice spirita in kvasa pravilno in pravočasno oskrbljene z razpoložljivimi količinami melase v državi.

Kr. vlada bo v kratkem v zvezi s proizvodnjo kvasa urenila tudi proizvodnjo glicerina kot posebno važnega elementa pri produkciji smodnika. Če melasi se bodo določevale sporazumno med proizvajalci in potrošniki melase. Če do tega sporazuma ne bo prišlo, bo določil cene melase finančni minister obvezno za vse proizvajalce in potrošnike.

Naraščanje naših kilirinskih terjatev v Nemčiji

Saldo naših kilirinskih terjatev v Nemčiji je 22. junija t. l. dosegel najnižje stanje 8.12 milijonov mark. Obenem je tečaj kilirinske marke dosegel izredno višino 15.50 din. Če v zadnji četrtini junija pa smo zabeležili naglo povečanje tega salda za 1.42 milijona mark. Najnovejši izkaz Narodne banke o stanju kilirinskih računov pa beleži ponovno povečanje naših terjatev v Nemčiji za 1.03 milijona mark, tako da je znašal 8. julija saldo 10.57 milijona mark. V dveh tednih je torej saldo narasel za skoro 2 in pol milijona mark ali za 35 milijonov din. Ze prejšnji teden smo omenili, da je to naraščanje v zvezi z okolnostjo, da se terjatve iz trgovinskega prometa z Avstrijo od 1. julija obračunavajo v nemško-jugoslovenskem kiliringu. Vzporedno s povečanim saldonom je zadnje tedne tudi kilirinska marka zopet postopila.

Naše terjatve v Italiji pa so tudi v zadnjem tednu ponovno nekoliko nazadovale, in sicer v celoti za 4.2 milijona din. Saldo v starem kiliringu je namreč nazadovao za 0.92 na 15.54 milijona lir, saldo v novem dinarskem kiliringu pa za 2.1 na 107.7 milijona din. Dne 11. julija je Narodna banka izplačala v novem kiliringu z Italijo nakaznice do št. 14.659 od marca letošnjega leta. Od ostalih aktivnih kiliringov zaznamujemo kilirng s Poljsko zmanjšanje naših terjatev za 1.8 na 9.6 milijona din, povečal pa se je saldo naših kilirinskih terjatev v Belgiji za 0.2 na 2.0 milijona din in saldo naših terjatev v Turčiji za 0.5 na 12.6 milijona din. Med pasivnimi kilirngi zaznamujemo kilirng s Češkoslovaško zopet znatno povečanje našega dolga, in sicer za 7.4 na 155.2 milijona Kč. Narasel je tudi saldo našega dolga v Rumuniji za 3.7 na 10.3 milijona din in v Švici za 0.12 na 3.32 milijona frankov, medtem ko se je saldo našega dolga v Madžarski zmanjšalo za 2.2 na 36.2 milijona din.

Gibanje našega indeksa cen

V aprilu in maju se je naš indeks cen v trgovini na debelo, kakor znano, precej dvignil. V maju je znašal 78.6, v aprilu se je dvignil na 79.3, v maju pa na 80.1. Najnovejši podatki Narodne banke za junij nam kažejo, da je v tem mesecu indeks cen nekoliko popustil, in sicer za 0.7 točke na 79.4 točke (1926 enako 100) nasproti 72.1 v lanskem juniju, 65.4 v predlanskem juniju in 63.9 v juniju 1935. V primeri s lanskim junijem je bil letos v juniju indeks cen za 10 % višji, v primeri s junijem 1935 pa za 24 %.

Od posameznih delnih indeksov je predvsem popustil indeks cen rastlinskih proizvodov, in sicer za 2.0 na 88.7 (lani 89.3). Tudi indeks cen živine in živilskih proizvodov je nazadovao za 2.0 na 64.2 (lani 62.0), indeks cen mineralnih proizvodov pa za 0.3 na 89.9 (lani 88.1), le indeks cen industrijskih proizvodov se je dvignil za 0.9 na 80.3 (lani 79.9).

Indeks cen glavnih izvoznih proizvodov se je povečal za 1.0 na 78.4 (lani 68.7), indeks cen glavnih uvoznih predmetov pa je nebstveno narasel za 0.2 na 70.1 (lani 74.2). Zanimive so spremembe teh poslednjih dveh indeksov, od katerih je indeks izvoznih proizvodov narasel od lanskega leta za skoro 10 točk, medtem ko je indeks cen uvoznih predmetov popustil za več nego 4 točke. Po dolgi vrsti let imamo letos prvkrat zopet višji indeks cen izvoznih proizvodov v primeri z indeksom cen uvoznih predmetov. V teku krize so namreč cene naših izvoznih proizvodov mnogo bolj narasle, nego cene naših uvoznih predmetov, sedaj pa je ta dispariteta odstranjena.

Gospodarske vesti

Uredba o državnih intervencijah na tržišču pšenice. V »Službenih novinah« od 11. julija je objavljena uredba o državnih intervencijah na tržišču pšenice za leto 1938/39. To uredba je izdal ministrski svet in je podobna lanski uredbi. Prizad bo vršil intervencijo na tržišču pšenice z nakupom pšenice po cenah, ki jih bo glede na razmere na trgu odredil trgovinski minister v sporazumu s kmetijskim in finančnim ministrom (lani je ceno odredil trgovinski minister v sporazumu s kmetijskim ministrom). Stroški te intervencije gredo na breme dohodkov Prizada, v drugi vrsti pa na breme državne blagajne. Potrebno obratno glavnic 250 milijonov din (kakor lani) bo zagotovil finančni minister Prizadu ob državni garanciji.

Kam bomo letos izvažali pšenico. Po približni cenitvi bo letošnja pšenična letina v naši državi dala dobri srednji pridelek in samo imeli menda 45.000 vagonov pšenice za izvoz. Po dosedanjih dogovorih z drugimi državami bomo lahko izvozili v Nemčijo 10.000 vagonov (od tega 5000 vagonov v Avstrijo), poleg tega je pa predviden dodatni kontingent 5000 vagonov, ki bo prišel v poštev, če bomo imeli dovolj pšenice, drugače pa bomo izvažali za ta kontingent koruzo. V Češkoslovaško bomo lahko izvozili 10.000 vagonov, v Švico 3000 vagonov in v Italijo 2500 vagonov.

Dobave. Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema od 13. t. m. ponudbe glede dobave 1000 kg lafarge-cementa v vrečah, nadalje pogonskih jermen, reflektiranih vodokaznih aparatov, kisika za avtogeno varjenje, meterskih preciznih letov za merjenje dolžine, varnostnih naprav tipe »GZ« (po katalogu firme Siemens).

Dobave. Direkcija drž. rudnika v Vrhnici sprejema od 28. julija ponudbe za dobavo emajlirane posode, raznega usnja ter za oddajo 220 kom. starih pil za nasekanje.

Borze

12. julija

Na ljubljanski borzi so se danes angleški funti v privatnem kiliringu trgovali po 238. V zagrebškem privatnem kiliringu je bil promet v angleških po 238 in v grških po 209. Nemški kilirinski čeki so nadalje popuščali in so se v Ljubljani nudili po 14.75. V Beogradu je bil promet po 14.70 in v Zagrebu po 14.75, za konec avgusta pa je bila ponudba po 14.65.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je vojna škoda pri stalni tendenci notirala 477.50 — 480 (v Beogradu je bil promet po 477.50). Zaključek je bil zabeležen samo v 6 % dalmatinskih agarnih obveznicah po 93 (v Beogradu po 92.25—92.50).

DEVIZE

Ljubljana. Amsterdam 2401.16—2415.76, Berlin 1753.03—1766.91, Bruselj 738.45—743.51, Curih 996.45—1003.52, London 214.67—216.72, Newyork 4330.38—4366.69, Pariz 120.07—121.50, Praga 151.14—152.24, Trst 228.74—231.82.

Curih. Beograd 10, Pariz 12.0650, London 21.5525, Newyork 437.50, Bruselj 74.05, Milan 23.03, Amsterdam 240.60, Berlin 176, Dunaj 30, Stockholm 111.20, Oslo 108.40, København 96.30, Praga 15.17, Varšava 82.40, Budimpešta 86.50, Atene 3.95, Bukarešta 3.25.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 477.50—480, 4 % agrarne 62—62.50, 4 % severne agrarne 61.50 den., 6 % begluške 92.75—93.50, 6 % dalm. agrarne 92.50—93, 7 % invest. 97—98, 7 % Drž. hip. banka 99 den., 7 % Blair 92 den., 8 % Blair 97 din., delnice: PAB 226 den., Trboveljska 180 bl., Gutmann 60 bl., Osječka ljevarnica 180 den., Dubrovačka 350 den., Oceania 800 bl., Jadranska 350 den.

Beograd. Vojna škoda 478.50—479 (478), 4 % agrarne 62.50 den. (62.50), 4 % severne agrarne 61.75—62, 6 % begluške 93.25—93.50 (93.25), 6 % dalm. agrarne 93—93.25 (92.25—92.50), 7 % invest. 98.25 den., 7 % Drž. hip. banka 99 den., 7 % Blair 97.50—98 (Blair 92.50 den. (92.50), 8 % Blair 97.50—98 (92.50), Narodna banka 7820 bl., PAB 231—232 (231).

Blagovna tržišča

12.7.38

Chicago, 12. julija. Začetni tečaji: pšenice: za julij 71, za sept. 72.25, za dec. 74.50; koruze: za sept. 57.75, za dec. 95.25.

Winnipeg, 12. julija. Začetni tečaji: pšenice: za julij 102, za okt. 79.50, za dec. 77.25.

BOMBAS

Liverpool, 11. julija. Tendence stalna. Zaključni tečaji: za julij 4.86 (prejšnji dan 4.95), za sept. 4.91 (4.99), za dec. 4.96 (5.04).

Newyork, 11. julija. Tendence komaj stalna. Zaključni tečaji: za julij 8.74 (8.98), za dec. 8.78 (9.02).

Naši Sokoli na delu

Sokolsko društvo Ljubljana-Stepanja vas bo imelo v nedeljo 17. t. m. svoj javni telovadni nastop, na kar že danes opozarjamo ljubljancane, da si rezervirajo nedeljo popoldne za prijetno štepanje vas, da s svojim posetom pomagajo našim vrlim štepancem do lepega uspeha.

Sokolji za Gorenjo vas — Poljane bo razvil v nedeljo 17. t. m. naraščajski prapor. V soboto zvečer bo podoknica sestri kumici z zažigom kresa. V nedeljo dopoldne ob pol 10. uri bo počastitev spomina dr. Ivana Tavčarja in Franje Tavčarje na grobu na Visokem. Potem spreved skozi Poljane. Popoldne ob pol 15. bo razvite pred Sokolskim domom v Gorenji vasi. Po razvitu spreved skozi Gorenjo vas in nato telovadni nastop. Po telovadbi prosta zabava s plesom v Sokolskem domu. Igrala bo vojaška godba iz Škofje Loke. Bratje, sestre, pokazite tudi ta dan, da postaja sokolska misel med nami še dalje močnejša. Posetite ta dan Poljansko dolino!

Iz sodne dvorane

Sodne počitnice brez počitnic

Ljubljana, 12. julija

Splošno je razširjeno mnenje, da sodišča neha delovati, ko imajo svoje »sodne počitnice« in ljudje si mislijo, da gredo sodniki tako nekako na počitnice kakor na pr. učitelji. Medtem pa da potujejo tudi vse pravne zadeve in pa, kar bi bilo mamljivo najprijetnejše, da ni treba sodnikom dati odgovora za storjene grehe in da celo v keho ni treba iti. Uradna oznaka »sodne počitnice« je res malo domisljiva, kajti sodnih počitnic v resnici ni. Samo sodniki in uradništvo si vzame svoj tekoči prislusni dopust, pospravijo za nekaj časa svoje mišle, vse drugo pa teče dalje. In nikjer, ne na hodnikih, ne v pisarnah ni opaziti mrtvila. Kakor da bi bili v najvažnejši sezoni.

Saj ni nikjer rečeno, da se bodo ljudje na ljubo sodnim počitnicam nehali pravdati, da si bodo grešniki vseh kategorij tudi vzeli počitnice, legli v travo in zaspali spanje pravice. Nak, tako postrežljivi in disciplinirani še niso. Menda tudi nikoli ne bodo. Zato pa je z njimi opravlja več ko preveč tudi ob sodnih počitnicah. Pa še prav sitni postanejo takrat. Menda zaradi vročine in muh imajo še oni vsak svojo muho.

Pred sodnike sta prišla danes dva cigana. On in ona. Prišla je v njegovem spremstvu, mirnega, klasično lepega obraza, odeva v pisano oblačilo. On je bil zelo zgovern. Konja sta imela, pa ga nimata več. Poljudni tisočak je bilo kljuse vredno. Izginilo je. Šla sta za njim po svetu in ga našla na ljubljanskem sejmu. Pravkar ga je neki konjski mešetar prodal poštememu kupecu. »Konj je naš,« — »konj je moj... je šlo prekanec sem in tja. Vse ni nič pomagalo. Pošten kupec bi ga dal, pa joi, le za denar. In tega cigana nista imela. In konj je šel po poti poštemega kupca. Cigana pa na sodnijo, od kljuse do kljuse, od uradnika do uradnika, od tožila do tožila.

Najprijaznejša sodnika sta se končno polastila. Pošteno sta ga upelala. Cigan je otrsral z glavo, da vendar tako ne more biti kakor sodnik pravi, naj mu vendar napiše »cegelec«, saj konj je vendar ciganov in nikogar drugega. Dvakrat, trikrat je tožilec prijazno ponovil svoje navlake in premoval svojo nestrpnost nad toliko nedopovedljivostjo. Paragraf je paragraf; cigan, od stopinje do stopinje boš moral za njim, da boš dotekel svojega konja, ki koraci za poštemim kupcem!

Ko se je tak svet odprl v ciganovi bistri glavi, je cigan zakrilil z rokami, jih zagrebel v lase in zastokal: »Joi, moj konj!« — Z ženo sta krenila po hodniku okrog vogla, malo postala, pritisnila spet na neko kljuko in začela svoje lamentacije od kraja. Prva žrtve se še ni oddahnila, pa jima je že nova padla v roke...

Medtem je v pisarno deževal novih ovadb. V mestu so polovili nekaj beračev. Za njimi so prihajali zavikati, cule s corpora delicti. Za največjo culo se je skrbno pomikal neki starček, ki se nikakor ni dal ugnati. »AH bo kar tu ostala?« S tem je mislil svojo hčer in culo. S hčerjo in culo je prišla ovadba, da je hči vse, kar je v culi, neke pokradla. Neverjetno je odkimal starček. »Ni kradla, ni ji bilo treba, saj sem ji dal doto. Kupila si je!« Dota gor, doto dol, tudi z njo se lahko krađe. Ali so stvari v culi za denar iz dote, to se bo pa šele videlo. Počakajte! Starček se je prislonil k zidu in res počakal. Tudi hči in culo bosta čakali. Še dalje kakor on...

Taka je poletna in počitniška slika s sodišča.

Nič manj živahna kakor zimska.

Kuharica je ukradla hlače

Pred malim kazenskim senatom, v katerem sta pod predsedstvom s. o. s. Lederhase sodelovala gg. s. o. s. Kralj in dr. Grobelnik, se je danes zagovarjala brezposelna kuharica brez stalnega bivališča Marija. Zaradi tatvin je bila že ponovno obsojena na strogi zapor, tatinska žilica ji pa še vedno ne da miru, čeprav je že prestopila v sedmo desetletje svojega življenja. To pot se je kljub izgonu za nedolžen čas povrnila v Ljubljano in takoj izkoristila prilžnost. Iz nezaklenjene sobe je odnesla Ivanu Feriotinu nove moške hlače. Zaradi prestopa tatvine in prestopka po čl. 12. zakona o zaščiti javne varnosti in reda je bila obsojena na 6 mesecev strogega zavora in na 3-letno izgubo častnih državljskih pravic.

Rojaka je iskal...

Salfo Dizdarevič, 32-letni bosanski delavec brez stalnega bivališča, je bil obtožen, da je 17. maja poskušal vlomiti v židovski stezi na podstrežje Luke Benčine. S ponarejenim ključem je odprl podstrešna vrata. Sodnikom je odločno zanikal, da je imel namen krasti. Zagovarjal se je, da je samo iskal nekega rojaka. Marija Plutova pa ga je silila, kako je odpiral vrata in ker je razumela njegovo namero, ga je naglala. Terezija Velkavrh pa ga je potem na ulici videl, kako je naglo ubiral korake. Ta pričevanja seveda niso šla v sklad s Salkovim zagovorom. Sodniki so mu odmerili štiri mesece strogega zavora in dveletno izgubo častnih državljskih pravic za poskus tatvine.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Jugoslovenska in češkoslovaška vojska na sokolskem zletu v Pragi

Levo: Naši vojaki v strumnem pohodu — V sredi zgoraj: Jugoslovenski mornarji defilirajo — V sredi spodaj: Češkoslovaški pionirji so z neverjetno naglico zgradili in razdrli most — Na desni: Stari in mladi navdušeno pozdravljajo naše vojake ob prihodu v Prago

Ameriški polet okoli sveta

Prva etapa uspešno premagana

Ves ameriški, a tudi evropski tisk spremlja z največjo pozornostjo ameriškega milijonarja in filmskega tvorničarja Howarda Hughesa na poletu okoli sveta. Kakor je poročalo »Jutro« že v tork zjutraj, je veliki dvomotorni monoplan Lockheedovega tipa srečno preletel Atlantski ocean. Hughes je obvladal 4600 km dolgo progo v 17 urah in pol. Lindbergh je rabil pred enajstimi leti za polet čez Atlantik dobrih 33 ur.

Polet Howarda Hughesa okoli sveta pomeni najprej nov rekord na progi Amerika — Evropa ter ima propagandni značaj za veliko svetovno razstavo 1. 1939 v New Yorku. Monoplan Lockheedovega tipa »New York Worldfair«, s katerim potuje Hughes, je opremljen z najmodernejšimi pripomočki, ki jih zahteva takšna vožnja. Ima moderen radio aparat, ki omogoča stalno zvezo z ameriškim kontinentom in evropsko celino, gumasti čoln, v čolnu pa za mesec dni živeža. Z monoplanom potuje polet Hughesa inženir Ed Rund, navigator Harry O'Connor, T. L. Thurlow in radio inženir Richards. Potorica je startala z letališča Floyd Bennet z namenom, da poseka rekord pokojnega letalca Willeya Posta, ki je končal polet okoli sveta v sedmih dneh in 18 urah. Prva postaja Hughesa in tovarišev je bil Pariz. Na nadaljnjem poletu se bo ameriški milijonar usta-

vil v Moskvi, od tam bo letel čez Sibirijo na Alasko, potem pa preko Edmontona v Kanado in od tam nazaj v New York.

Predsednik njujorske razstave Wellen je izročil Hughesu avijon, ki je označen za poslanca mednarodnega miru in napredka pri startu z besedami:

»Vaše potovanje naj spomni svet na dobro voljo in razumevanje, ki je vedno obstajalo med Francijo in Zedinjenimi državami Amerike. Ta polet naj velja za simbol mednarodnega sodelovanja. Milijoni ljudi, ki bodo prišli iz vseh dežel sveta na njujorsko razstavo, bodo videli tam izdelke nad 60 narodov. Danes je popolnoma jasno, da je mogoče zgraditi trajni mir samo na osnovah mednarodnega sporazuma. Ni dvoma, da bo njujorska razstava doprinesla k temu razumevanju svoj delež. Zato bomo, g. Howard, podprli vaše potovanje v upanju, da boste dosegli ta cilj!«

Zapleteno sorodstvo

V vsej tajnosti se je v Dublinu poročil 64-letni notranji minister Zedinjenih držav Harold Ickes s sestro svoje ssnaje. S to poroko so nastala zelo zapletena sorodstvena razmerja.

Nova ga. Ickesova se je prej imenovala s svojim dekliškim imenom Jane Dahlmannova in je nečakinja ameriškega poslanika v Dublinu Johna Cudahyja. Ickes je bil vdovec. Njegov prvi zakon je trajal 24 let. L. 1935. se je njegova prva žena pri neki avtomobilski nesreči smrtno poškodovala. Ameriška javnost sploh ni slutila, da se je nje notranji minister pred nekoliko dnevi vkrcal za Dublin, drugi ministri so o tem tudi molčali.

Smrt v žveplenem rudniku

V žveplenem rudniku Caltanissetta na Siciliji je zasulo kamenje osem delavcev, ki so se zadušili v rovih, preden so jih utegnili odkopati.

Afera v angleškem parlamentu

Poslanec Duncan Sandys, ki je izdal mobilizacijski načrt angleške vojske ter je bil nato pozvan na odgovor od vojaških oblasti, a se je zatekel pod zaščito svoje poslanske nedotakljivosti — Afera je zbudila veliko pozornost

Obnovljena stolnica

300 izstrelkov je napravilo 140 milijonov frankov škode

V nedeljo, 10. t. m. je bila blagoslovljena katedrala v Reimsu, čudo gotoske umetnosti in največja umetnina svoje vrste na svetu. Za Reims in Francijo pomeni ta cerkev eno največjih privlačnosti. Z nekaj kilometrov pred mestom uzre oko tuja veličastno kamenito zgradbo, ki štrli preko streh mestnih hiš. Ta cerkev pomeni obenem narodno svetinjo za vsakega Francoza.

Na dan 19. septembra 1914 so vzele nemške baterije na muho veličastno mojstrovino gotoske umetnosti in do 17. septembra je pogodilo stolnico 287 nemških izstrelkov. Toda kakor bi se dogajali čudeži, je katedrala navzlic hudim poškodbam zdržala in se ni sesula na kup, čeprav je večkrat bila v hudi nevarnosti, v največji menda 24. aprila 1917., ko je priletel težak izstrelkec in podrl jugovzhodni stebel cerkve.

Po vojni je bila katedrala v razvalinah. Zidovi so bili preluknjani od krogel, stebri so ležali vseprek po tleh, loki in streha so bili kakor rešeto. Od 49 nad tri metre visokih pročelnih figur jih je bilo samo 16 nepoškodovanih. Ostrešje cerkve, zgrajeno

iz velikih množin drugega lesa in obloženo s svincem, je zgorelo. Glavna stolpa sta bila porušena, galerija se je do dveh tretjin podrla. Strokovni cenilci so objektivno ocenili skupno škodo, ki jo je cerkev utrpela zaradi nemškega obstreljevanja, na 140 milijonov frankov.

Dvajset let so trajala obnovitvena dela, ki bi bila sploh nemogoča, da ni posegla vmes zasebna pobuda. Največji znesek je prispeval ameriški velebogataš John David Rockefeller, ki je poklonil 15,2 milijona frankov. Hvaležno mesto Reims je zaradi tega imenovalo z njegovim imenom ulico na zapadni strani katedrale. Danska je nabrala 1,2 milijona fr., Norveška četrto milijona fr., ostanek so zbrali Francozi med sabo, država pa je prispevala polovico stroškov.

Velikanske zasluge za obnovo si je stekel arhitekt Deneux, domačin iz Reimsa, ki se je lotil obnovitvenih del naravnost s pobojnostjo. V poseben uspeh mu štejejo, da je obnovil ogromno ostrešje v železobetonu. Razsvetljava in kurjava cerkve sta takisto posebnosti, s kakršnima se ne more ponašati nobena cerkev na svetu.

Novi zakoni v Nemčiji

Unificirano bračno pravo — Osemletna šolska obveznost

Poročali smo že, da je dobila Nemčija novo bračno pravo. Izšel je zakon, ki unificira in kodificira vse pravne norme, ki se nanašajo na brak. Novi zakon predstavlja za Nemčijo skupek določb, ki so bile že doslej v veljavi ter potekajo večinoma iz narodno-socialističnih koncepcij. Za Avstrijo pa pomeni novi zakon novost, kajti do združitve Avstrije z Nemčijo je vladala v avstrijskih deželah pravcata zmešnjava posebno v pogledu ločitve.

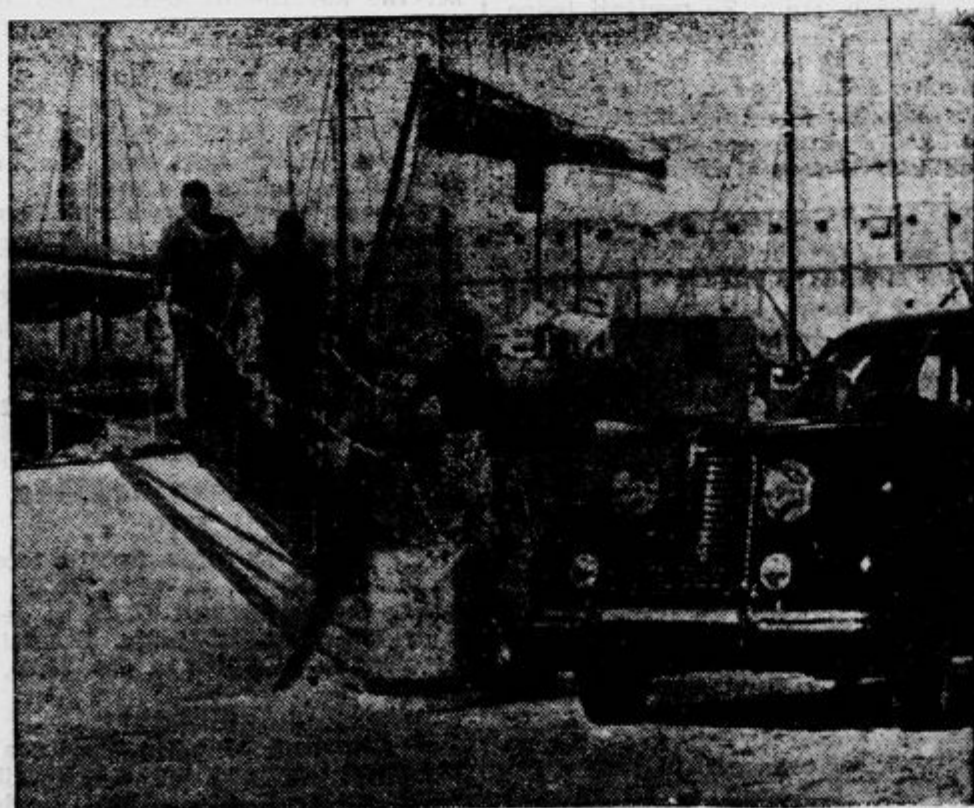
Temeljno načelo nemškega zakona je, da brak ni zasebna pogodba. Država v Nemčiji si pridržuje nadzorstvo v pogledu sklepanja zakonov, ker smatra, da je treba upoštevati koristi rase in naroda.

Ločitve zakona je mogoče ne le po krivdi enega izmed zakonskih partnerjev, ampak tudi v slučaju, da ni več razloga, zaradi katerega je bil zakon sklenjen. Duševna bolezen, spolne bolezni, jalovost — vse to so vzroki, da se zakon v Nemčiji razvede in razdere. Toda zakonca se lahko ločita tudi zaradi neenakega naziranja v pogledu potomstva. Če hoče moški imeti otroke in bi jih žena lahko rodila, pa tega

noče, je to že zadosten vzrok, da se zakon razveljavi. Državne oblasti bodo zlasti budno pazile na to, da se bodo sklepali zakoni samo med zdravimi osebami. Zabranjeno je sklepanje zakonov s pripadniki nearijskega poretka.

Istega dne kakor novi zakon o braku je izšel zakon, ki ureja nemško šolstvo. Ta zakon uvaža osemletno šolsko obveznost in se deli na dva dela. Prva doba obsega štiri razrede, ki jih mora obiskovati vsak otrok. Ko je ta doba pri kraju, nastopi drugi del šolanja, ki je takisto obvezen. Nadaljnja štiri leta bo moral vsak otrok pohajati strokovno šolo. Osemletni šolski pouk je prav tako obilgaten kakor obvezna služba in službovanje v vojski.

Po Sredozemskem morju

Vojvoda Windsorski s soprogo je odrinil na jahti »Cultare« na zabavno potovanje po Sredozemskem morju. Na sliki vidimo dvojico, kako se iskrcava v Gaucema

Uporna petorčica

Mala Yvonne Dionnejeva se noče pokoriti filmskemu režiserju

Mala Yvonne, ena izmed znamenitih kanadskih petorčic, je že zgodaj pokazala svojo samostojnost. Pri snemanju prizorov za nov film o petorčicah »Five of a Kind« (Petorica iz iste vrste) se je uprla. Vsaka izmed malih deklic je sejejala pred kratkim majhnega psička in obljubila so jim, da bodo smele z njim igrati. Zavoljo slabega vremena pa deklice niso pustili iz hiše in psičkov, mladih španielcev, tudi niso pustili v hišo, ker so še tako mladi, da ne vedo, kaj se vse ne spodobl.

Ko so hoteli začeti s snemanjem prizorov za novi film, so se štiri izmed sester pridno pokorile vsem odredbam. Toda mala Yvonne je smatrala to, da ni smela vi-

detj psička, menda za osebno žalitev, ki jo je povzročil režiser Herbert Leeds. Odklonila je, da bi spravila svojo punčko v posteljo, kakor predpisuje prizor. Režiser je skušal na vse načine zlomiti to trmo, a zaman. In ko je na koncu zapovedal, naj smemalne aparate spravijo stran, se je mala trmoglavka zmagovito nasmejala. Kanadčanom in Američanom se zdi vse to zelo lepo.

N A M E S T O A N E K D O T E

Pod nekim znanim gledališkim ravnateljem so imeli generalko, ki ni šla in ni šla. Ravnatelj se je na zadnje ujezil, udaril s nogo po tleh in zavpil: »Saj to vendar ni nobeno gledališče več, to je norišnica!« Izza kulisa je prišel odgovor: »Ne drži! V norišnici je vendar vsaj ravnatelj normalen!«

VSAK DAN ENA

»Glej tu glej, koliko golobov je tukaj...«
»Vidiš, ribiči pravijo tem golobom galebi.«

Smrt brata rimskega guvernerja

Brat rimskega guvernerja don Mario Colonna se je pri nekem poletu s turistovskim letalom smrtno ponesrečil. Letalo je padlo iz višine 700 m. Priletelo je v Tiberu in utonilo. Obenem s knezom Colonom se je ubil tudi njegov letalski instruktor.

Meso steklih prašičev so jedli

Na Sedmograškem je 150 kmetov jedlo meso prašiča, ki so ga zaklali zaradi stekline. Na vseh so se kmalu pokazali pojavi stekline in so jih morali oddati v Pasteurjev zavod v Cluj.

Nov šef kabineta grofa Ciana

Italijanski zunanji minister grof Ciano je imenoval za novega šefa svojega kabineta ministra Anfusa. Dosedanji šef kabineta zunanjega ministrstva, poslanik de Beppo, oddide za poslanika v Ankaro.

Ženske v angleški vojski

»People« poroča, da kani angleška vlada ustanoviti ženski zbor, ki bo šteje 10 tisoč žensk. Temu zboru bo v primeru vojne poverjena pokorila v ambulancah, municijskih in živiliških skladiščih.

Dickensova pisma na dražbi

V Londonu pride v kratkem na dražbo zbirka Dickensovih pism grofa de Suzanneta iz Lausanne. Zbirka šteje tisoč pism, ki jih je pisal Dickens Gladstoneu, Stevensonu in drugim. Poleg pism bo naprodaj tudi več Dickensovih rokopisov.

Kulturni pregled

Z igralskega kongresa v Splitu

Včeraj je bil zaključen kongres Zdrženja gledaliških igralcev, ki so se ga udeležili zastopniki vseh naših gledališč in številni člani. Med gosti je bil posebno šeno pozdravljen odposlanec bolgarskih igralcev Vlado Trandafilov, podpredsednik »Soyuzu bigarskih artistov«, ki je med drugim izrazil željo, da bi bil čim prej združen v eni sami jugoslov. igralski organizaciji. Pozdravo so poslali Bolgarski kooperativni teater, violinski virtuoz Zlatko Baloković, upravniki beogradskega gledališča, pravkar odstopivši upravnik zagrebskega gledališča dr. B. Senoa in drugi.

Odposlanci vseh naših gledališč so naslovili na prosvetnega ministra daljšo resolucijo, v kateri predlagajo oziroma izražajo svoje želje. Tako žele, da bi ministrstvo pri svojih gledaliških seštevkih odredilo, da se gledališki igralci, ki so se čimprej sestali strokovna komisija, ki bi sestavila in predložila sodoben načrt gledališkega zakona. V komisiji naj bi bili tudi predstavniki Zdrženja. Druga točka resolucije se zavzema za obnovo gledališča v Splitu kot sedeža banovine. Tretja točka apelira na finančnega ministra za pomoč našim gledališčem, katerih stanje je zaradi pogoštih okrnitev finančnih sredstev skoraj že nevarno. Četrta točka izraža prošnjo, da bi prosvetni minister naročil vsem gledališkim upravam, naj sklepajo vse angažmane samo preko Umetniške borze dela, ki je bila ustanovljena in odobrena od prosvetnega ministra. Prav tako naj se naroči gledališkim upravam, da bodo vestno izpolnjevale vse točke kolektivne pogodbe. Peta točka se tiče upravnikov nekaterih gledališč, ki so otežili interese poverjenih jim zavodov. V nadaljni točki se zavzemajo za priznanje ugodnosti polovične vožnje, v sklopni točki pa znova apelirajo na vse odločilne činitele, da v interesu napredka naše gledališke umetnosti podpro in rešijo upravičene zahteve jugoslov. igralcev.

Na zaključni seji kongresa je bil med presojnimi manifestacijami in soglasno izvoljen

stari Centralni odbor Zdrženja z gg. Božom Nikolićem kot predsednikom in Radom Kovićem kot generalnim tajnikom. V centralni odbor je bil izvoljen tudi član naše drame L. Drenovec, ki je že dolga leta poštvovalen in iniciativni predsednik ljubljanske sekcije. Potek kongresa je bil ne navadno zanimiv in značilen dogodek v našem kulturnem življenju. Zivahna udeležba vseh sodelujočih je zopet dokazala, s koliko ljubljeno in poštovanjem vrše igralci svoj poklic in koliko jim je do resničnega napredka naše umetnosti.

Za časa kongresa so se vršile različne operne predstave: Ponchielli-eva »Giocondo« in Puccini-eva »Tosca« z go. Zdenko Kanc-Milanovo, bivšo zagrebsko primadono, zdaj članico newyorške Metropolitan opere. Gospa je sodelovala iz prijaznosti ter s svojim nastopom dala kongresnim prirediteljem blek najvišje umetnosti in posebne senzacije. Do zadnjega kotička razprodano gledališče je pričelo o pozornosti, ki jo je zbudil njen nastop. Odeveč bi bilo govoriti o njenih kvalitetah in ogromnem uspehu, ki ga je imela. Vse ostali ansambli s solisti, zborom, orkestrom in baletom je bil iz Zagreba. Poleg navedenih dveh opernih predstav je izvajal beogradskega balet svoj baletni večer, zadnji dan kongresa pa se je zaključil z izredno uspešnim »Bohemskim večerom« na vrtu hotela Matić na Bačevicah, kjer so sodelovali kot konferencijski s pevskimi in plesnimi točkami izbrani igralci, pevci in plesalci naših gledališč. Med drugim je nastopil tudi ljubljanski balet, od solistov pa g. Ribičeva in Heylačova ter Francel. Med nastopajočimi je bil tudi kvintet članov naše opere.

Če se ozremo nazaj, moramo z zadovoljstvom ugotoviti da je kongres v vsakem pogledu sijajno uspel ter da je dal lepe moralne plodove, obenem pa so dokazale vse razprodane prireditve, da so Splitčani vneti za umetnost, ki jo v svojem kulturnem centru pogrešajo že toliko let. Bolj kot vse druge resolucije, želje in zahteve je govorilo glasno navdušenje občinstva, da je gledališka umetnost potreben in važen činitelj v kulturnem in narodnem življenju.

Revija »Circoli« o Otonu Zupančiču

Ena najodličnejših italijanskih literarnih revij, v Rimu izhajajoči mesečnik »Circoli«, ki pod vodstvom Adriana Grandija in Giuseppe Agnina združuje mnoga odlična imena iz sodotne italijanske književnosti, je priobčila v najnovejšem (5-6) zvezku na prvem mestu liriki odmerjenega dela kratkega studija o Otonu Zupančiču in prevode devetih njegovih pesmi. Studija in prevodi so iz peresa prof. Luigija Salvinija. Na dobrih dveh straneh drobnega tiska je prizadeveni pisec večje in tih oris pesniški profil poeta, o katerem uravi takoj v začetku: »Med modernimi jugoslovenskimi poeti je nedvomno najbolj znana in tudi za italijanskega čitatelja najjasneje orisana figura Slovenca Otona Zupančiča. Drugič v teku istega stoletja je Slovenija, ki je v času poljudnega in folklorističnega romantizma občutila Prešernovo genialno liriko, izhajajočo naravnost iz zapadne visoke literature od Petrarce do Schillerja, dobila v enem izmed svojih sinov glava univerzalne poezije, prehajajoče tesno mejo jezika; ta poezija je prinesla moderni liriki nov, globoko nacionalni izraz. V nadaljem označuje L. Salvini Zupančičev odnos do predhodnikov in do narodne pesmi ter z nekoliko izjemo izjavlja, da je Zupančičev karakteristiki, ki jo po ugotovitvi njenega simboličnega in subjektivističnega značaja kaže v treh, kakor v simfoniji vzajemno se prelivajočih glavnih temah: ljubezen, smrt in domovina. Zatem označuje s kratkimi potezami pesnikov razvoj in se zavestavlja pri nadaljnji karakteristiki Zupančičeve poezije: ne meditativni, refleksivni not. Ob koncu svoje studije pravi L. Salvini, da se Zupančičeva poezija izmika šotam ter akademizmi in kulturni enostranosti ter ostaja personalna in izvirna; je moderna v vseh svojih dozdnevih kontrastih in klasična v svoji intimni, trdni harmoniji. Nadalje sklepa Salvini, da je Zupančičeva poezija kljub fragmentarnosti svoje vnanje oblike po razvoju in pesniških vizijah enotna; kljub sredotočnosti in občutljivosti pesnikove vase zaprte nature je zorela iz samote k občetno-veščemu; njena patriotičnost je taka, da lahko Zupančičev pojem domovine zaobseže vse druge domovine, in najsil je nacionalna po tradiciji, čustvih in izrazih, je vendar tudi univerzalna. Salvini zaključuje z besedami iz Vidmarjeve študije, da bi bilo življenje Slovencev v sedanjosti in v bodočih rodovih mnogo revnejše brez sijajne dediščine, ki jo je njihova duhovnost prejele od Otona Zupančiča.

Prevodi, ki so objavljeni v tem zvezku revije »Circoli«, so med tem že izšli v ljubljanski knjižnici »Liriche slovene moderne«. So to: »Tih prihaja mrak«, »V teh težkih dnehi«, »Melanholija«, »Marica«, »Prišla si«, »Stari Kiš«, »Tih, brez besede« in »Vsa tenka, vsa mirna«.

Vsekako je prof. Luigi Salvini storil lepo uslugo propagandi slovenske literature v inozemstvu, ko je uvedel našega vodilnega pesnika pred elitno občinstvo revije »Circoli«. Naj samo še zabeležim, da Zupančičev priimek v tej reviji ni splošen, marveč je dosledno natisnjen v svoji slovenski obliki; zdi se, da bodo počasi tudi v romanskem svetu sprejeti naša, da se morajo naša oseba imena pisati v izvirni obliki, ne pa prilagojevati tuji transkripciji, ki je včasih za nje prava Prokurstova postelja. —o.

Momčilo Nastasijević

13. februarja t. l. je umrl v Beogradu ta naš vseokoli rasi književnik umetnik etičnih in duhovnih stremeljenj. Nedavno je bila napovedana izdaja njegovih zbranih spisov in prav to hvalde vredno dejstvo opozarja na njegovo ime.

Svoje prve spise je priobčeval v raznih beogradskejših časopisih. L. 1922 je izšel v »Mistični roman o Tristanu in Izoldi, l. 1923 »Meka pesma«. Na konkurzu Cvijete Zuzorić je dobila prvo nagrado moje rojake Marije. Izmed njegovih literarnih spisov je treba omeniti še zbirko proze »Iz tamnih vilajet«, knjigo »Pet lirskih krogov« in

ri. Vel njegovi spisi so prešli s globokim verskim prepričanjem in s filozofsko-nacionalnim duhom starih srbskih samostanov in srednjeveških legend. To je tudi vzrok, zakaj je Momčilo Nastasijević kazal toliko izjemnega zanimanja za ljudske in staroslovanske elemente srbskega jezika. Menda ni noben izmed novejših pisateljev v toliki meri kakor M. Nastasijević ljubil svojega materinje jezika in gojil njegove melodioznosti. V tem pogledu je bil neizprosno doleden. Po vojni je stal v vrstah neoromantikov, in ko se je beogradska Moderna razpršila na vse mogoče smeri, je Nastasijević ostal še nadalje romantik in mistik. Njegova literarna oblika to lahko dokončno dognana šele v bodočnosti, vendar velja o njem besede, ki jih je napisala v svojem orisu Nastasijevićevega literarnega dela dr. Ksenija Anastasijević, da bo tudi v bodoče bolj čislana kakor popularen in da je bil eden najbolj duhovnih mlajših srbskih književnikov.

Dr. Juka Chlapac-Gjorgjiev

Zapiski

»Popotnik« je s pravkar izšlo 9. do 10. številko zaključil 50 letnik. Ta letnik, ki ga je uredil Matija Sankovič, se po vrednosti svojih razprav in člankov pridružuje najboljšim letnikom te naše zaslužne pedagoške revije. V zadnji številki se končuje razprava dr. Stanka Gogala »Pedagoška teorija«, dr. Dragotin Cvetko je prispeval članek »Država in umetnost«, ki osvetljuje iz novih zreljših stvari problem, dr. Vlado Schmidt pojasnjuje »Nesporazume okoli psihotehnik«, dr. Julij Kontler se bavi s testi v službi podrobnejšega šolskega dela. V rubriki Za šolsko delo razpravlja Albert Žerjav o produktivnem spisu v sodobni šoli. Pod šolskim politiskim poročam Miho Ledinek o svojem poskusnem šolskem delu in njegova rezultati. Pod zaglavjem Za prepoved vseh vasi in njene šole piše Frano Jandl o delovni enoti iz kmečkega nadaljevalne šole. V Govorilnici odgovarja E. Vrana kritikom svoje knjige »Osnove etnografske šolskega dela v teoriji in praksi«. A. Gorjup pa polemizira z dr. Gogalo Vestj, Razgled in Knjižna poročila zaključujejo številko in letnik.

»Mladji Prekmurci«, ki izhaja v Murski Soboti v redakciji F. Godine, je zaključil drugi letnik z 9-10. številko. O tem časopisu smo pred tedni priobčili na tem mestu daljši prikaz, zadnja številka drugega letnika pa nas zdaj prepričuje, da skuša list s svojim zdravim regionalizmom in s kulturno višino opravičiti svoj raison d'être. V tej številki so med sodelavci skoraj sami Prekmurci. Ferdo Godina je prispeval uvodni članek »Na političnem gremcu«, Ivan Šiflar pesem »Prvi gredci«, Frane Muršič »Gazelo« in dva epigrama, Pajlin pa pesmi »še več« in »Zelja«. Daljša pripovedna proza z naslovom »Mali dom« je iz peresa Ferda Godine. S črtilo »Raztrgano srebro« se oglašja Simon Simončič. Ivan Šlovin pa je prispeval načelni članek »Razmišljanje ob problemu narodno-obrambene dela v Prekmurju«, ki bi bil vreden diskusije. Frano Gumilar nadaljuje razpravo »Prvi turški vpadi v Prekmurje«, zaključuje pa se tehten, statistično podprti prispevek M. Kokolja »Kako se nekoč potujočev mlade Prekmurci«. Poleg Zapiskov je še omeniti vzpodbudne misli Jožka Hance »Gojimo več glase in ne pozabimo stare narodne pesmi«.

stojnejše reprezentacije italijanskega nogometa, sama — »uradno« — ojači moštva, tem, da jim kar pošlje igralce močnejših klubov za ojačenje tima. Tako bodo tudi Postojnčani prišli v Ljubljano močno ojačeni z igračmi iz Trsta in Gorice. Moštvo bo brez dvoma tako močno, da se Hermežanom skoraj gotovo ne bo posrečilo ponoviti uspeha v Postojni, ako ne bodo zaigrali vsaj tako kakor pri prvem srečanju, kjer so s svojo krasno in koristno igro zadivili vse postojnsko publiko.

Vsekakor bo nedeljska tekma prav zanimiv nogometni dogodek za Ljubljano, kjer smo imeli dozdaj tako malo prilik videti odlična italijanska moštva.

Vsem klubom včlanjenim v mariborski kolesarski podzvezki! Obveščamo vse klube, da je razpisano prvenstvo dravske banovine po korški kolesarski župi neveljavno, ker ta župa pravno ne obstaja niti nima potrebne poblastila mariborskega podsaveza odn. saveza v Zagrebu. Zato se vsem dirkačem z grožnjo kazni prepoveduje starti na tej dirki, kluboma SK Mislunju in SK Korotanu pa njena izvedba. — Za mariborsko kolesarsko podzvezo. — Tajnik R. Steinhilber, l. r.

Da bo vse točno? V zvezi z notico v ponedeljskem »Jutru« o tekmi za trening med Ljubljano II. in Hermesom in včerajšnjo vestjo, da so v nedeljo štirje novi sodniki opravili sodniške izpite moramo, da bo vse točno, ugotoviti naslednje: Tekma, o kateri je bilo govora, ni bila tekma za trening, temveč po podsavezu naročena tekma za opravljanje sodniških izpitov, v kateri torej ni šlo za trening niti za dosego rezultata, temveč za prikazovanje raznih faz nogometne igre v zvezi z izpraševanjem sodniškega narasčaja. Slednje naj bo ugotovljeno 9. da se je ta tekma navsezadnje končala neodločeno 3:3, ne pa z zmago (4:3) Ljubljane II., kakor smo pisali. Toliko zaradi točnosti in pomirjenja omih, ki jim je ta »netočna« informacija naše rubrike povzročila kolikaj slabe volje!

Kandidatom za plavalne sodnike. — Službene iz sekcije zbira P. S. — Prijave za izpite, ki bodo o priliki drž. prvenstva poedinec 23. in 24. t. m., je treba oddati do 14. t. m. ob 18. pri blagajni kopalnice Ilirije. Prijavi mora biti priložena taksa Din 50. — Kasneje došle prijave se ne bodo upštevale!

»Izštevane sportske novice« št. 29. so izšle. Na uvodnem mestu se urednik sprašuje, ali bo Zagreb v letošnji ligi res ostal samo z dvema zastopnikoma, nato pa je zbral več »spolnega« gradiva iz raznih sportnih panog in središč. Precej na široko se je to pot razpisal še o neuspehih plavalnih ligašev, glede katerih pa sam pristavlja, da so gledani z očmi zagrebskih protiligašev, ki so jim očitno manj povoljni rezultati letošnje konkurence prišli zelo prav, da so spet začeli staro pesem o škodi, ki jo baje ima naš plavalni sport zaradi tega, ker vsaj ob tej priliki intenzivno tekmuje z zastopniki velikega sportnega naroda. Sicer je v listu še mnogo drobnega zanimivega gradiva. Posamezne številke so po 1 din.

STK Moste. Drevi ob 20. važen članski sestanek.

Iz življenja na deželi

Iz Zagorja

Zadnja pot ponešrečnega rudarja. Žrtve dela rudarja Ivana Šinkovca je razadnji poti sprumljalo številno prebivalstvo. Pred hišo žalosti, v cerkvi in na pokopališču so mu pevci zapeli žalostinke. V dolgem sprevodu proti Zagorju so nemo korakali tovariši in zastopniki rudnika in rudniške godba mu je igrala žalne koračnice. Ob grobu se je poslovil od pokopnika g. Davorin Kovač. Bodi rajnikemu lahka zemljica!

Vest o samomorilnem poizkusu mladega fanta, objavljena v sobotnem »Jutru«, ni čisto točna. Prvo pomoč je obešenec nudil g. dr. Kajželj in je iz razloga, ker fant še ni prišel k zavesti, odredil, naj ga prepeljejo v bolnišnico bratovske skladnice v Zagorju v primeru potrebe, to je, če se v navedenem času ne bi zavedel. Obenem je dr. Kajželj dal prisotnim potrebna navodila za ravnanje s poškovodcem.

Iz Krškega

Kr— Cesta Krško — Sv. Duh. Ker je ponovno zagotovljen kredit 80.000 din iz fonda za javna dela, so se začela nadaljevati dela pri gradnji ceste Krško—Sv. Duh tako da je zagotovljena dogoditev prvih dveh kilometrov. Žal je pa v zadnjih dneh hudournik, ki teče pokraj nove ceste, oškodoval novo gradnjo in povzročil nepotrebno veliko škodo in zopetno popravilo. Ponavljalo se bo to vsekakor ob vsakem večjem naliču, dokler ne bo korito hudournika popolnoma zavarovano. Ob svojem izteku grozi uničiti javno kopalnico, ki je bilo z velikimi žrtvami s strani meščanov postavljena. Kakor čujemo, ni izgleda, da bi se v do glednem času tukaj kaj ukrenilo, ker so baje v ta namen določeni fondi pri banški upravi izprani.

Kr— Večna boleš. Poglavje zase tvori naš most čez Savo, ki prča že po svojem zunanem izgledu, da gre njegov početek v pradedne čase. Tolažili smo se leto za leto s tem da imamo, ako že ne prometno čudo tehlike, vsaj most, ki ima po svoji sestavi starinsko vrednost, saj so ga vedno za silo krpali, da smo kolikor toliko brez skrbi hodili po njem. Letos so se pa uporabljale za popravila tudi polovične mostnice. Da se prepričajo ples in odkakovanje mostnice sredi mosta, so uporabili za pritrdjevanje ogromne železne sponke, ki štrle kakor prometno svarilo in strašilo. Zadovoljni so edino naši čevljarji, ko morajo nadomestiti neštete polomljene pete, ki obide med zvožjičimi špranjami. Zaskrbljeni pričakujemo dneva, ko bo prehod čez most nemogoč in ko bomo Kršani morali hoditi na postajo preko Brežič ali Sevnice. Vemo, da veljajo vsakoletna popravila takega mosta ogromne zneske in da se vsaka blagajna naveliha vsemer samo izplačevati. Nerazumljivo nam pa je, da se ne najde človek, ki bi uvidel, da bi enkratna postavitev novega mosta stala komaj polovico onega zneska, ki je bil v zadnjem desetletju uporabljen za neprestano krpanje. Zanimivo je opazovati inozemske avtomobiliste, ki se brez izjeme na tem mostu ustavljajo in občudujejo te prometno strašilo dvajsetega veka.

Iz Julijske krajine

Kraške jame

V dobi po vojni se je raziskavanje kraških tal od Trnovskega gozda pa vse do Snežnika znatno ojačilo in razširilo. Podzemne votline so postale važen faktor ne le za razvoj tujskega prometa na Krasu, nego še prav posebno v nekem drugem pogledu.

Pred vojno je bilo na omenjenem kraškem področju znanih in deloma raziskanih nekaj preko tisoč jam. Vendar je bilo v tujskoprometnem oziru glavno delo še opravičeno. Postojnska, škocjanska in še nekatere druge manjše jame so bile že skoraj docela urejene in adaptirane za tujski promet. Dosegle so svoj sloves in svoje rekorde glede lepote in obiskovalcev.

Po vojni pa sta se, kakor poroča »Piccolo« v eni izmed svojih poslednjih izdaj, posvetili raziskavanju jam z vso vno mo tržaški planinski društvi »Alpina delle Grotte« in »XXX Ottobre«, ki so ju pri tem izdatno podprle civilne in vojaške oblasti. Te so, pravi list, spoznale pomen kraških pojavov in general Italo Gariboldi je že pred leti, ko je še kot polkovnik služboval v Trstu, dal največji impulz speleološkemu delovanju obeh organizacij, ki so ju dobro preskrbeli z vsemi sredstvi in tehničnimi pripravami.

Ze leta 1926 poroča list nadalje, je nastalo število raziskanih jam na 2146, v zadnjih letih pa celo na 3500. Očitno pa vsa, delo še zmerom ni opravičeno. V poslednjem času je med jamarji nastalo mrtvilo. General Gariboldi pa se je pred tedni vrnil v Trst in prevzel poveljstvo tržaškega armijskega zbora. Verjetno je, da se bo raziskavanje jam po Krasu sedaj nadaljevalo z novo vmeno.

Drobne novice

Pred vojaškim sodiščem v Gorici se je moral, kakor poroča »Gazzettino«, pretekli ponedeljek zagovarjati 20-letni Ivan Weinberger iz Mirna, ki ga je prijateljstvo »soške« legije fašistične milice, ker ni redno zahajal k predvojaškim vajam. Obsojen je bil na globo 300 lir ter na poravnavo vseh sodnih stroškov.

Za škofljsko semenišče v Trstu. Nadškof Mangotti, ki že podlugo leto upravlja tržaško in korpsko škofijo, je dal pred meseci posebno semenišče. Tako bi število semenišč v Julijski Krajini naraslo na štiri. Te dni je nadškof izdal poziv, v katerem pravi, da bi novemu škofu Santinu, ki bo pričetkom septembra prevzel posle ordinarija obeh škofij, rad izročil vsaj že nekaj sredstev v ta namen. Sam je za novo semenišče prispeval 1000 lir.

Za generalnega ravnatelja goriske mestne hranilnice je bil imenovan dr. Emilio Furlani, član direktorija goriske pokrajinske fašistične zveze. Furlani je bil pred 18 leti med D'Annunzijevimi legionarji na Reki.

Kopalčeva nečrta. Pretekli terek se je pripetila 17-letnemu Karlu Sebeniču iz Gorice huda nesreča. V družbi nekaterih tovarišev se je kopal v Soči. Pri nekem skoku v vodo je z glavo zadel ob pečino pod vodo. Njegovi tovariši so ga nezavestnega in vsa oblitega s krvjo rešili iz reke, v kateri bi drugače nedvomno utonil. Prepeljali so ga v gorisko mestno bolnišnico, kjer so zdravilniki dognali, da si je prebil lobanjo. Njegovo stanje je zelo resno.

FOX-KREMA

je nedosegljiva v kvaliteti zato je cenena.

KOLESA znamke »AXO«

v prvovrstni kvaliteti in lepi izdelavi, kupite ugodno pri

H. SUTTNER,

LJUBLJANA, ALEKSANDROVA 6.

Zahtevajte brezplačen cenik. — Ugodni plačilni pogoji!

Tisoče zahval prejema »MORANA«

MORANA SPLIT

DELJA CUDEZI

• LASJE PRESTANEJO TAKOJ IZPADATI — INZPASTEJO NA PLEGASTEM MESTU — ODBRANITI PPHLAJEM JACANIH PANI LASNE KOPRINE — POSILJAMO PO POZETJU — STEKLINOL

Gostovanje italijanskih nogometašev

V nedeljo bodo železničarji iz Postojne igrali proti Hermesu

Hermes je povabil za nedeljo v goste — ter obenem na revanžno srečanje — odlično italijansko moštvo »Železničarjev« iz Postojne. Tako bo imela naša publika po dolgem času spet priliko prisostvovati gostovanju odličnih italijanskih nogometašev, ki predstavljajo tako po znanju kakor po borbenosti popolnoma svojstveno vrsto. To so učenci sloviti »azzurrovi«, ki so letos spet osvojili prvenstvo sveta.

Ze pri prvem srečanju — nedavno v Postojni — so Hermežani dobobra občutili ta njihov sistem in res samo odlični igrali so se imeli Hermežani zahvaliti, da niso bili že takrat občutno poraženi. Zanimivo je, kako italijanska nogometna federacija klubom, ki gostujejo v tujini, zaradi do-

S P O R T

Še o srečanju s Triestino

Domači bi bili lahko zmagali, če...

Iliriji sicer doma ni uspel revanž za poraz v Trstu, a je kljub temu dosegla naproti Triestini časten uspeh. Borba se je odločila šele v zadnji točki posameznikov, v plavanju 100 m hrbtno moških. Če bi bila Ilirija v tej točki zasedla drugo in tretje mesto, bi bilo končno stanje 55:54 v korist Ilirije in ne obratno, kajti že v naprej je bilo sigurno, da bo v stafetah zmagala pri ženski Triestina, pri moški pa Ilirija in da se torej razmerje točk ne bo več izpremenilo. Seveda pa pri Iliriji nihče ni računal, da se bo mogel Tiran, ki je nadomestil odsotnega Pestevskega, plasirati na 3. mesto v hrbtnem plavanju. Končno stanje točk pa se je prav za prav odločilo že v prvi točki na 400 m prosto. Mihaleku kljub vsem naporom ni uspelo, da bi premagal enega od Italijanov in jima je moral dati prednost, čeprav samo za udarec roke. V Trstu je Ilirija v tej točki imela 2. in 3. mesto.

Triestina je nastopila v Ljubljani v nekoliko drugačni postavi kakor pri prvem srečanju v Trstu. V Ljubljani je manjkala odlična Lokarjeva, ki je Hilda Prekopova ni mogla polnovredno nadomestiti in je zato Ilirija na 100 m prosto zasedla 2. in 3. mesto, dočim je Triestina doma slavila sigurno dvojno zmago. Zato pa je njihovo moško vrsto znatno ojačil Gambetta, ki v Trstu ni nastopil. In baš Gambetta je odločil končno zmago Trstu s prvima mestoma na 100 in 400 m prosto.

V skokih je pripadla Iliriji sigurna dvojna zmaga, kakor bi ji bila tudi v Trstu, če bi bili sodili sodniki kakor bi bilo treba. V Ljubljani sta sodila poleg treh naših tudi dva italijanska sodnika, in priznati jima je treba, popolnoma skladno z našimi. V splošnem je bilo ocenjevanje mnogo predobro, česar je največ kriva ocena prvega skoka, po kateri so se morali sodniki ravnati pri vseh naslednjih.

V waterpolu se je Ilirija izdatno maščevala za poraz 4:7 in je prepričevalno zmagala s 7:0. Nastopila je v postavi Linhart, Demonte, Fux, Watzke, Jamnik, Skarpe, Čuden; Triestina pa: Omero, Tibor, Zeller-mayer, Bacchi, Brunadi, Vidali, Gambetta. Igra ni bila na visokem nivoju. Ilirija ni podala svoje najboljšje igre, ki pa je zadostovala za signurno zmago. Prvi gol je zabil po lepi kombinaciji Scarpa. Zaradi of-saida je moral nato eden od Tržačanov iz vode. Kljub številnim premoči je bilo treba neobičajno dolgo čakati na drugi gol, kar gre na rovaš slabe taktične igre in nepotrebnega igračkjanja pred nasprotnim golom. Čuden je končno vendarle postavil na 2:0 in malo pred odmorom na 3:0. V drugem polčasu je po krasni kombinaciji Čuden zvišal stanje, takoj nato pa je Jamnik presenetil vratarja z dolgim strelom in že je bilo 5:0. Sodnik Otruba je za tem poslal po enega igralca na vsaki strani na suho. Kmalu zatem je Čuden ustrelil svoj četrti gol, končni rezultat 7:0 pa je postavil Fux, kateremu je nasprotni vratar

podal žogo naravnost na roko, Fux pa jo je takoj vrnil v mrežo.

Po srečanju s Triestino je stanje povprečno doseženih točk v plavanju naslednje: 1. Triestina 58,2, 2. Viktorija 57,5, 3. Flumana 55,25, 4. Ilirija 52,6, 5. Jadran 48,75 točk.

V waterpolu je tabela naslednja: Ilirija 6 točk (25:19), Triestina 6 (15:19), Viktorija 4 (17:3), Jadran 4 (19:8), Flumana 0 (2:29).

★

Ker je bil v prvi izdaji naše včerajšnje številke objavljen samo del rezultatov plavalnega dvojboja med Triestino in Ilirijo, ki je do tedaj absolutiran, objavljamo v naslednjem še rezultate ostalih disciplin do končne zmage Triestine, in sicer:

100 m prsno ženske: 1. Werner (I) 1:33,9, 2. Martin (I) 1:36,9, 3. Frausina (T) 1:37,6, 4. Prekop M. (T) 1:40,2. Točke: I. 34, T. 32.

100 m hrbtno moški: 1. Angeli (T) 1:17,2, 2. Schell (I) 1:18,9, 3. Bacchi (T) 1:32,3, 4. Tiran (I) 1:35,4. Točke: T. 39, I. 38.

V skokih je bil med tremi tekmovalci vrstni red naslednji: 1. Zihel (I) 61,93, 2. Keržan (I) 52,73, 3. Foscchini (T) 45,67.

4x50 m prosto ženske: 1. Triestina (Prekop H., Foscchi, Ballaban, Ruzzier) 2:22,6, 2. Ilirija (Keržan, Bradac, Martin, Finc II.) 2:29. Točke: T. 49, I. 44.

4x200 m prosto moški: 1. Ilirija (Mihalek, Skarpa, Fux, Cerer) 10:16,6, 2. Triestina (Luciani, Bacchi, Fantini, Gambetta) 10:33,2. Končno stanje točk: Triestina 55, Ilirija 54.

V waterpolu je Ilirija zmagala nad Triestino s 7:0 (3:0).

Stanje točk v plavanju je po prvi polovici srečanj naslednje: 1. Triestina 291 točk (5 nastopov), 2. Ilirija 263 (5), 3. Flumana 226 (4), 4. Jadran 195 (4) in 5. Viktorija 115 (2).

JACKSON GREGORY:

HČI SOLNCA

Roman.

Spet je skomignil z rameni, da bi se telesno otresel utvare. Prijel je mizico in jo zanesel k Ruizu Riosu. Tri korake pred njegovo molčečo spremljevalko jo je postavil na tla. In ves čas, čeprav je obračal glavo drugam, se je zavedal, da ga nepremično gledajo bleščeče oči.

Z jezo kretno je Kendrick vrgel kocke iz čaše, da so se zatrikale po mizi.

»Ena kocka, en lučaj, as bije?« je kratko vprašal Riosa.

Mehičan je priklimal.

Slutiti je bilo, da se pripravljajo velike reči, in možje so se zbirali okrog igralcev. Neobičajna navzočnost ženske v Ortogovi igralnici je bila pozabljena.

»Izberite srečno kocko,« je Kendrick povabil partnerja. Mehčanovi tanki rjavi prsti so brez obotavljanja odbrali eno izmed kock.

Kendrick si je odpel telovnik in srajco, segel pod njo ter izvlekel opasno denarnico, ki je težko padla na tla.

»Zlato in ameriški bankovci,« je oznanil. »Prosim, senor don Ruiz Rios, pazite, kako štejem.«

Odprl je zaporo in spustil zaklad, ki si ga je bil pripravil v dveh letih bivanja onkraj meje, na

2 mizo. Kakor deček se vesele obdobjanja gledalcev, je jel šteti. Rios ga je nezaupljivo opazoval. Uredil je zlatnike, jih zvrhal v stebričke, pogladil bankovce in jih zložil v majhne sklade. Ko je končal, je smehljaje se pogledal kvišku, rekoč:

»Natančno deset tisoč dolarjev, senor.«

»Bedak!« je histerično zavrešal Twisty Barlow. »S tem kupom denarja bi lahko kakor kralja plula v San Diego! Zdaj te bo pa tale junak do gola slekel, da veš!«

Nihče ga ni poslušal. Po svojem nenadnem izbruhu je sam izprevidel, da je norec, in obmolknil, čeprav se je komaj premagoval.

Temni obraz Ruiza Riosa je bil v svoji srepi neigibnosti podoben krinki. Niti zanimanja ni kazal na oko. Zamisljeno je gledal predse. Spet mu je nekdo naglo položil roko na komolec, in spet mu je šepnila tovarišica nekaj na uho. Rios je kratko priklimal in se obrnil k Ortegu.

»Imate kaj denarja pri hiši?« je kratko vprašal.

»Seguro,« je rekel lastnik igralne beznice.

»Saj sem senorja Kendricka pričakoval.«

»Kmalu si bom začel domišljati, se je Jim zamislil. »Pokažite nam ga, kakšne barve je, toda ameriškega, prosim.«

Za večino ljudi, naj igrajo še tako visoko, je deset tisoč dolarjev dobička ali izgube stvar, ki terja vsaj nekaj ur ali celo dni, če te dene muhasta sreča po vseh pravih na natezalnico. Jim je hotel stisniti vso napetost teh ur in en sam trenutek. V srcu Jima Kendricka se je skrivalo mnogo ljubezni, akoravno se ni bila še nikoli razodela na običajni način. Največji strasti sta mu bili neznani:

ljubezen do žensk in pohlep po denarju. Ženske zanj vobče niso obstajale; kar se tiče denarja, je pa mislil, da ga je na svetu več kot dovolj in da je lov nanj prav tako zabaven kakor na drugo veliko divjačino. Kadar ga ni imel, se je lotil posla, da bi ga dobil. Kadar ga je imel dovolj, je mislil samo na to, kako bi ga spravil spet med ljudi in ga je zapravil, razdal ali pustil na zeleni mizi. Njegova ljubezen se je obračala k prijateljem in pustolovščinam; veljala je čistim jutrom v samotnih gorah, žuborečim studencem v divjih pragozdih, skratka, življenju, kakor ga je Jim pojmoval.

»Nared?« je hladno vprašal Ruiz Rios. Ortega se je bil vrnil s predalcem svoje železne blagajne; denar je bil prešet in razdeljen na zvitke.

»Začniva torej!« je vzkliknil Kendrick.

Se nikoli ni bilo pri Ortegu take igre. Možje so v gosti gruči stali okrog njune mize. Mehčan je počasi stresel posamezno kocko v čaši in jo nato s hitrim obratom roke vrgel na mizo. Kocka se je zavrtela, lovila ravnotežje in obležala. Rios je bil z uspehom povsem zadovoljen, smehljaj mu je zavijal tanke ustnice: vrgel je bil šest.

»As bije!« je zaklical Jim. Segel je po kocki in čaši. Oči so se mu bliskale od razburjenja, kri mu je silila v lica.

»Med šestimi številkami je samo en as, se je Ruiz Rios namuznil.

»Več asov kakor tega edinega si tudi ne želim, senor,« se je Jim zasmejal. In je vrgel kocko.

Kadar gre za veliko, boginja sreče rada trpinči tiste, ki čakajo. Če bi bil Jim Kendrick zdaj vrgel

as, bi bil dobil in stvar bi bila končana, če bi bil pa vrgel manj ko šest, bi bil Mehčan plen zagotovljen. A zgodilo se je, da je vrgel tudi Kendrick šest.

Na kamenitih črtah Ruiza Riosa ni bilo videti niti sledu razburjenja. Kendrick se je pa veselil kakor otrok. Igral je, zabaval se je!

»Podvojka!« je radostno vzkliknil. »Pa naj kdo reče, da nič nimava za svoj denar, Mehika! Ali naj vržem še enkrat?«

»Prosim,« je kratko dejal Ruiz Rios.

Kar se je zdaj zgodilo, bi se utegnili zdeti vsakomur, kdor še ni opazoval dogodkov za igralno mizo, neverjetno. Kendrick je vrgel in veselo začuden dvignil obrvi, ko je videl uspeh. Bila je dvojka, najnižje število. Zdaj je Rios hlastno pograbil kocko in čašo; možje so bili neverjetno razburjeni. Vrgel je. Že enkrat je mislil, da je deset tisoč dolarjev dobljenih, in zdaj se je vdal isti prevvari. Kajti zgodilo se je, česar ne bi bil nihče pričakoval: tudi on je vrgel dve — napravil je novo podvojko.

Ruiz je zarentačil in vrgel čašo proč. Kendrick se je na vsa usta zasmejal.

»O najini igri bodo še dolgo govorili, prijatelj Rios!« je dejal. In za trenutek je bil možu, ki ga je sicer po pravici sovražil, skoraj prijateljsko naklonjen. »Na vas je vrsta.«

Rios je vzel čašo iz roke, ki mu jo je pomolila, in naglo vrgel v tretje. Spet šest.

Kendricka je bila sama vnema, bil je nestrpen kakor majhen deček.

»Šest jih moram ubiti,« je dejal.

Mali oglasi

Letovišča

Kdor želi po nizki ceni na letni oddih

je za njega samo sveži zrak in izvrstna hrana na Dobjem dvorcu P. Prevalje.

16649-38

Služba dobi

Perfektno vzgojiteljico

iščem za takoj k 4-letnemu fantku na dečelo. Obvladati mora gladko slovenski in nemški jezik. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod št. 16621-1

16621-1

Pridno dekle

srednjih let, zmerno kuhinja in vseh hišnih del. — iščem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

16622-4

Šoferja

zmožnega vseh popravil osebnega avtomobila in vsaj enega vrtnih in hišnih del. Sprejemam takoj. Ponudbe z navedbo zahtevkov na ogl. odd. Jutra pod št. 16620-1

16620-1

Kuharico

srednjih let. — katera bi opravljala tudi vsa hišna dela za 3 osebe. Sprejemam takoj. Ponudbe z navedbo zahtevkov na ogl. odd. Jutra pod št. 16619-1

16619-1

Službo bolniškega strežnika

oddaja. Glavna bratavska skladišča v Ljubljani za službovanje pri Kraljevi bratovski skladiščni v Rajhenburgu.

Prosilec mora imeti odgovarjajočo poklicno izobrazbo ter biti izveščen za samostojno pomoč pri zdravniškem delu. Plaša po predpisih službene pragmatike. Prednost imajo moški. Zdraviti se morajo do 20. julija 1938 pri Kraljevi bratovski skladiščni v Rajhenburgu.

16625-1

Dobrega pomočnika

sprejme takoj Janko Odar, Čevljar, Bled.

16644-1

Servirko

perfektno, potrebujemo za takojšen nastop. — Hotel Sonce, Rogaska Slatina.

16642-1

Gospodično

zdravo, simpatično — za vzgojo 4-letnega dečka, sprejemam takoj. Zeleno je znanje nemščine ter pomoč v gospodinjstvu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod št. 16638-1

16638-1

Soboslikarske in plesk. pomočnike

in valenca, iščem za takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

16651-1

Službe išče

Služkinja

stara 30 let, zmožna voditi samostojno gospodinjstvo, želi mesto k majhni družini ali celodnevno postrežbo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

16641-2

Poslovni prostori

v I. nadstropju na Tyrsevo c. in Franciškanovo ulico, primerni za zobozdravnika, se oddajo v najem. Pismene ponudbe na upravo hotela Slon.

16657-19

Trgovski lokal

vogalni Tyrsevo c. in Franciškanovo ulico ter veliko priročno skladišče v I. nadstropju, oddam. Pismene ponudbe na upravo hotela Slon.

16656-19

Vogalni lokal

v Franciškanovi pasaji (prej točilnica Kriš) oddam takoj v najem. Pismene ponudbe: Hotel Slon.

16655-19

V najem

Kavarno, gostilno ali restavracijo, vzajem v najem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod št. 16627-17

16627-17

Kapital

Slovenski tehnik kupila ali finančno sodeluje. Pogoj slovenska nacionalna neoporečnost. Točne ponudbe na področje Jutra v Celju pod št. 374.

16628-16

Pozor!

Za ustanovo veleprodajalne iščem kompaniona, zavezanika. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

16631-16

Hranilne knjižice

3% OBVEZNICE VREDNOSTNE PAPIRJE VOJNO SKODO — za očiščene po osvoboditvi — Koncesionarna trg. agencija za bančne posle AL. PLANINŠEK Učiteljska, Beethovnova 14 Telefon 35-10.

16635-10

Posest

Hišo z vrtom zraven kolodvora v Trzinu, poceni oddam v najem. Pripravno za železničarje ali upokojence. Pojasnila daje: Vodmat, Ciglarjeva ulica 9.

16635-20

Pridelki

Zdravilni med v satovju nudi Dolenc — Ljubljana, Wolfova. 16662-33

16662-33

Cvetlični med

domač, zdravilni, nudi nasvete J. Menart, Domžale. 262-33

Stanovanje

Moderno stanovanje

4 velikih sob in pritliklin, I. nadstropje v sredini mesta Ljubljane, odda Dr. Št. 16647-21

16647-21

Enosob. stanovanje

lepa, s plinom, oddam. — Istotam oddam veliko prazno sobo, pripravno za lokal. Strelška ul. 22.

16645-21

Stanovanja

V neposredni bližini centra

najraje v kuki vili, iše boljši gospod 2-sobno komforno stanovanje z vsemi pritliklinami za mesec november. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod št. 16644-21a

16644-21a

Stanovanje 7 sob

s pritliklinami, vzajem v najem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra.

16634-21a

Vilo

najmanj 6 sob s pritliklinami, vzajem v najem. Ponudbe s popisom in ceno pod »Vila« na ogl. odd. Jutra.

16633-21a

Soba odda

lepo opremljeno, s posebnim vzhodom, mirno, oddam takoj v sredini mesta. Mestni trg 17-1, vrata 8.

16643-23

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom oddam gospodu 15. julija v mali vili na vrtu. Bohoričeva ulica 24a.

16637-23

Opremljeno sobo

v mestu, s posebnim vzhodom, stopnic, takoj oddam gospodu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

16630-23

Opremljeno sobo

eno ali dve postelji, s posebnim vzhodom, oddam. Kolodvorska 35-1, desno.

16653-23

Soba

lepo opremljeno, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

16659-23

Sostanovalca

sprejem 15. julija ali 1. avgusta. Fugnerjeva ul. 13, II. n. vrata 16 pri Taboru.

16654-23

Sobe išče

Ob Bohinjskem jezeru

iščem privatno sobo s oskrbo za 2-4 osebe. — Samo zmerne ponudbe na naslov: Viktor Šukan, bank. čin. Slav. Brod. 16626-23a

16626-23a

Dopisi

Partnerico

lepo, mlado, zdravo, 22 plet in izlete, iščem. — Skupni računi. Dopise na Al. Leben, Ljubljana, gl. pošta, poštnošteč. 16617-24

16617-24

Junaka sreča

v zakonu in na morje. Dr. Št. 16632-24

16632-24

Kupim

rabljeno, vendar dobro ohranjeno žago (ciklarko) z vozičkom, za žaganje drv na električni pogon ali na nafto. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod št. 16640-29

16640-29

Lahka letna oblačila,

vetrni suknjiči, perilo itd. prodaja najceneje PRESKER, Sv. PETRA C. 14.

16636-12

Les

Kompletne sobe

iz orbove korenine, kuhinje, žensko novo kolo — prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

16636-12

Smrekove deske

in plohe, suhe, več kub. metrov, ugodno prodam. — Kočar Ludvik, Rova Radmilje.

16618-15

NATEČAJ

Komanda zrakoplovne vojske bo sprejela tudi to leto gotovo število mladeničev iz meščanstva kot gojence zrakoplovne vojske v pomorski zrakoplovni in podoficirski šoli, ki bodo po dovršenju šol služili v zrakoplovstvu vojske kot podoficirski piloti, aeronavtični strežaji in mehaniki. Kandidatje morajo v glavnem odgovarjati sledečim pogojem:

1. Da je državljan kraljevine Jugoslavije.
2. Da ni mlajši od 18 let in ne starejši od 20 let. Za podlago vračunajeta leta starosti se vzame celo kalendarsko leto, v katerem se kandidat prijavi za sprejem.
3. Da je dovršil najmanj 4 razrede osnovne šole s najmanj dobrim uspehom in da se je po možnosti izučil obrti (mekhanika, ključničarja, električarja ali mizarja).
4. Da je dobrega vedenja in da ni pred sodnim postopkom ali sodnijsko kaznovan.
5. Da ima odobrenje staršev ali hranilca, potrjeno od nadrejene oblasti, da zamore stopiti v šolo in pozneje služiti v zrakoplovni vojski.
6. Da je zdrav in za vojaško službo sposoben.
7. Da ni oženjen.
8. Da v svoji prošnji navede, da pristane na vse pogoje natečaja.

Prošnje po tem natečaju se sprejemajo do vključno 1. septembra 1938. I. po katerem roku se ne bo upoštevala niti ena prošnja. Vse prošnje, ki niso napisane točno po natečaju in ne odgovarjajo istim in niso opremljene z vsemi dokumenti kot se v natečaju zahteva, bodo zavrnjene.

Posebno se opozarja kandidate, da postopajo točno po konkurzu in da se dobro z njim seznanijo, a vsi pogoji natečaja in kako je treba postopati po njem, se lahko ogledajo pri vseh vojnih okrogih, okrajnih načelnstvih, večjih občinah, kakor tudi v Službenih novinah in službenem vojnem listu a ravnotako se dobe tudi v komandi zrakoplovne vojske v Zemumu osebno ali po pošti, v katerem primeru je treba poslati svojo točno addresso in pošto znamko, da se dostavi prošnile natečaj.

Opozarja se kandidate, da so podoficirji v zrakoplovstvu, ki služijo kot piloti, strežaji zrakoplovov in mehaniki tudi posebno nagrajeni in da imajo možnost, da postanejo vojnotehnični uradniki zrakoplovno tehn. stroke, a podoficirji piloti tudi zrakoplovni oficirji, ako izpolnijo tudi ostale pogoje zakona.

Iz pisarne komande zrakoplovne vojske, Zemum V. K. br. 75 4/38.

Oblikovno

Kompletne sobe

iz orbove korenine, kuhinje, žensko novo kolo — prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

16636-12

Les

Smrekove deske

in plohe, suhe, več kub. metrov, ugodno prodam. — Kočar Ludvik, Rova Radmilje.

16618-15

RAZGLAS

DIREKCIJA ŠUM V LJUBLJANI

oddaja v desetletni zakup samosvoja lovišča „Poljana — Suha“, „Vogel — Boh. jezero“ in „Pri jezeru — Krštenica — Velopolje“

v območju šumske uprave v Boh. Bistrici na pismeni dražbi, ki se bo vršila v uradnih prostorih direktije šum v Ljubljani (Bleiwisova cesta št. 1.) ob 11. uri dne 12. avgusta 1938., v primeru neuspele prve pa na drugi licitaciji dne 31. VIII. 1938.

Lovsko zakupne pogoje, razglas in potrebna pojasnila daje šumska uprava v Boh. Bistrici in direktija šum v Ljubljani.

Direkcija šum v Ljubljani

REZULTAT

utakmice za izradu skice za spomenik blaženopočivšem viteškem kralju Aleksandru I. u Nišu

Na utakmici je prislo 25 radova.

Ocenjivačid sud je podelio predvidenim sumu za nagrade t otkupe na sledeči način:

Nagrada, u iznosu od 16.000.— dinara radu sa znakom »7667« čiji su autori g. Antun Avguštinčić, akad. vajar i g. Drago Galić, arhitekt, Zagreb.

Nagrada u iznosu od 10.000.— dinara radu sa znakom »26«, čiji su autori g. Radeta Stanković, vajar i g. inž. Miloš Somborski, arhitekt, Beograd.

</